



# Budget 2024

*Ansvarlig vej til økonomisk balance*



REGION NORDJYLLAND  
– i gode hænder

# Indhold

<b>Indhold</b> .....	<b>2</b>
<b>Hovedoversigt</b> .....	<b>3</b>
<b>1 Budgetaftale 2024</b> .....	<b>4</b>
Sundhed .....	7
Specialektoren .....	20
Regional udvikling .....	21
Anlæg .....	27
Prioritering på sundhedsområdets drift .....	30
Prioritering Regional udvikling .....	32
Investeringsoversigter .....	33
<b>2 Sundhedsområdet</b> .....	<b>34</b>
Bevillingsoversigt.....	35
Rammer for sundhedsvæsenet.....	40
Budgetbemærkninger.....	46
Investeringer på Sundhedsområdet .....	61
<b>3 Specialektoren</b> .....	<b>64</b>
Bevillingsoversigt.....	65
Budgetbemærkninger.....	70
Specialektorens strategiske fokusområder .....	72
Investeringer indenfor Specialektoren .....	74
<b>4 Regional udvikling</b> .....	<b>75</b>
Bevillingsoversigt.....	76
Budgetbemærkninger.....	77
<b>5 Administrationen</b> .....	<b>81</b>
Bevillingsoversigt.....	81
Budgetbemærkninger.....	83
<b>6 Personaleoversigt</b> .....	<b>89</b>
<b>7 Flerårsoversigt</b> .....	<b>90</b>
<b>8 Likviditetsbudget</b> .....	<b>94</b>
<b>Bilag</b> .....	<b>95</b>
Bilag 1 – Vedr. økonomiaftale om regionernes økonomi for 2024.....	96
Bilag 2 – Resultatopgørelse .....	97
Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse .....	98
Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger .....	99
Bilag 5 – Takster – Sundhedsområdet.....	115
Bilag 6 – Takster – Specialektoren.....	117
Bilag 7 – Løn- og prisfremskrivning.....	119

## Hovedoversigt

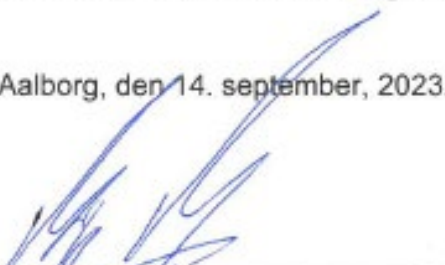
Hovedoversigt budget 2024 1.000 kr. (udgiftsbaseret)	I alt		Sundhed		Speciaalsektoren		Regional udvikling	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	14.902.744	-1.074.100	13.733.909	-242.893	717.549	-691.307	451.286	-139.900
B. Anlægsvirksomhed (excl. eksternt finansierede projekter)	758.570	-16.200	733.570	-16.200	25.000			
<i>Heraf kvalitetsfundsstøttede projekter</i>	386.070		386.070					
C. Fælles formål og administration	497.619		478.684		13.704		5.231	
D. Renter	60.834		57.300		3.534			
E. Finansforskydninger								
Forøgelse i likvide aktiver	171.166		154.836		16.317		13	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser	175.000		175.000					
Øvrige finansforskydninger	-386.070		-386.070					
Finansforskydninger i alt	-39.904		-56.234		16.317		13	
SUM (A+B+C+D+E)	16.179.863	-1.090.300	14.947.229	-259.093	776.104	-691.307	456.530	-139.900
F. Finansiering								
Forbrug af likvide midler (kassetræk)		-92.270		-92.270				
Optagne lån og ny leasinggæld		-107.000		-82.000		-25.000		
Bloktiskud fra Staten		-12.191.448		-11.947.476				-243.972
Udviklingsbidrag fra kommunerne		-72.658						-72.658
Nærhedsfinansiering fra Staten		-171.937		-171.937				
Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne		-2.239.617		-2.239.617				
Øvrige finansieringstilskud		-154.836		-154.836				
Objektive finansieringsbidrag		-59.797				-59.797		
Finansering i alt		-15.089.563		-14.688.136		-84.797		-316.630
<b>Balance</b>	<b>16.179.863</b>	<b>-16.179.863</b>	<b>14.947.229</b>	<b>-14.947.229</b>	<b>776.104</b>	<b>-776.104</b>	<b>456.530</b>	<b>-456.530</b>

# 1 Budgetaftale 2024

## Ansvarlig vej til økonomisk balance


### For tiltrædelse af budgetaftale 2024

Aalborg, den 14. september, 2023.



\_\_\_\_\_

Socialdemokratiet



\_\_\_\_\_

Venstre



\_\_\_\_\_

Det Konservative Folkeparti



\_\_\_\_\_

Socialistisk Folkeparti



\_\_\_\_\_

Nye Borgerlige



\_\_\_\_\_

Radikale Venstre



\_\_\_\_\_

Danmarksdemokraterne



\_\_\_\_\_

Regionsrådsformanden

Sundhedsområdet i Region Nordjylland udviser mange gode resultater. De seneste tal viser, at den kirurgiske aktivitet er steget med over 6 procent i første halvår 2023, hvilket er markant højere end måltallet på 3 procent, som er aftalt med regeringen. Ligeledes ligger Region Nordjylland helt i top sammenlignet med de øvrige regioner, når det kommer til overholdelse af de maksimale ventetider for kræftpakkeforløb og udredning. Det tegner et flot billede af den indsats, der hver dag ydes af regionens medarbejdere.

Men samtidig står regionen også i en alvorlig økonomisk situation.

Ved den seneste kvartalsrapportering blev det forventede merforbrug i 2023 på sundhedsområdet opgjort til ca. 280 mio. kr. – og denne strukturelle ubalance har været omdrejningspunktet for budgetlægningen til 2024. Tilbagevenden til økonomisk balance er en grundforudsætning for, at nordjyderne også i fremtiden er sikret sundhedsydelser af høj kvalitet.

Udfordringerne skal særligt ses i lyset af, at det samlede sundhedsområde er på vej tilbage til en normalisering af driften efter COVID-19, der som bekendt indebærer et forhøjet beredskab, en forhøjet kapacitet og et heraf forhøjet udgiftsniveau. Den nationale kompensation af COVID-19 udgifter er ophørt i 2023 – og for Region Nordjylland alene betyder dette en budgetreduktion på samlet ca. 700 mio. kr. set i forhold til 2022.

Samtidig er der fortsat et stort behov for afvikling af aktivitetsefterslæb efter såvel COVID-19 som sygeplejekonflikt. Aktiviteten skal afvikles samtidig med at den demografiske udvikling, flere patienter med kroniske sygdomme, ny medicin og behandlingsformer hele tiden presser sundhedsområdet yderligere.

Den pressede økonomiske situation stod klart allerede ved årets indgang, og på den baggrund, godkendte Forretningsudvalget allerede i marts 2023 en økonomihandleplan med henblik på at sikre budgetbalance på sundhedsområdet. Effekten af de igangsatte initiativer afspejledes imidlertid ikke i tilstrækkelig grad i den økonomiske udvikling, og derfor er der igangsat supplerende initiativer for at imødegå merforbruget i 2023.

Forretningsudvalget har skærpet den politiske bevågenhed omkring hospitalernes økonomistyring og vil frem mod regnskabsafslutning 2023 følge den økonomiske udvikling tæt.

Budgetforliget for 2024 indeholder en række initiativer, der sammen med omfattende interne omstillinger på hospitalerne, skal sikre den økonomiske balance. Forligspartierne anerkender, at den økonomiske genopretning vil få betydning for både patienter og personale, men forventer at realiseringen sker indenfor rammerne af nationale lovkrav og gældende patientrettigheder.

I forhold til det regionale udviklingsområde gælder det særligt, at den kollektive trafik fortsat er udfordret af høje brændstofpriser. Den forventede merudgift i 2024 er opgjort til ca. 31 mio. kr. Forligspartierne finder det helt centralt, at der ikke sker yderligere reduktioner i den kollektive trafik, og derfor tilføres den kollektive trafik i 2024 midler fra forskellige udviklingspuljer. Dermed vil nordjyderne opleve det samme serviceniveau i 2024 som i 2023. Samtidig er der lagt en plan for, hvordan der sikres budgetbalance i den kollektive trafik over en tre-årig periode.

På anlægsområdet prioriteres midler til den fortsatte realisering af:

- Nybyggeri til Neurorehabiliteringen Brønderslev
- Ny Behandlingsbygning i Hjørring
- Patient- og barselshotel på Øst-matriklen i Aalborg.
- Byggeri til fortsat udflytning fra Syd-matriklen (i Aalborg) til Øst-matriklen

Ligeledes påbegyndes indenfor Speciaalsektorens område etableringen af et nyt tilbud til unge med svær selvskaade. Det er særdeles positivt, at der er opnået enighed mellem kommuner og region, så der nu kan tilbydes et specialiseret tilbud i Nordjylland til denne sårbare gruppe, som der er behov for helt særlige kompetencer for at hjælpe.

## Sundhed

Sundhedsområdet er regionens største driftsområde – og udgør ca. 90 procent af den samlede regionale økonomi. Hovedopgaverne er driften af de nordjyske hospitaler og levering af sygesikringsydelser. Samlet set anvendes der ca. 13,9 mia. kr. i 2024.

Økonomaftalen for 2024 har givet Region Nordjylland et råderum på ca. 120 mio. kr. Forligspartierne bemærker, at der er tale om en meget stram økonomaftale, og ser med tilfredshed på, at regeringen anerkender regionernes økonomiske situation, og med finansloven for 2024 afsætter yderligere 350 mio. kr. årligt til regionerne. I Region Nordjylland øger dette råderummet fra økonomaftalen med ca. 36 mio. kr. Dog række de tilførte midler fortsat alene til at kan dække regionens uomgængelige merudgifter, herunder vækst i udgifterne til medicin og praksisområdet (sygesikring).

Budgetforliget er derfor præget af svære, men nødvendige prioriteringer – med henblik på at sikre et solidt grundlag for driften af det nordjyske sundhedsvæsen. Forligspartierne er enige om, at den nuværende økonomiske situation er uholdbar, og ovenpå de allerede igangsatte initiativer i 2023, tages der med budgetforliget for 2024 en række yderligere skridt mod varig økonomisk balance.

Forligspartierne afsætter med Budget 2024 ligeledes en robusthedspulje på i alt 83,35 mio. kr. til konsolidering af økonomien i 2024.

De konkrete prioriteringer fremgår af forligets afsnit 5. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af prioriteringerne.



### Indsatser til sikring af økonomisk balance

I Region Nordjylland har vi høje ambitioner for det nordjyske sundhedsvæsen, men forudsætningen for faglig udvikling og behandlingstilbud af højeste kvalitet, er et solidt økonomiske grundlag og en økonomi i balance. Derfor har sikring af netop dette allerhøjeste prioritet i 2024.

Forligspartierne er enige om, at det mest ansvarlige er, at det realløft, der tilføres Region Nordjylland gennem økonomaftalen, primært prioriteres til uomgængelige udgifter i 2024.

#### **Prioriteringer i Budget 2024**

De uomgængelige udgifter dækker over en række fællesregionale udgiftsområder, som er i kraftig vækst, eller står overfor et forventet merforbrug i 2023, således at det er nødvendigt at afsætte midler i budget 2024. Afsættes der ikke midler til områderne vil det medføre en betydelig ubalance i 2024.

I budgetforliget indgår finansiering af følgende uomgængelige udgifter:

- Afdækning af merforbrug på praksisområdet	40,0 mio. kr.
- Vækst i medicinudgifter	19,0 mio. kr.
- Forberedelse til fællesregional drift af Personlig Medicin	1,0 mio. kr.
- Udflytning til NAU og PNAU	19,4 mio. kr.
- Konsekvenser af NT's udbud af flextrafik	25,0 mio. kr.
- IT-basisdrift ved Digitalisering og IT	14,3 mio. kr.
- Obligatorisk opgradering af Datawarehouse Platform	1,5 mio. kr.
- Tekniske udgifter (barsel, forsikring, tjenestemænd, helårsvirkninger)	16,4 mio. kr.
- Reservepulje	10,0 mio. kr.

Derudover prioriteres i budgetforliget følgende områder:

- Ressourcer til yderligere patienttransportenheder (kørsel D)	2,5 mio. kr.
- Kræftområdet	27,0 mio. kr.
- Implementering af behandlingsrådets anbefalinger vedr. glukosemålere	2,0 mio. kr.

### Etablering af "robusthedspulje" til sikring af rammerne for driften i 2024

Forligspartierne finder det nødvendigt at reservere midler i 2024 til en "robusthedspulje" med henblik på at sikre rammerne for driften af det nordjyske sundhedsvæsen.

I budgetforliget er derfor indregnet reduktioner svarende til 54,55 mio. kr., som skal bidrage til konsolidering af økonomien i 2024. En væsentlig forudsætning er, at der er tale om reduktioner, som vil få fuld helårsvirkning i 2024.

Reduktioner til etablering af robusthedspulje:	
Praksisområdet	-22,00
Forskning	-7,00
Driftoptimering på det Præhospitale område	-7,00
Lægevagtsordning nat (Helårsvirkning 5 mio. kr.)	-1,50
Bygningsanalyse	-2,00
I Top midler	-4,00
Enhed for sygehusvalg	-0,50
Pilotprojekt Jammerbugt kommune	-0,50
Center for Patientstøtte	-4,75
Uddannelse	-4,00
Test af klamydia og gonoré	-1,30
<b>I alt</b>	<b>-54,55</b>

Frie midler fra robusthedspuljen ved udgangen af 2024 vil kunne indgå i budgetlægningen for 2025.

I 2024 reserveres ligeledes 36 mio. kr. fra Finanslov 2024 til yderligere konsolidering.

Ud fra ovenstående forudsætninger har forligspartierne derved tilvejebragt en robusthedspulje på samlet 83,35 mio. kr.

### Igangsættelse af planarbejde for kommende ny profil- og funktionsplan for Region Nordjylland

Forligspartierne er enige om, at den nuværende økonomiske situation i Region Nordjylland, nødvendiggør en langsigtet stillingtagen til regionens samlede driftsprofil på sundhedsområdet – med henblik på

at sikre en bæredygtig og robust region, som er rustet til de krav og forventninger der stilles til sundhedsvæsenet.

Derfor igangsættes der med budgetforliget også et planarbejde med henblik på at tilpasse aktiviteten på sundhedsområdet på tværs af regionens matrikler. Formålet er at understøtte den fortsatte faglige udvikling på alle regionens hospitalsenheder og i den præhospitale indsats – under hensyntagen til den mest effektive driftsprofil på tværs af regionen.

Forligspartierne er enige om, at sigtet er en revidering af den nuværende Profil- og funktionsplan for Region Nordjylland.

Forligspartierne tilkendegiver, at følgende områder bl.a. skal adresseres:

- Det akutte og medicinske område
- Det ortopædkirurgiske område
- Organkirurgi
- Det Øre-, Næse- og Halskirurgiske område
- Palliationsområdet
- Privatområdet
- Hjemtrækning af patienter

Det er forligspartiernes forventning, at analyserne indgår i et samlet oplæg til en revideret Profil- og funktionsplan, som forelægges til endelig beslutning i Regionsrådet primo 2024, med henblik umiddelbar implementering herefter.

Arbejdet skal ske i tæt dialog med regionens hospitaler og øvrige virksomheder, ligesom der forudsættes en tværgående koordination på tværs af regionen og involvering af MED-systemet.



## En arbejdsplads i top – god patientbehandling og fokus på trivsel og arbejdsmiljø

Trods den svære økonomiske situation finder forligspartierne det afgørende, at regionen fortsat er en attraktiv arbejdsplads, hvor medarbejderne har lyst til at blive og nye kollegaer brænder for at komme til.

Forligspartierne opfordrer til, at de kommende tilpasninger, hovedsageligt som følge af hospitalernes økonomiske handleplaner, så vidt muligt gennemføres via interne omplaceringer, så medarbejdernes erfaringer og kompetencer fastholdes i organisationen.

### **Trivsel og arbejdsmiljø – vi skal passe på medarbejderne i en svær tid**

Et godt arbejdsmiljø er grundlaget for, at der kan leveres god kvalitet og sammenhængende indsatser på tværs. Arbejdsglæde er afgørende for, at regionens medarbejdere er motiverede og effektive. Vel fungerende, stærke arbejdsfællesskaber er ikke bare en kilde til trivsel, men også en forudsætning for et effektivt samarbejde om kerneopgaven.

Styrket arbejdsmiljø og trivsel skal sikre nærvær – og mindre sygefravær - på arbejdspladserne til gavn for de nordjyske borgere. Derfor anerkender forligspartierne, at der er et øget fokus på at styrke og prioritere indsatsen om at nedbringe sygefraværet i regionen.

Forligspartierne ser sig desværre nødsaget til at suspendere iTOP-puljen på 4 mio. kr.. Den blev oprettet i 2020 til at finansiere aktiviteter og indsatser, der bidrager til at styrke medarbejdernes trivsel og arbejdsmiljø. Det gode arbejdsmiljø må skabes indenfor de rammer, der er. Genetablering af puljen vil skulle indgå i kommende budgetlægningsplaner.

### **Patientnær ledelse – vi forventer ledere tæt på den daglige drift**

Det kræver god ledelse og dedikerede ledere at nå i mål med de udfordringer, som det nordjyske sundhedsvæsen står over for.

Forligspartierne ønsker at de patientnære ledere i videst muligt omfang deltager i den daglige kliniske drift.

### **Kompetencer til fremtidens sundhedsvæsen – vi sætter pris på samarbejdet på tværs**

Region Nordjylland er afhængig af, at der uddannes nok sundhedsfaglige medarbejdere med kompetencer målrettet sundhedsvæsenets behov for at kunne tilbyde patienterne den behandling, som de har brug for. Derfor er det afgørende, at regionen er med til at sætte retningen for, hvor mange der skal uddannes, og hvordan deres uddannelser skal se ud.

Forligspartierne ser frem til at følge udviklingsarbejdet med "Nordjysk Sundhedsalliance".

Forligspartierne glæder sig over, at et endnu tættere samarbejde med de nordjyske uddannelsesinstitutioner og de nordjyske kommuner er på vej. Det skal bruges til at finde nye løsninger på at uddanne og kompetenceudvikle sundhedsprofessionelle til fremtidens sundhedsvæsen.

### **Arbejdet skal tilrettelægges bedre**

Regionens ansatte løfter store opgaver og yder dagligt en kæmpe indsats. Det er nødvendigt at bryde med vanetænkningen og kompetencerne skal bruges bedre. Der skal være en højere grad af medindflydelse på egen arbejdstid i forbindelse med vagttilrettelæggelsen og ikke mindst skal opgaverne løses i fællesskab. Det er godt for både patienterne og medarbejderne. Der er også god økonomi i, at sammensætte arbejdsstyrken på den rigtige måde og tilrettelægge arbejdet med mindst mulig brug af vikarer.

Det er nødvendigt at dele vagtarbejdet på nye måder. Flere skal tage del i vagtarbejdet, der skal være mere indflydelse på egen arbejdstid, arbejdet skal tilrettelægges fleksibelt efter livsfaser.

Derfor ønsker forligspartierne et øget fokus på vagtplanlægningsprocessen med henblik på at understøtte hospitalernes arbejde med færre vikarer, færre overarbejdstimer og mindre udbetalt i ekstra honorarer.



## Uddannelse

Uddannelse, rekruttering og fastholdelse er væsentlige forudsætninger for videreudvikling af det nordjyske sundhedsvæsen. Medarbejderen er vores vigtigste ressource og der er igennem flere budgetår afsat midler til et styrket arbejdsmiljø, trivsel og rekruttering.

På Budget 2022 blev der afsat en ekstra pulje på 20 mio. kr. til at imødegå det akutte kapacitetspres og støtte op om at skabe en attraktiv arbejdsplads. Midlerne er udmøntet til Aalborg Universitetshospital, Regionshospital Nordjylland og Psykiatrien. Langt størstedelen er udmøntet til øget normeringer i udvalgte sengeafsnit. På Aalborg Universitetshospital er 1 mio. kr. afsat til kompetenceudvikling og onboarding og derved ikke varig drift.

På Budget 2023 blev der afsat 3,0 mio. kr. til bedre opstartsforløb for nyuddannede, nyansatte sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter. Herudover blev der afsat 2 mio. kr. til kompetenceudvikling for erfarne medarbejdere. De to ordninger evalueres i løbet af 2023 med henblik på at vurdere om indsatserne giver den ønskede effekt.

Herudover blev der afsat 2 mio. kr. til vejledningsopgaven i forhold til sygeplejerskestuderende og social- og sundhedsassistent-elever.

Her nævnte initiativer fra Budget 2022/2023 summerer samlet til 8 mio. kr. afsat til kompetenceudvikling, forbedret opstartsforløb og vejledningsopgaver.

Henset til den nuværende økonomiske situation er forligspartierne enige om, at de afsatte midler reduceres til samlet 4 mio. kr. Arbejdet med at vurdere hvorledes de tilgængelige midler anvendes bedst muligt forankres i Udvalg for Uddannelse, Arbejds miljø og Rekruttering. I vurderingen skal indgå eventuelle trepartsmidler afsat til området i forbindelse med de kommende overenskomstforhandlinger.



## Det nære sundhedsvæsen – praksisområdet

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen har igennem flere år stået centralt og Region Nordjylland, de praktiserende læger og de 11 nordjyske kommuner har et godt og solidt samarbejde.

Almen praksis er indgangen for langt de fleste til sundhedsvæsenet. Sammen med de praktiserende speciallæger gør det de praktiserende læger til helt centrale aktører i det nære sundhedsvæsen. Praksisområdet er en integreret del af sundhedsvæsenet og spiller en afgørende rolle for hele det regionale sundhedsvæsen.

Presset på praksisområdet er stadig stigende og i 2023 forventes et betydeligt merforbrug på baggrund af stigende aktivitet hos både almen praksis og de praktiserende speciallæger. Stigende aktivitet afspejler sig i en tilsvarende stigning i de regionalt finansierede honorarudbetalinger.

I Region Nordjylland står praksisområdet overfor et forventet merforbrug i 2023, som det er nødvendigt at afdække i budgetlægningen for 2024. Derfor afsættes med budgetforliget 40 mio. kr. til praksisområdet.

Region Nordjylland står imidlertid ikke alene med en udfordret praksisøkonomi, idet Danske Regioner forventer, at den samlede økonomiske ramme ("knækgrænsen") overskrides i 2023 indenfor både almenlæger, speciallæger og tandlægerne.

Det stigende aktivitetspres, og det deraf afledte økonomiske pres, nødvendiggør en tilpasning af økonomien på praksisområdet. Med budgetforliget anvises reduktioner for i alt 22 mio. kr.

Forligspartierne er enige om reduktionen indenfor følgende områder:

### Udviklingspuljer til almen praksis

Forligspartierne er enige om at reducere følgende regionale udviklingspuljer med en samlet budgetvirkning i 2024 på 8,2 mio. kr.:

- Pulje til projekt "Nye veje": I forbindelse med at Region Nordjylland fik dispensation, til i en 6-årig periode, at oprette regionsklinikker i fem nordjyske kommuner allokerede Regionsrådet 5 mio. kr. til projektet "Nye veje", som havde til formål at arbejde med nye tværsektorielle

samarbejdsformer. Den 6-årige periode slutter i 2023. Forligspartierne er enige om at tilbage-rulle puljen på 5 mio. kr. fra 2024 og frem.

- Pulje til "Idéer skabes i Praksis": På Budget 2020 afsatte Regionsrådet 600.000 kr. årligt til puljen "Idéer skabes i praksis". Puljen har til formål at understøtte praksisnære udviklingsprojekter i Almen Praksis og bevillingen foretages af Nord-KAP's bestyrelse. Forligspartierne er enige om, at puljen på 0,6 mio. kr. pauseres foreløbigt i 2024.
- Pulje til "Licensklinikker": På Budget 2020 afsatte Regionsrådet 600.000 kr. årligt til at understøtte arbejdet med Licensklinikker. Idet Region Nordjylland, som en del af udmøntningen af Regeringens sundhedsreform, modtager 0,3 mio. kr. årligt til samme formål er forligspartierne enige om at pausere puljen foreløbigt i 2024.
- Pulje til "rekruttering og fastholdelse af almen praktiserende læger": Der er på praksisbudgettet afsat 2,0 mio. kr. til indsatser i forhold til rekruttering og fastholdelse af læger i almen praksis. Forligspartierne er enige om at pausere puljen foreløbigt i 2024.

### **Regionsklinikker**

Forligspartierne er enige om at reducere udgiften til drift af regionsklinikker med 1 mio. kr. Dette muliggør, at der fortsat vil være midler til at imødegå eventuelle ændringer i lægedækningsituationen.

### **Nord-KAP**

Region Nordjylland har sammen med PLO-Nordjylland en fælles kvalitetsenhed for almen praksis (Nord-KAP), som bl.a. finansieres af et regional bidrag til de områder af Nord-KAPs drift der vedrører Praksiskonsulentordningen (PKO) og Lægemiddelenheden (LME). Region Nordjylland bidrager i 2023 samlet med 5,5 mio. kr. til disse to enheder.

Forligspartierne er enige om at reducere det regionale tilskud fra 2024 og frem med samlet 1,3 mio. kr.

### **Lokalaftaler indenfor almenpraksis og speciallægeområdet**

Ligesom der på hospitalerne og i regionens øvrige virksomheder skal være fokus på ansvarlig drift, med henblik på at sikre økonomisk balance, er det ligeledes afgørende at udgifterne reduceres indenfor praksisområdet.

Praksisområdet er kendetegnet ved aktivitetsbestemte udgifter og udgifter bundet op på aftale/overenskomstområder, som Region Nordjylland ikke énsidigt kan ændre. Region Nordjylland har dog indgået lokale aftaler, der supplerer overenskomsten, og som dermed også kan opsiges af Region Nordjylland.

Der er i 2023 allerede opsagt og planlagt opsigelse af lokalaftaler i forhold til almen praksis og speciallægepraksis med en aktivitet i 2022 svarende til ca. 7,9 mio. kr. En del af denne aktivitet overgår til at blive løst via almindelige overenskomstydelse eller ved andre aktører og der forventes derfor en netto-reduktion for regionen på i alt 2,75 mio. kr.

Forligspartierne er ligeledes enige om at opsige yderligere lokalaftaler indenfor almen praksis og speciallægeområdet svarende til 5,8 mio. kr.:

- Aftale om udvidet lænde- og rygundersøgelse hos fysioterapeut
- Aftale om fritagelse for knæk af venerologiske ydelser
- Aftale om opfølgende hjemmebesøg
- ADHD – aftale om færdiggørelse af patientforløb hos pædiatere
- Rammeaftale vedr. høreapparatilpasning
- Aftale om behandling af røde bade

### Øget fokus på controlling

For at nedbringe udgifterne på praksisområdet har Region Nordjylland et intensiveret fokus på kontrol af honorarudbetalinger mhp. at undgå fejludbetalinger. Fejl i udbetalinger kan bl.a. forekomme ved uenigheder omkring fortolkning af overenskomsternes ydelsesbestemmelser. Det er forventningen at øget controlling kan nedbringe udgifterne med 3 mio. kr. fra 2024 og frem.

Det er væsentligt for Region Nordjylland, at fastholdes en tillidsbaseret samarbejdsform med almen praksis, sideløbende med en skærpet monitorering af honorarudbetalingerne.



### Forskning og udvikling

Sundhedsvidenskabelig forskning er afgørende for Region Nordjylland og er et centralt element i at fastholde og videreudvikle de højt specialiserede funktioner på regionens hospitaler. I samarbejde med Klinisk Institut ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Aalborg Universitet er der de seneste år opbygget et stærkt og solidt forskningsmiljø med stor betydning for patientbehandlingen.

Aalborg Universitetshospital har siden 2021 arbejdet med konceptet ForskningsKUBER. ForskningsKUBER er et forskningsvækstprogram, der har til formål at understøtte hospitalets ambition om at fremme den kliniske forskning og udvikle forskningsmiljøer, som har potentiale til at markere hospitalet fagligt både nationalt og internationalt. Der udpeges årligt nye ForskningsKUBER, som støttes fra en central afsat pulje på Aalborg Universitetshospital.

Forligspartierne anerkender, at forskning er omdrejningspunktet for det nordjyske sundhedsvæsen og er med til at danne grobund for faglig udvikling af patientbehandlingen samt fastholde og rekruttere højt specialiseret personale.

I den nuværende økonomiske situation er der imidlertid brug for, at rette blikket mod klinisk praksis og sikre tilstrækkelige ressourcer omkring den daglige patientbehandling. Derfor ser forligspartierne sig nødsaget til at pausere udrulningen af yderligere ForskningsKUBER på Aalborg UH i 2024 svarende til 5 mio. kr. Eventuel relancering af konceptet vil skulle indgå i budgetlægningen for 2025.

På Regionshospital Nordjylland reduceres Center for Klinisk Forskning med 1 mio. kr. i 2024.

Forligspartierne ønsker ligeledes at genforhandle den nuværende aftale med Aalborg Universitet omkring regional finansiering af professortillæg. Det er forventningen, at Direktionen går i dialog med universitetet med henblik på opsigelse af aftalen hurtigst muligt.

Region Nordjylland har ligeledes en samarbejdsaftale med Aalborg Universitet om økonomisk støtte til DCHI siden etableringen i 2012 med 1,9 mio. kr., reduceret til 0,9 mio. kr. fra 2019. Aalborg Universitet har i løbet af 2022 integreret DCHI (Danish Center for Healthcare Improvements) i DACS (Dansk Center for Sundhedstjenesteforskning), som hidtil ikke har været regionalt støttet. Forligspartierne er enige om at opsigte den nuværende samarbejdsaftale.



## Psykiatri

Forligspartierne er enige om, at psykiatrien er højt prioriteret. Dette gælder både nationalt og regionalt. Og det gælder både i forhold til børn, unge, voksne og ældre, der oplever psykisk sygdom. Ligeledes er det ofte svært at være pårørende til et menneske med psykisk sygdom. Vi ved, at psykisk sygdom sætter sig spor i form af ensomhed, kortere uddannelse, lavere beskæftigelse og øget dødelighed.

Derfor hilser forligspartierne det velkomment, at der er kommet en ambitiøs 10 års plan for psykiatrien. Aftalen spænder bredt og favner mental sundhed, forebyggelse, tidlig indsats og såvel behandlings- og socialpsykiatrien. Indsatserne følges tæt i Region Nordjylland, hvor der er politisk opbakning til at sikre, at mennesker med psykisk sygdom får den hjælp, de har brug for. Det er derfor helt centralt, at der løbende følger centrale midler med, når de mange tiltag skal realiseres ude i regionerne.

Der opleves fortsat et stort pres i psykiatrien, særligt inden for børne- og ungdomspsykiatrien. Regionen arbejder på at nedbringe de lange ventetider inden for børne- og ungdomspsykiatrien, og det vil også fremover være en høj politisk prioritet at hjælpe børn og unge med psykisk sygdom. Samtidig er der et politisk ønske om at hjælpe de børn og unge, som har brug for en lettere behandlingsindsats. Helt konkret er der fra politisk hold peget på "STIME", som står for styrket tværsektoriel indsats for børn og unges mentale sundhed.

I STIME tager børne- og ungdomspsykiatrien og kommunerne fælles ansvar for at hjælpe de børn og unge, som har brug for en lettere behandlingsindsats. Målgruppen for STIME er børn og unge i aldersgruppen 3-17 år, der er i psykisk mistrivsel uden at have behov for at blive udredt eller behandlet i psykiatrien. Det er forventningen, at den afledte driftsøkonomi for Psykiatrien kan indgå i budgetlægningen for 2025.

På mange måder nyder Region Nordjylland godt af at være en forholdsvis lille region, hvor samarbejdet på tværs af kommuner, region og praksissektoren kan ske fleksibelt og med patienterne i centrum. Forligspartierne imødeser ibrugtagningen af Psykiatriens Hus, som slår dørene op først i det nye år. Psykiatriens Hus er et samarbejde mellem Aalborg Kommune og Psykiatrien, hvor der sker en fysisk samling af dele af den psykiatriske og kommunale indsats for borgere med psykisk sygdom. Med Psykiatriens Hus skabes en ramme, hvor borgeren kan opleve en sammenhængende og koordineret fælles indsats, så borgeren ikke skal rykke rundt fra sted til sted i systemet. Frivillige foreninger for både sindslidende og pårørende vil også få en naturlig plads i huset.

Psykiatrien har med Økonomiaftalen for 2024 fået ansvar for et nyt samlet dobbeltdiagnosetilbud til mennesker, der både har en psykisk lidelse og et behandlingskrævende misbrug. Forligspartierne imødeser, at der vil komme et samlet tilbud til mennesker i en sårbar situation, som ofte har oplevet at falde mellem to stole. Forligspartierne glæder sig over den samlede politiske vilje overfor denne patientgruppe og vil følge udviklingen af tilbuddet i Region Nordjylland.

Presset på psykiatrien og den vanskelige rekrutteringssituation for særligt læger og sygeplejersker vil fortsætte i årene fremover, og derfor ønsker forligspartierne, at der i 2024 gennemføres en sengekapa-citetsanalyse, som skal sikre bedre grundlag for, at sengekapa-citeten udnyttes bedst muligt. I analysen af kapacitetsbehovet skal indgå vurdering af behov for antal specialiserede senge samt placering af såvel intensive, akutte og åbne sengepladser i psykiatrien. Det skal vurderes, hvilket kapacitetsbehov regionen står overfor, både på kort og på lang sigt. Det er forligspartiernes forventning, at analysens resultater også vil understøtte bedst mulig udnyttelse af det samlede antal sengepladser i psykiatrien med henblik på at sikre en bedre balance mellem Intensive, akutte og åbne sengepladser.

Herudover ønsker forligspartierne at rette fokus mod effektiv anvendelse af ressourcerne på det ambulante område, således der sikres den bedst mulige udnyttelse til gavn for de psykiatriske patienter. Opgaven forankres i Psykiatri- og Socialudvalget.

Forslag til udmøntning af finanslovsmidlerne til Psykiatriområdet forankres ligeledes i Psykiatri- og Socialudvalget med henblik på endelig beslutning i Regionsrådet.



## Kræftområdet

Kræftområdet har i 2023 været i fokus, hvor regeringen som en del af en ny sundhedspakke har afsat midler til en ekstraordinær kræftindsats og Kræftplan V. Kræftområdet oplever nationale kapacitetsudfordringer, der bl.a. udfordrer overholdelsen af forløbstiderne i kræftpakkerne og patientrettigheder. Forligspartierne udtrykker derfor stor tilfredshed med indsatsen og den høje målopfyldelse for kræftpakkerne i Region Nordjylland.

Forligspartierne ser frem mod Kræftplan V og den fortsatte videreudvikling samt fremtidssikring af kræftområdet. Samtidig er der også et behov for, her og nu, at sikre tilstrækkelig kapacitet på kræftområdet med henblik på, at Region Nordjylland fortsat overholder tidsfristerne for udredning og behandling af kræft.

Med finansiering fra midlerne til en ekstraordinær kræftindsats i 2024 afsætter forligspartierne 27 mio. kr. til et markant løft af kræftområdet.

Heraf udmøntes samlet 4,3 mio. kr. til følgende områder:

**Det patologiske område:** Der afsættes 2,5 mio. kr. i 2024 til øget mutationsanalyser på kræftområdet.

**Urologien:** Fortsat implementering af initiativer i den faglige analyse. Der afsættes 0,9 mio. kr. i 2024 (helårsvirkning)

**Brystkræftområdet:** anvendelse af kunstig intelligens til brystkræftscreening. Der afsættes 0,6 mio. kr. i 2024 (helårsvirkning)

**Livmoderhalskræftsscreeningsområdet:** Der afsættes 0,3 mio. kr. i 2024 til implementering af hjemmeopsamlede prøver i livmoderhalskræftsscreeningsprogrammet.

Derudover reserverer forligspartierne en pulje på 17,7 mio. kr. til øvrige initiativer på kræftområdet. Midlerne vil blive håndteret som en særskilt udmøntningssag i løbet af efteråret i 2023, når rammerne for den konkrete udmøntning af ekstra midler til regionerne i 2024, er forhandlet på plads mellem Regeringen og Danske Regioner.

Endelig afsættes 5 mio. kr. til tandbehandling, så flere patienter efter tandskader forårsaget af behandling kan få tilskud til deres tandbehandling.



## Tilpasninger på akutområdet

Region Nordjyllands præhospitale aktiviteter har over de senere år gennemgået en stor udvikling. I 2020 hjemtog regionen således driften af regionens akutlægebiler, paramediciner- og akutbiler. I 2022 blev

dele af ambulancetjenesten og den liggende patienttransport også hjemtaget, hvilket har bidraget med et større millionbeløb i 2023.

### **Driftoptimering af det præhospitale område**

Der er nu efter 2 års drift indhentet erfaringer i forhold til driften af det præhospitale område. Det er vurderingen, at der er grundlag for at foretage en driftoptimering beløbende sig til 7 mio kr uden at det påvirker overholdelse af servicemålene. Forligspartierne beder den præhospitale virksomhed om at præcisere konditionerne. Såfremt driftoptimeringen ikke kan realiseres indenfor det nuværende serviceniveau, skal der ske en fornyet drøftelse i forligskredsen. Den økonomiske reduktion vil tilgå den regionale "robusthedspulje".

### **Regional hjemtagning af udkørende funktion i lægevagten om natten**

Som led i den nye lægevagtsaftale mellem Region Nordjylland og Praktiserende Lægers Organisation i Region Nordjylland overtager Region Nordjylland natbetjeningen af lægevagten fra kl. 23.00 – 08.00 i alle ugens dage. Aftalen træder i kraft den 1. september 2024.

Alle præmisser i den videre implementering er endnu ikke på plads, men det er på nuværende tidspunkt vurderingen, at der uændret skal være lægevagtslokationer i Thisted, Aalborg og Hjørring om natten. I den nuværende aftale er der desuden 2 udkørende læger. Med den nye aftale overtager Den Præhospitale Virksomhed den udkørende funktion om natten. Dette vil give en besparelse inden for praksisområdet på 1.5 mio i 2024 og en besparelse på 5 mio kr fra 2025 og frem.

### **Analyse af det præhospitale område**

De sidste år har den præhospitale virksomhed undergået store forandringer. Der er tilført flere akutbiler og paramedicinerbiler - både via regional og national finansiering, ligesom der er tilkommet yderligere en akutlægehelikopter. På den baggrund beder forligspartierne administrationen om at gennemføre en analyse af det samlede præhospitale set-up i Region Nordjylland. Analysen forankres i Udvalg for Det nære Sundhedsvæsen og forventes at foreligge medio 2024.

### **Optimering ift modtagelse og udskrivning af patienter**

Forligspartierne har et ønske om at mindske presset på akutmodtagelserne. I forbindelse med det arbejde, der foregår i forhold til at omorganisere arbejdsgangene i akutmodtagelserne, ønsker forligspartierne en udbredelse af ordningen med at udvalgte specialepatienter modtages direkte i specialets sengeafsnit udenom akutmodtagelsen. Forligspartierne understreger endvidere, at det er helt centralt, at udskrevne patienter kan komme rettidigt hjem fra hospitalet og har derfor afsat 2.5 mio kr til en øgning af den liggende patienttransport. Dette vurderes at medvirke til at nedbringe belægningspresset.



## **Øvrige prioriteringer og forudsætninger**

### **Fortsat prioritering af regionens digitaliseringsindsatser**

Den fortsatte digitalisering af sundhedsvæsenet i Region Nordjylland medfører årligt en naturlig opdrift i udgifter som følge af forvaltning og drift af nye it-systemer. Når Region Nordjylland hvert år investerer 40 - 50 mio. kr. i digitaliserings- og udviklingsindsatser, medfølger der en afledt udgift til drift og support. Erfaringen viser, at op mod 20% af udviklings- og anskaffelsesudgiften ved nye investeringer efterfølgende vil være bundet i faste årlige driftsudgifter. Det er primært udgifter til leverandører (licenser, serviceaftaler, rettelser, tilpasninger mv.), men i høj grad også øgede udgifter til opbevaring og sikring af data i regionens datacenter. I budget 2024 afsættes 14,3 mio. kr. til de afledte driftsudgifter fra tidligere års digitaliserings- og udviklingsinitiativer.

Forligspartierne ser et stort potentiale i det fortsatte arbejde med kunstig intelligens i forhold til diagnostik og behandling af patienter. Med baggrund i enorme datamængder og sundhedsprofessionelles tidligere vurderinger inden for et specifikt område, kan kunstig intelligens sikre bedre og tidligere diagnoser samt understøtte en mere målrettet behandling. For eksempel kan kunstig intelligens hurtigt frasortere normale scanningsresultater (raske patienter), hvormed klinikerne får mere tid til yderligere udredning og behandling af syge patienter. Beslutningsstøtten fra kunstig intelligens skaber også mulighed for, at flere dele af patientforløbet kan foretages af mindre specialiseret arbejdskraft.

### **Medicinområdet**

Forligspartierne noterer sig, at medicinudgifterne er steget mere end forventet i 2023. Udgifterne til såvel sygehusmedicin som tilskudsmedicin er historisk høje, og der forventes yderligere vækst på området i 2024. Særligt tilskudsudgifter til diabetesmedicin har bidraget til væksten i 2023, og Regionsrådet ser med tilfredshed på, at medicintilskudsnævnet lægger op til, at det generelle klausulerede tilskud til GLP1-RA-præparater afskaffes.

Med afsæt i Økonomiaftale 2024 er forligspartierne derfor enige om at afsætte 19 mio. kr. dels til afdækning af budgetubalance i 2023 og dels for at imødekomme den forventede vækst i 2024.

Siden 2018 er der igangsat en række særlige medicinindsatser, der har til formål at reducere udgiftstigningerne inden for medicinområdet. Fokus herpå videreføres i 2024, og der forventes igangsat en række nye projekter med en samlet nettoeffekt på ca. 5 mio. kr.

Forligspartierne noterer sig det stigende fokus på udbredelse af sensorbaserede glukosemålere og anerkender vigtigheden af at understøtte anvendelsen heraf. Forligspartierne er derfor enige om at afsætte 2 mio. kr. som led i forpligtelsen til at implementere Behandlingsrådets anbefalinger over en 5 årig periode.

### **Udgifter til flytning og ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital**

I tidligere budgetforlig er der afsat budgetmidler som led i en "opsparings-trappe" til brug for flytning og ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital. Hensigten er, at der skal være så mange midler som muligt frie i forbindelse med flytteårene. Administrationen har løbende arbejdet på at kvalificere udgiftsniveauerne – og det vil også ske ved de kommende års budgetlægninger.

Med budgetforliget for 2024 afsættes yderligere 19,4 mio. kr. Det er på nuværende tidspunkt vurderingen, at det permanente driftsniveau efter indflytning i 2027 vil udgøre ca. 55 mio. kr. I de kommende år vil der – med baggrund i den nuværende vurdering – være behov for at afsætte yderligere ca. 35 mio. kr.

Det indgår i budgetforliget, at udflytningen af Steno Diabetes Center Nordjylland til Øst-matriklen tidligere fremrykkes til 2024 – se forligets afsnit 5.

### **Bygningsanalyse**

Forligspartierne ønsker, at der gennemføres en analyse af mulighederne for optimeringer i anvendelsen af regionens bygningsmasse. Det gælder både i forhold til regionens egne bygninger og eksterne lejemaal. Analysen af skal eksempelvis have fokus på det administrative område, hvor omfanget af hjemmearbejde nu er større end før COVID-19.

Det forudsættes, at der kan realiseres en besparelse på 2 mio. kr. i 2024, men det er samtidig forventningen, at der kan realiseres større beløb i de efterfølgende år.

### **Enhed for Sygehusvalg**

Enhed for Sygehusvalg reduceres med i alt 0,5 mio. kr. svarende til én normering.

### **Center for Patientstøtte**

Center for Patientstøtte blev etableret i 2021 som en samling af tidligere "Kompetencecenter for sårbare patienter og patienter med anden etnisk baggrund", brobyggerpsygeplejersker på Aalborg Universitetshospital (somatik og psykiatri) samt brobyggende funktioner på Regionshospital Nordjylland.

Hertil kommer børnebrobyggerfunktionen i Børne- og ungeafdelingen på Aalborg Universitetshospital, som har fungeret i en testperiode fra marts 2022 til februar 2023. På Budget 2023 blev der afsat midler til "Enhed for børn som pårørende" med funktion på både Aalborg Universitetshospital og Regionshospital Nordjylland.

Center for Patientstøtte har et samlet budget på 4,75 mio. kr. på sundhedsområdets drift.

Forligspartierne anerkender, at aktiviteterne i Center for Patientstøtte har stor værdi for særligt sårbare patienter, med både somatiske, psykiske og sociale problemstillinger, og som derfor har behov for en støttende, koordinerende og tværsektoriel indsats. Indsætterne bidrager også til at forebygge unødvendige genindlæggelser. Forligspartierne imødeser at fokus fastholdes på netop denne patientgruppe, men vurderer det nødvendigt, at de nuværende aktiviteter i Center for Patientstøtte, integreres indenfor hospitalernes nuværende ramme.

I budgetforliget indregnes derfor en reduktion på 4,75 mio. kr.

Forligspartierne bemærker, at de ansatte brobyggerpsygeplejersker naturligvis bibeholder deres nuværende ansættelsesforhold og tilbydes andre stillinger indenfor hospitalerne.

I Center for Patientstøtte indgår ligeledes en rammebevilling på 0,25 mio. kr. til Specialsektorens område for socialt udsatte borgere til dækning af de ressourcer, området skulle bidrage med ind i Center for Patientstøtte. Det skal vurderes hvorledes bevillingen skal anvendes fremadrettet indenfor Specialsektorens driftsramme.

### **Region Nordjyllands likviditetsmæssige situation**

Region Nordjylland er udfordret af en faldende likviditet og har et fokus på at sikre den langsigtede overholdelse af bestemmelserne for, hvor meget likviditet regionen skal oppebære. Baggrunden for den faldende likviditet er såvel brug af likviditet til egenfinansiering af kvalitetsfundsbyggeriet, delfinansiering af feriepengeforpligtigelsen (ny ferielov) og samfundsunderstøttende tiltag i COVID-19 perioden som forøget lånoptagelse. Særligt den forøgede lånoptagelse belaster likviditeten løbende, da den ikke afdekkes af den afsatte refinansiering i de løbende økonomiaftaler. Lånene, der er kommet til siden regionens opstart i 2007, vedrører særligt lån til kræft- og medicoteknisk udstyr, feriepengeforpligtigelsen og kvalitetsfundsprojektet.

### **Administrative omprioriteringer**

I økonomiaftalen for 2024 indgår, at regionerne skal realisere administrative omprioriteringer for i alt 300 mio. kr. Det betyder, at der på sundhedsområdet i Region Nordjylland skal realiseres 28,6 mio. kr.

Forligspartierne noterer sig, at der i regi af Strategisk Sundhedsledelse er igangsat et analysearbejde, der skal danne grundlag for realiseringen af omprioriteringerne i såvel fællesadministration, hospitalsledelser og decentrale administration.

Forligspartierne understreger, at der er tale om en historisk stor omprioritering, som vil indebære, at der kommer til at ske justeringer i det hidtidige administrative serviceniveau.

### **Lokal løndannelse**

Forligspartierne noterer sig, at der i de centrale overenskomster ikke er afsat midler til lokal løndannelse. I lighed med tidligere år forudsættes det således, at finansiering af den lokale løndannelse sker indenfor

de enkelte områders nuværende budgetrammer. Som udgangspunkt gælder det, at rammen til lokal løndannelse – i lighed med tidligere år – udgør 0,1 procent af den samlede lønsum.

### **Klar til NAU udvalg**

Der nedsættes et nyt midlertidigt politisk udvalg under navnet "Klar til NAU udvalg". Det politiske udvalg har øje på selve flytteprocessen og de afledte effekter for patienter og ansatte i den forbindelse.

Der vil i en overgangsperiode være behov for at Aalborg Universitetshospital benytter både syd matriklen og matriklen i Øst. Dette vil også kræve et øget politisk fokus bl.a. fordi mange kliniske afdelinger og service afdelinger i en årrække vil være geografisk opdelt.

Udvalget skal også have fokus på kommunikation til de nordjyske borgere omkring flytteprocessen.

# Specialektoren



Forligspartierne ønsker med budgetforliget for 2024 at understøtte Specialektorens mission om, at hvert enkelt menneske, der benytter Region Nordjyllands tilbud, får de bedst mulige vilkår for at mestre egen tilværelse. Det er Specialektorens vision at være kommunernes foretrukne samarbejdspartner og leverandør af specialiserede ydelser. Forligspartierne har med Budget 2024 fokus på følgende.

Specialektoren skal, i en situation med manglende arbejdskraft på det danske velfærdsområde, blive ved med at fokusere på at være en attraktiv arbejdsplads, der kan tiltrække og fastholde den rette arbejdskraft med de rette kompetencer. I den forbindelse skal Specialektoren have et fortsat fokus på at tilrettelægge "det gode praktikforløb", arbejde med muligheder for at gå nye veje i opgaveløsningen, herunder effektiv brug af vikarer, samt nye tilgange i arbejdet med nedbringelse af sygefraværet.

Borgerne skal have de bedst mulige vilkår for at mestre egen tilværelse, og med udgangspunkt i dette skal medarbejderne have den nødvendige støtte for at de kan lykkes med deres opgave med borgeren. Her spiller borgernær ledelse en stor rolle. Vi skal sikre, at de ledere der er tætte på udmøntningen af ydelserne på Specialektorens tilbud, har et godt fundament at understøtte medarbejderne ud fra.

Forligspartierne ønsker at Specialektoren videreudvikler de specialiserede indsatser og stadig professionaliserer samarbejdet med kommunerne med fokus på borgerens mulighed for udvikling, livskvalitet og trivsel.

For også i fremtiden at være en attraktiv og professionel leverandør til kommunerne i samarbejdet om borgeren, skal Specialektorens arbejdsgange professionaliseres yderligere. Indsatsen til borgeren og samarbejdet og dialogen mellem tilbud, borger og kommune skal styrkes, og ydelses- og takststrukturen skal i højere grad efterkomme kommunernes ønske om mere individuelt baserede indsatser og takster.

Borgerne der benytter Specialektorens tilbud skal opleve indsatser der virker og tager afsæt i vidensbaserede faglige metoder. Der skal derfor arbejdes med etablering af en evalueringspraksis, der understøtter tilbuddene i at udvikle og tilpasse virksomme indsatser for borgeren, der tager afsæt i kommunens bestilling.

Borgere, der benytter Specialektorens botilbud, skal opleve forbedrede muligheder for at opnå øget lighed i sundhed. Derfor skal Specialektoren forankre det systematisk understøttende arbejde med borgerens adgang til sundhedstjek ved praktiserende læge. Arbejdet er igangsat i 2022, og skal efter aftale mellem Danske Regioner og Praktiserende Lægers Organisation skal være afsluttet inden udgangen af 2024.

På baggrund af budgetforlig 2023 og efter aftale med de nordjyske kommuner, er det besluttet, at Specialektoren skal etablere et nyt tilbud til unge med selvskade – det første specialiserede tilbud til målgruppen i Nordjylland. I arbejdet med etablering af tilbuddet, som forventes afsluttet ved udgangen af 2025, ønsker Forligspartierne blandt andet, at der i etableringsfasen sættes fokus på involvering af kommuner, Psykiatrien og repræsentanter fra brugergruppen med henblik på sammenhængende og specialiserede forløb for borgerne.

## Regional udvikling

Regionsrådet vil i 2024 fortsætte sine bestræbelser mod at udvikle regionen i overensstemmelse med målene i den Regionale Udviklingsstrategi, som rådet har sendt i høring, og som forventes vedtaget inden udgangen af 2023. Dette betyder, at Regionsrådet vil fortsætte og videreudvikle sine tiltag på klimaområdet, gennemføre nyskabende løsninger på mobilitetsområdet, kortlægge og bekæmpe jordforurening, beskytte grundvandet, arbejde mod en mere balanceret råstofindvinding og fastholde et bredt og godt uddannelsesnivea samt et levende og attraktivt kulturliv. Dette er indsats, som er højt prioriterede af forligspartierne i relation til den videre udvikling af Nordjylland.



### Et sammenhængende Nordjylland

#### **Fremtidens kollektive trafik**

I februar 2023 godkendte regionsrådet principperne for projektet Fremtidens Kollektive Trafik i et høringssvar til Nordjyllands Trafikselskab (NT) Principperne, som nu er grundlaget for NTs budgetforslag 2024, medfører flere ekspresbusser med kørsel i hurtige korridorer, mere kørsel med fleksible produkter som Plustur og Flextur og stærkt forbedrede knudepunkter (stoppesteder).

Det overordnede mål er at tilbyde pendlere bedre service ved at tilbyde flere afgang med ekspresbusser men også styrke adgangen til transport i landdistrikterne ved at tilbyde de fleksible produkter. Fremtidens Kollektive Trafik er som projekt skruet sammen på en sådan måde, at det kan tilpasses og skales efter den aktuelle økonomi til rådighed i region og kommuner.

Forligspartierne vil følge implementeringen tæt for at sikre kvalitet og service, men også at økonomien holder sig inden for de snævre rammer, der er til rådighed.

#### **Stigende økonomisk pres**

Økonomiaftalen med regeringen for 2024 imødekom ikke regionernes ønske om kompensation for et ekstraordinært stigende pris- og lønniveau, som specielt har ramt den kollektive trafik grundet de meget høje brændselspriser. Den økonomiske situation betyder samlet set, at Region Nordjylland påføres en merudgift på 31 mio. kr. på den kollektive trafiks område i 2024. Hertil kommer en statslig besparelse på bloktilskuddet på godt 2 mio. kr.

Forligspartierne ønsker at reducere det samlede underskud på forsvarlig vis og gennemfører derfor besparelser på samlet 14 mio. kr. i 2024. Besparelserne fordeles med 12 mio. kr., som tages fra Regional Udviklings udviklingspuljer (jf. nærmere nedenfor) og 2 mio. kr. i administrative besparelser. Dermed friholdes den kollektive trafik for servicereduktioner i 2024. Forligspartierne har en forventning om, at NT overholder deres økonomiske ramme i 2024, så der ikke akkumuleres et større underskud.

Indgrebene betyder også, at underskuddet på budgettet langsomt reduceres til nul over en periode på tre år. Underskuddene i denne periode finansieres efter aftale ved træk på Nordjyllands Trafikselskabs likviditet. I forhold til sikringen af en mere strukturel og langsigtet balance imødeser forligspartierne af-rapporteringen fra det af regeringen nedsatte ekspertudvalg i forhold til fremtidens kollektive trafik.

I budgettet for 2024 afsættes der samlet 182,9 mio. kr. til kollektiv trafik indeholdende de ovenfor nævnte ændringer.



## Et bæredygtigt og attraktivt Nordjylland

### Klima og bæredygtighed

#### **Klimamål**

Danmark har tiltrådt Paris-aftalen og efterfølgende har Folketinget vedtaget en klimalov med yderligere ambitiøse klimamål, hvilket betyder, at landet som helhed skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70% i forhold til niveauet i 1990, og at Danmark opnår at være et klimaneutralt samfund senest i 2050. Endelig har Danske Regioners generalforsamling besluttet, som ekstra mål, at reducere regionernes CO<sub>2</sub>-aftryk på el, varme og transport med 75% frem mod 2030. Region Nordjylland har vedtaget at følge de nævnte målsætninger, som lægges til grund for regionsrådets klimaarbejde.

#### **Klimaregnskab**

Meget går godt i regionens klimaindsats, men udfordringerne er fortsat massive. Det seneste klimaregnskab viser, at regionens CO<sub>2</sub>-udledning fra 2021 til 2022 faldt med 3% som et resultat af de mange grønne tiltag, som politikere og ansatte i fællesskab sætter i gang. Set i forhold til 2018 (før COVID-19 niveau) er regionens udledning dog steget med 2%. Udviklingen skyldes ikke mindst, at der er en række områder, hvor regionen ikke selv kan styre sin aktivitet og dermed sit klimaaftryk. Det gælder især på sundhedsområdet, hvor regionen år for år behandler flere patienter, hvor udstyr og medicin fylder mere.

Det er væsentligt for forligspartierne at følge udledningen nøje. Hvis det ikke lykkes at fastholde reduktionsmålene, ønsker partierne at indsatsen intensiveres, jf. nedenfor, både internt i regionen men også i samarbejde med kommuner og stat for at påvirke de udefrakommende faktorer.

#### **Klimahandlingsplaner**

I december 2022 vedtog regionsrådet anden generation af de lokale klimahandlingsplaner for regionens forskellige hospitaler og institutioner for perioden 2023-24. De enkelte hospitaler og institutioner har i planerne opsat kvantificerede reduktionsmål, der løbende vil blive fulgt op på. Målet med planerne er både at nedbringe den direkte og indirekte udledning. Førstnævnte har fokus på bygninger og transport, mens sidstnævnte har fokus på at nedbringe artikel- og materialeforbrug. Hertil kommer tværgående initiativer, fx grønne indkøb, opstilling af ladestander og affaldshåndtering. Regionsrådet følger implementeringen tæt og har med ansættelse af tre bæredygtighedskoordinatore på hospitalerne sat yderligere tempo på implementeringen i 2024. For fremtidige større planer og strategier som udarbejdes, lægges der endvidere op til at der indgår en administrativ screening af de klima- og miljømæssige konsekvenser, således at regionsrådet bedre får dette aspekt med i sin endelige stillingtagen.

#### **Klimabudget**

Klimabudgettet er i 2024 på 9 mio. kr. Det vil blive anvendt til at finansiere projekter, der efter politisk godkendelse kan understøtte klimahandlingsplanerne og den grønne omstilling generelt.

#### **Jord og Vand**

Regionen har ansvaret for indsatsen over for jordforurening, herunder forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder skal kortlægges, undersøges og afhjælpes. Desværre er grundvandet i stigende grad truet af forurening mange steder. Det er blandt andet fortidens synder, der truer – spild, udsivning og nedgravede kemikalier fra en tid, hvor der ikke var samme fokus på at holde forureninger væk fra grundvandet. Forureningerne er typisk et resultat af hændelser sket for mange år siden.

PFAS er det seneste "skud på stammen" af stoffer som truer miljøet bredt, herunder grundvandet. PFAS-stofferne har haft en udbredt anvendelse i Danmark de seneste 60 – 70 år. Det betyder, at PFAS-

stoffer er udbredt i miljøet. Da regionen efter jordforureningsloven har ansvaret for punktkildeforureninger, er det vigtigt, at vi har et godt kendskab til forureningsniveauet og kilderne til PFAS-påvirkningen i miljøet. I forlængelse af pesticidhandlingsplanen er det således oplagt at skabe sig et bedre overblik omkring PFAS.

Der er igangsat forskellige tiltag, der skal forbedre vores viden, men det er vurderingen, at der er behov for mere viden om PFAS-stoffernes spredning på forurenede grunde og i miljøet i øvrigt. Forligspartierne foreslår derfor, at der foretages en intensiveret udtagning af jordprøver fra de øverste jordlag og supplerende vandprøver fra terrænnært grundvand på grunde med brancher, hvor PFAS-stoffer kan være anvendt.

Finansiering af jordprøverne sker inden for den eksisterende budgetramme (omplacering). Endeligt beløb er ikke fastlagt, da beløbets størrelse for indsatsen vil afhænge af hvad, der sker på nationalt plan, hvor der er igangsat en række initiativer til afdækning af problemets omfang, ligesom der arbejdes på en national PFAS-handleplan, der bl.a. skal medvirke til at begrænse miljøpåvirkningerne fra PFAS-stofferne.

Regionens samlede budget for jord og vand er i 2024 uændret på 42,6 mio. kr. i forhold til 2023

### **Råstofområdet**

For at sikre og prioritere den fremtidige råstofforsyning ønsker forligspartierne i relation til større projekter, fx den 3. limfjordsforbindelse, at tage ved lære af erfaringerne fra Femernforbindelsen med fokus på lavest muligt forbrug af jomfruelige råstoffer. Dette ligger fint i forlængelse af de problematikker om genbrug og forbrugsreduktion, der er rejst i forbindelse med debatoplægget om ny råstofplan, som regionsrådet har haft i høring tidligere på året. Resultaterne, og læringerne, vil indgå i debatten om vedtagelsen af den kommende råstofplan.

Der vil dog fortsat være behov for på sigt at finde egnede råstoffer og udlægge nye graveområder til at dække behovet for råstoffer i området omkring Limfjorden, hvor der kan forventes knaphed. Derfor gennemfører regionen en undersøgelse, som vil sammenstille eksisterende geologiske data, borer, kortlægninger og modeller og vil screene data og derudfra give et bedre grundlag for en detailkortlægning af mulige råstofforekomster, herunder anviser veje til en prioritering af områder med egnede forekomster.

Endelige beløb for ovennævnte indsatser fastlægges nærmere inden for rammerne af det samlede budget for Regional Udvikling.



Et kompetent Nordjylland

### **Kapacitet og fordeling**

Regionsrådet har i dag en koordinerende rolle i forhold til at fastsætte optagelseskapacitet og fordele elever og med ændring af loven sidste år indførtes en ny model, som omfatter samtlige gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx).

Det første år med den nye kapacitets- og elevfordelingsmodel er gennemført, og nu pågår der evaluering og opsamling af erfaringer og problemstillinger med henblik på eventuelle justeringer. Der samles erfaringer op i erfa-samarbejdet tværregionalt og med Gymnasiesamarbejdet – og erfaringer herfra videregives til STUK (styrelsen for undervisning og kvalitet). De første erfaringer viser, at en fælles model og

lovgrundlag for alle gymnasiale uddannelser (incl. erhvervsgymnasierne) overordnet er godt, idet dette ligestiller vilkårene for alle institutioner.

Der er dog opstået store udfordringer, som det er vigtigt, der bliver arbejdet videre med i forhold til at sikre det oprindelige formål med aftalen; at sikre mindre decentrale gymnasier. Dette princip vanskeliggøres af et andet bærende princip om elevens eget valg også skal sikres. Der skal arbejdes videre med at sikre kapacitet på HF-området, ligesom der også systemmæssigt skal tilpasses og udvikles på modellen, således at den samlede opgave med processen mindskes og hensigten øges.

Forligspartierne vil følge udviklingen tæt og i samarbejde med administrationen søge at påvirke politisk og administrativ for herved at adressere systemets skævheder og sikre en decentral struktur.

### ***Bedre uddannelsesmuligheder og mindre frafald***

En god og decentral uddannelsesstruktur, som er attraktiv for de unge, er vigtig for at sikre den enkelte elevs kompetenceudvikling og mentale trivsel, herunder støtte til unge med særlige behov. Dette er vigtigt for Nordjylland og derfor har regionen i samarbejde med de nordjyske ungdomsuddannelsesinstitutioner og kommuner etableret Nordjysk Forum for Ungdomsuddannelser. Forummet har i 2023 drøftet de nordjyske udfordringer og opfordrer regionen til at tage initiativ til en dialog med uddannelsesinstitutionerne i særligt demografisk udfordrede områder for at finde løsninger og samarbejdsformer, der så vidt mulig kan fastholde en decentral struktur. Regionen vil derfor i 2023-24 sætte fokus på at organisere og facilitere denne dialog.

Med udgangspunkt i forummets drøftelser vil forligspartierne også se nærmere på gruppen af unge med uforløst potentiale, altså unge uden uddannelse og job, som i Nordjylland er på ca. 14.000. Det er en gruppe, der er relativt stabil i størrelse, og det har over årene vist sig vanskeligt at få flere af disse tilknyttet et arbejde eller opnå en erhvervskompetencegivende uddannelse. En stor del af disse unge ville kunne hjælpes i regi af ordinære ungdomsuddannelser.

I budgettet for 2024 afsætter forligspartierne samlet en pulje på 15,8 mio. kr. til projekter på uddannelses- og kompetenceområdet, inkl. STEM-området og EU's Socialfond.

### ***Mere decentral kulturudvikling***

Region Nordjyllands Kulturplan indeholder mål og indsatser, der skal sikre at kulturen og kunsten udvikles og kommer ud til flere lokalområder og til flere grupper af mennesker, som traditionelt ikke efterspørger så meget kultur. Der vil være fokus på at udvikle lokalområder, øge befolkningens livskvalitet, øge mental trivsel og fællesskaber, og gerne sætte fokus på samfundsudfordringer gennem udvikling af kunst og kulturaktiviteter.

Yderligere videreføres Region Nordjyllands fokus på at integrere og anvende kunst og kultur som sundhedsfremme gennem aktiviteter, der sikrer at kunst og kultur er en del af praksis i sundhedsvæsenet og på sundhedsuddannelserne. Endelig videreføres regionens engagement i Kulturmødet og i samarbejdet med kommunerne i regi af KulturKANten.

I budgettet for 2024 afsætter forligspartierne samlet en pulje på 5,1 mio. kr. til projekter på kulturområdet.

### ***Innovationsklinikken***

Innovationsklinikken (tidligere Idéklinikken) var i 2022 genstand for en analyse, hvor den overordnede konklusion var, at klinikken spiller en væsentlig rolle i regionens system for sundhedsinnovation. Klinikken arbejder tilbage til 2009, hvor der var meget fokus på kommercialisering af medarbejderdrevne ideer. Denne del af klinikken virker fyldt i dag mindre – i alt fald indtægtsmæssigt. Modsat har klinikken over årene fået nye opgaver og fungerer nu i højere grad som en stabs- og funderingsenhed for

Forskningens Hus og de nordjyske hospitaler. Klinikken har siden 2009 tiltrukket 67 mio. kr. i ekstern finansiering til sundhedsområdet.

I budgettet for 2024 afsætter forligspartierne samlet en pulje på 5,8 mio. kr. til klinikken, hvilket er ca. en million mindre end afsat i budgetoplægget. Partierne ønsker forud for næste års budgetforhandlinger, at der udarbejdes yderligere materiale om klinikkens lønsomhed og effektmålsopfyldelse.

### **Sundhedsinnovationspuljen**

Formålet med puljen er at støtte projekter på regionens hospitaler og institutioner, som på én og samme tid transformerer, forbedrer og effektiviserer behandlingen, set i forhold til de nordjyske udfordringer og muligheder. Dette sker gennem introduktion af nye løsninger, hvor investeringer i ny teknologi og organisatorisk design forbedrer behandling og pleje, og/eller giver en væsentlig rationalisering uden at reducere kvalitet og service.

Puljen støtter fire typer af projekter efter ansøgning: Store projekter, som over tid skaber radikale forandringer i det nordjyske sundhedsvæsen; Små projekter, som inden for en kort tidshorizont skaber umiddelbare resultater; Mikrofinansiering af innovative ideer, som har behov for at afklare proof of concept, projektorganisering mm.; Eksterne projekter der retter sig mod samarbejde mellem Region Nordjylland og eksterne parter, herunder kommuner, uddannelsesinstitutioner og foreninger.

I budgettet for 2024 afsætter forligspartierne samlet en pulje på 6 mio. kr. til projekter på området, hvilket er ca. 5 mio. kr. mindre end afsat i budgetoplægget.



## Styring og planlægning

### **Styrkelse af borgerinddragelse og udvikling af det regionale demokrati**

Forligspartierne afsætter 0,2 mio. kr. til konkrete tiltag i hele koncernen med henblik på borgerinddragelse og udvikling af det regionale demokrati. Midlerne fordeles på baggrund af prioritering og drøftelse i regionens relevante politiske udvalg.

### **Regional Udviklingsstrategi**

Regionsrådet skal inden udgangen af 2023 vedtage en ny Regional Udviklingsstrategi for fireårsperioden 2024-27. De borgerrettede aktiviteter i relation til forberedelsen af den Regionale Udviklingsstrategi er en væsentlig forudsætning for strategien. Der har i foråret 2023 derfor været afholdt en række interessentmøder og borgerevents, herunder et større borgertopmøde med 173 nordjyder, der på baggrund af debatoplæg og rundborddrøftelser fik mulighed for at give meninger, prioriteringer og ideer til politikerne. I efteråret gennemføres der en høring i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og en lovbestemt offentlig 8 ugers høring.

Strategien ventes vedtaget i regionsrådet i december 2023 og partierne vil følge implementeringen i 2024 og de kommende år, bl.a. via den årlige Regionale Udviklingsredegørelse, som administrationen udarbejder.

### **Administration**

Det er i økonomiaftalen for 2024 aftalt, at regionerne under ét skal gennemføre reduktioner i administrationen på samlet 300 mio. kr. For Nordjylland er beløbet vedr. Regional Udvikling beregnet til 2,5 mio. kr. som efterfølgende er fratrukket det udmeldte bloktilskud. Økonomiaftalen indeholder ikke en nærmere definition af hvad "administration" er.

Forligspartierne har valgt at fordele besparelsen på de aktiviteter, der indeholder administration, som enten direkte eller indirekte finansieres af Regional Udviklings budget. Dette er nærmere afgrænset til at omfatte egen centraladministration samt tilskud til organisationer af administrativ karakter, dvs. NTs administration, Idélinikken og Norddanmarks EU-kontor. Besparelsen er i budgetforslaget fordelt på disse områder.

På egen administration spares knap 1 mio. kr. og på NTs administration godt 1 mio. kr., som er indregnet i NTs budget. For Norddanmarks EU-kontor gennemføres besparelsen rent praktisk ved at fjerne det ekstraordinære tilskud på 0,3 mio. kr. som regionsrådet bevilgede kontoret i 2020, hvor kontoret var i økonomiske vanskeligheder, hvilket ikke længere er tilfældet. For Innovationsklinikken er den administrative besparelse indregnet i budgettet med 0,2 mio. kr. ud af den samlede besparelse på klinikken.

# Anlæg



## Sundhedsområdet

Anlægsområdet har været under pres gennem de seneste år, både i Region Nordjylland, men også på landsplan. Forligspartierne ser derfor med tilfredshed på, at det med økonomaftalen for 2024 har været muligt at forhandle en højere anlægsramme hjem til regionerne i forhold til de tidligere år.

Den regionale anlægsramme (øvrige anlæg) for 2024 er fastlagt til 258,2 mio. kr. stigende til 299,5 mio. kr. i 2025.

Forligspartierne finder det meget positivt, at der i økonomaftalen er fastsat anlægsrammer for både 2024 og 2025, hvilket giver et væsentligt bedre grundlag for planlægningen på området

På denne baggrund har forligspartierne valgt at igangsætte en række anlægsprojekter indenfor Sundhedsområdet med nybyggeri, renoveringer samt optimeringer af driften på regionens hospitaler.

I forbindelse med sidste års budgetforlig aftalte forligspartierne, at der skulle reserveres anlægsmidler til udførelse af fire store anlægsprojekter i de kommende år.

Der igangsættes på den baggrund fire større byggerier i perioden 2023-2031:

- **Neurorehabiliteringen Brønderslev** med yderligere anlægsmidler - udover allerede afsatte anlægsmidler - til igangsætning af et nybyggeri af 30 sengepladser med tilhørende træningsfaciliteter og servicefunktioner i moderne rammer. Forventet indflytning og ibrugtagning medio 2027.
- **Ny Behandlingsbygning Hjørring** indeholdende nyt operationsafsnit og billeddiagnostisk afsnit til erstatning for nedslidt bygning. Herudover suppleres med et patient- og barselsafsnit, vagtværelser samt flytning af kantinefaciliteterne. Indflytning og ibrugtagning af den nye bygning forventes medio 2029.
- **Patient- og barselshotel på Øst-matriklen** som en integreret del af og i tæt nærhed til Hospitalsbyen og opføres og indrettet således, at faciliteterne kan anvendes som et nødsengeafsnit i tilfælde af eksempelvis en pandemi. Der vil være i alt 40 hotelværelser og med forventet indflytning og ibrugtagning primo 2027.
- **Byggeri til fortsat udflytning fra Syd-matriklen til Øst-matriklen** med opstart i 2026.

Forligspartierne glæder sig over, at det har været muligt med anlægsbudgettet for 2024 at igangsætte de fire store projekter som har været italesat de seneste år og som er vigtige grundpiller i udviklingen af de nordjyske hospitaler.

Herudover har det været muligt at prioritere en række mindre anlægsprojekter de kommende år med henblik på optimering af driften og forbedring af de fysiske rammer til moderne standarder.

På matriklen i Hobro sker en rokade og samling af sengeafsnit og ambulatorier med henblik på opdatering af de fysiske rammer til gavn og glæde for patienter, forbedring af arbejdsmiljøet samt sikring af en større fleksibilitet og bedre udnyttelse af de tilstedeværende plejekompetencer og ressourcer.

På matriklen i Thisted ombygges, renoveres og moderniseres operationsgangens fire operationsstuer samt sectiostuen, hvor der udføres akutte kejsersnit, til nutidens standarder. Afledt heraf sikres høj fleksibilitet og fremtidssikring af den operative kapacitet.

Opstarten af projektet i Hobro samt renovering og modernisering af operationsstuerne i Thisted afventer dog resultatet af den reviderede profil- og funktionsplan. Delprojektet omkring sectiostue og opvågning i Thisted kan igangsættes umiddelbart.

Som en del af økonomiaftalen for 2024 og 2025 er der afsat 82,6 mio. kr. i hvert af årene til medicoteknisk udstyr og IT samt 5,2 mio. kr. til cybersikkerhed.

På IT- og digitaliseringsområdet styrkes indsatsen med yderligere anlægsmidler til fortsatte fælles regionale digitaliserings- og udviklingsperspektiver samt styrket indsats til den regionale cyber- og informationssikkerhed.

Herudover prioriteres anskaffelser af udstyr til sterilcentralen på Nyt Aalborg Universitetshospital, generelle anskaffelser af apparatur og udstyr til hospitalerne som aflastning til et presset driftsbudget samt en udisponeret pulje til eksempelvis finansiering af nyt indkøbssystem og udstyr i øvrigt.

Forligspartierne har prioriteret en række centrale puljer i anlægsbudgettet for 2024:

- En større pulje til anlægsprojekter under afklaring og kvalificering og som kan igangsættes, når anlægskonomen er kvalificeret og fastlagt. Et af anlægsprojekterne i denne pulje er ombygninger, renoveringer og moderniseringer på Sygehusapoteket i Aalborg. Som del af projektet skal der ske en samling og udvidelse af lægemiddelproduktionen samt indkøb af nyt produktionsudstyr.
- Puljer til imødegåelse af ekstraordinære prisstigninger, uforudsete udgifter (UFO) samt akutte vedligeholdelsesarbejder og levetidsforlængelser samt pulje til energiinvesteringer og renoveringer på regionens matrikler samt på bæredygtighed og særlige bæredygtighedsindsatser ved nybyggeri, renoveringer, om- og tilbygninger mv. som rækker videre end de regionale politiske fastlagte retningslinier i forhold til DGNB guld-certificering fra 2015.

Forligspartierne har prioriteret fremrykningen af udflytningen af Steno Diabetes Center Nordjylland til Øst-matriklen tidligere end selve ibrugtagningen af Nyt Aalborg Universitetshospital. Beslutningen gør, at de første patienter kan blive undersøgt og behandlet i de nye fysiske rammer fra medio 2024. Forligspartierne ser frem til indvielsen og ibrugtagningen af Steno Diabetes Centret som hermed markerer starten på de første patienter på Øst-matriklen. Den tidligere indflytning vil indebære en merudgift på 7,6 mio. kr. i alt over perioden 2024 til 2026. Novo Nordisk Fonden er indstillet på at finansiere 3,5 mio. kr. af denne merudgift, således at regionens merudgift over perioden vil udgøre 4,1 mio. kr. ved en tidligere indflytning. Denne udgift indgår i den samlede beregning af "opdriftsbehovet" ved flytning og ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital.

### **Specialektoren**

Investeringsoversigten for Specialektoren udgør 25 mio. kr. i 2024 og herefter 23 mio. kr. i overslagsårene

Forligspartierne ser med tilfredshed på, at der er opbakning fra kommunerne til etablering af et regionalt drevet tilbud til unge med svær selvskadende adfærd. Placeringen af tilbuddet bliver på Brandevej i Aalborg og den forventede indflytning og ibrugtagning er ultimo 2025.

**Nyt Aalborg Universitetshospital**

Byggeriet af Nyt Aalborg Universitet forventes at komme ud med et merforbrug på ca. 1,49 mia. kr. Region Nordjylland har afsat ca. 234 mio. kr. og er bevilliget låneadgang til afdækning af den resterende del af det forventede merforbrug. Regionen forventer fortsat, at byggeriet kan ibrugtages i første halvår 2026.

# Prioritering på Sundhedsområdets drift

Sundhed	Forslag Budget 2024 Mio. kr.	Ændring	Budget 2024 Mio. kr.
<b>Opdrifter 2024</b>	<b>192,80</b>	<b>41,65</b>	<b>261,45</b>
<b>Kapacitetspres, arbejdsmiljø og rekruttering</b>	<b>15,00</b>	<b>-15,00</b>	<b>-</b>
Optimal udnyttelse af hospitalernes sengekapacitet	-	-	-
Kapacitetsudvidelse – Børn og unge med funktionelle lidelser	2,60	-2,60	-
Neurorehabilitering – Neuropsykolog og øge intensiteten af den rehabiliterende sygepleje	2,80	-2,80	-
Næste fase af garantiklinik i Thisted, herunder opstart af våd AMD	3,00	-3,00	-
Ældre medicinsk team og geriatisk stuegang på tværs af hospitalet	1,40	-1,40	-
Support til vagtplanlægningsprocessen	2,40	-2,40	-
Øget neurologisk kapacitet	2,80	-2,80	-
Senfølgeklinik efter Covid-19	-	-	-
<b>Akutområdet</b>	<b>10,80</b>	<b>-8,30</b>	<b>2,50</b>
Styrkelse af akutområdet	-	-	-
Nedbringelse af ventetid i skadestuerne i Region Nordjylland	1,70	-1,70	-
Ressourcer til yderligere patienttransportenheder	7,10	-4,60	2,50
Drift af lægevagten om natten	-	-	-
Ny vejledning fra Sundhedsstyrelsen – behov for flere ressourcer til Sundhedsberedskabet	2,00	-2,00	-
<b>Kræftområdet</b>	<b>27,00</b>	<b>-</b>	<b>27,00</b>
Styrkelse af kræftområdet	27,00	-	27,00
<b>Psykiatri</b>	<b>8,50</b>	<b>-8,50</b>	<b>-</b>
Opstart af behandling med Transkraniel Magnet Stimulation (TMS)	0,90	-0,90	-
Ekstra kapacitet i Børne- og ungdomspsykiatrien	2,50	-2,50	-
Etablering af STIME	-	-	-
Etablering af familiestøttende tilbud til familier med børn på venteliste	3,70	-3,70	-
Udvidelse af § 66 aftale om hurtig vurdering inden for specialet voksenpsykiatri	1,40	-1,40	-
<b>Det nære, sammenhængende og lige sundhedsvæsen</b>	<b>27,30</b>	<b>12,70</b>	<b>40,00</b>
Oprettelse af fuldtidskapacitet i speciallægepraksis i neurologi	1,00	-1,00	-
Pulje til brug for etablering af satellitpraksis	1,30	-1,30	-
Afdækning af merforbrug på praksisområdet	25,00	15,00	40,00
<b>Medicin og lægelige artikler</b>	<b>24,70</b>	<b>-3,70</b>	<b>21,00</b>
Vækst i medicinudgifter	19,00	-	19,00
Implementering af Behandlingsrådets anbefaling vedr. sensorbaserede glukosemålere	5,00	-3,00	2,00
Styrkelse af vederlagsfri udlevering	0,70	-0,70	-
<b>Forskning og udvikling</b>	<b>4,80</b>	<b>-3,80</b>	<b>1,00</b>
Forskningskuber	3,80	-3,80	-
Forberedelse til fællesregional drift af Personlig medicin	1,00	-	1,00
<b>Det digitale sundhedsvæsen</b>	<b>21,00</b>	<b>-6,70</b>	<b>14,30</b>
IT-basisdrift ved Digitalisering og IT	14,30	-	14,30
Region Nordjyllands investeringsramme til digitaliserings- og udviklingsindsatser	-	-	-
Fællesregional handleplan på det diagnostiske område	1,80	-1,80	-
Elektronisk kvalitetssystem på Sygehusapoteket	3,70	-3,70	-
ApoVision opgradering – det nordjyske bidrag	1,20	-1,20	-
<b>Uddannelsesområdet</b>	<b>1,50</b>	<b>-1,50</b>	<b>-</b>
Udvikling i den lægelige videreuddannelse	0,90	-0,90	-
Øget aktivitet indenfor ledelsesudvikling	0,60	-0,60	-

Sundhed	Forslag Budget 2024 Mio. kr.	Ændring	Budget 2024 Mio. kr.
<b>På vej mod nyt Aalborg Universitetshospital</b>	<b>19,40</b>	<b>-</b>	<b>19,40</b>
Udflytning til NAU og PNAU	19,40		19,40
Finansiering af fortsat drift af Byggeri & Ejendomme	-		
<b>Nye faglige retningslinjer og nationale krav</b>	<b>3,00</b>	<b>-3,00</b>	<b>-</b>
Fødeplan	-		
Pulje til nye faglige retningslinjer og nationale krav	3,00	-3,00	-
<b>Tekniske udgiftsområder</b>	<b>56,80</b>	<b>32,10</b>	<b>88,90</b>
Helårsvirkninger og tekniske reguleringer	9,40		9,40
Barselsrefusioner	3,00		3,00
Forsikringsområdet	-		-
Tjenestemandspensioner	4,00		4,00
Konsekvenser af NT's udbud af flextrafik	25,00		25,00
Obligatorisk Opgradering af Datawarehouse Platform	1,50		1,50
Yderligere administrative ressourcer til området for betaling af privathospitaler	0,60	-0,60	-
Affaldssortering	3,30	-3,30	-
Reserverede FL midler 2024		36,00	36,00
Reservepulje	10,00		10,00
<b>Yderligere ønsker til udvidelser</b>		<b>47,35</b>	<b>47,35</b>
Robusthedspulje		47,35	47,35
<b>Finansiering 2024</b>	<b>-143,90</b>	<b>-117,55</b>	<b>-261,45</b>
<b>Råderum</b>	<b>-119,60</b>	<b>-63,00</b>	<b>-182,60</b>
Realløft jf. ØA	-111,00		-111,00
Adm omprioriteringer jf. ØA	-28,60		-28,60
Opdatering af bloktilskud	20,00		20,00
Teknologibidrag	-		-
FL2024, yderligere løft		-36,00	-36,00
Kræftmidler		-27,00	-27,00
<b>Omstillinger</b>	<b>-24,30</b>	<b>-</b>	<b>-24,30</b>
Særlige medicinindsatser	-5,00		-5,00
Bedre indkøb	-3,40		-3,40
Regulering af budget til SOSU-assistentuddannelsen	-0,90		-0,90
IT fra drift til anlæg	-15,00		-15,00
<b>Yderligere reduktioner</b>	<b>-</b>	<b>-54,55</b>	<b>-54,55</b>
Praksisområdet		-22,00	-22,00
Forskning		-7,00	-7,00
Driftsoptimering på det Præhospitale område		-7,00	-7,00
Lægevægtsordning nat (Helårsvirkning 5 mio. kr.)		-1,50	-1,50
Bygningsanalyse		-2,00	-2,00
I-Top midler		-4,00	-4,00
Enhed for sygehusvalg		-0,50	-0,50
Pilotprojekt Jammerbugt		-0,50	-0,50
Center for Patientstøtte		-4,75	-4,75
Uddannelse		-4,00	-4,00
Test af klamydia og gonore		-1,30	-1,30

## Prioritering Regional udvikling

REGIONAL UDVIKLING (mio. kr.)	Budgetoplæg	Ændringer	Budget 2024
<b>Kollektiv trafik</b>	<b>172,2</b>	<b>10,7</b>	<b>182,9</b>
<b>Jord og Vand</b>	<b>42,8</b>	<b>-0,2</b>	<b>42,6</b>
<b>Særlige initiativer og puljer</b>	<b>53,7</b>	<b>-11,8</b>	<b>41,9</b>
- Sundhedsinnovation	10,9	-4,9	6,0
- Innovationsklinikken (Idéklinikken)	7,0	-1,2	5,8
- Uddannelse	10,8	-0,8	10,0
- Teknologipagt (STEM)	5,0	-0,9	4,1
- Kulturinitiativer	6,7	-1,6	5,1
- Klima og grøn omstilling	10,9	-1,9	9,0
- Socialfonden	1,8	-0,1	1,7
- Borgerinddragelse	0,6	-0,4	0,2
<b>Analyser, kontingenter og int. arb.</b>	<b>7,6</b>	<b>-0,3</b>	<b>7,3</b>
<b>Andel af fælles administration</b>	<b>5,4</b>	<b>-0,2</b>	<b>5,2</b>
<b>Centraladministration</b>	<b>29,1</b>	<b>-0,6</b>	<b>28,5</b>
<b>Pensioner vedr. private baner</b>	<b>8,3</b>	<b>-0,1</b>	<b>8,2</b>
<b>I ALT</b>	<b>319,1</b>	<b>-2,5</b>	<b>316,6</b>

FLERÅRSPERSPEKTIV REGIONAL UDVIKLING (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026	2027
Drift af kollektiv trafik i budgetforslag, aug 2023	7,0	27,0	12,0	7,0	2,0
NTs justering af budgetforslag, sep 2024	-10,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Overført NT underskud (fra to år tidligere), aug 2023	3,0	9,0	0,0	19,2	-4,3
Underskud på RU i øvrigt (bloktilskud), aug 2023		2,0	2,0	2,0	2,0
<b>Samlet udfordring</b>	<b>0,0</b>	<b>33,0</b>	<b>9,0</b>	<b>23,2</b>	<b>-5,3</b>
Reduktioner på administration (økonomiaftale)		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Reduktioner - drift af kollektiv trafik		0,0	0,0	0,0	0,0
Reduktioner på øvrige områder af RU (RUI forslag)		-8,0	-8,0	-8,0	-8,0
Sundhedsinnovation (yderligere reduktion)		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Innovationsklinik (yderligere reduktion)		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Borgerinddragelse (yderligere reduktion)		-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Kultur (yderligere reduktion)		-0,5	0,0	0,0	0,0
<b>I ALT</b>	<b>0,0</b>	<b>19,2</b>	<b>-4,3</b>	<b>9,9</b>	<b>-18,6</b>

I totalen angiver (+) et budgetmæssigt underskud, mens (-) angiver et budgetmæssigt overskud

# Investeringsoversigter

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2024 til 2027	Finansieret tidligere år	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Overslag i alt
<b>Aalborg Universitetshospital</b>							
Reservationspulje Syd og Øst - bl.a. mindre ombygninger			40.000	22.000			62.000
Reservationspulje til NAU	151.063	82.545					233.608
Infrastruktur	69.675	16.325	16.000				102.000
Patient- og barselshotel (incl. 6 mio. kr. til radiojodstue)	6.000	7.000	33.000	50.000	14.000		110.000
Pulje til fortsat udflytning fra Syd-matriklen				5.200	29.700	575.100	610.000
Patient- og barselshotel - opgradering til nødsengeafsnit ifm. pandemi med ilt/sug, medicinrum mv.		5.000	9.000	2.000			16.000
Renovering af Rehabiliteringsafsnit i Hobro		11.000					11.000
Ombygning og modernisering af operationsstuer i Thisted		8.810	13.000	4.500			26.310
Ombygning af Sectiostue og opvågning Thisted		6.500					6.500
<b>I alt Aalborg Universitetshospital</b>		<b>137.180</b>	<b>111.000</b>	<b>83.700</b>	<b>43.700</b>	<b>575.100</b>	
<b>Psykiatrien</b>							
Udstyr til Psykiatrien, etape II, Aalborg Øst			11.000				11.000
<b>I alt Psykiatrien</b>			<b>11.000</b>				
<b>Regionshospitalet Nordjylland</b>							
Behandlingsbygning i Hjørring		4.000	30.000	87.000	160.000	274.000	555.000
Pulje til barselshotel, personalekantine og vagtværelser i Hjørring		2.000	6.000	6.000	6.000	5.900	25.900
Neurorehabilitering, Brønderslev	95.000	20.000	51.000	43.500	10.500		220.000
<b>I alt Regionshospitalet Nordjylland</b>		<b>26.000</b>	<b>87.000</b>	<b>136.500</b>	<b>176.500</b>	<b>279.900</b>	
<b>IT og digitalisering</b>							
IT-investeringer		30.000	30.000	15.000	15.000	60.000	150.000
Cyber- og informationssikkerhed		5.200	5.200				10.400
Instrumenter - Sterilcentral		10.600	16.000				26.600
Finansiering af anskaffelser	20.000	20.000	20.000				
Udsponerede midler herunder evt. finansiering af nyt indkøbssystem samt apparatur og inventar til kommende Plasmaferesecenter		2.000	16.600				
<b>I alt IT og digitalisering</b>		<b>67.800</b>	<b>87.800</b>	<b>15.000</b>	<b>15.000</b>	<b>60.000</b>	
<b>Fælles puljer</b>							
APV (arbejdsmiljøforbedringer)		3.500	3.500	3.500	3.500	14.000	28.000
Forundersøgelser		4.500	4.500	4.500	4.500	18.000	36.000
Pulje til anlægsprojekter under kvalificering		55.000	45.000				100.000
Pulje til imødegåelse af ekstraordinære prisstigninger, uforudsete udgifter samt akutte vedligeholdelses arbejder og levetidsforlængelser		27.500	27.500	15.000	15.000	40.000	125.000
Videreførsel af nuværende bemanning i Byggeri & ejendomme		13.700					13.700
Pulje til energiinvesteringer og bæredygtighed	3.200	12.320	10.000				25.520
<b>I alt fælles puljer</b>		<b>116.520</b>	<b>90.500</b>	<b>23.000</b>	<b>23.000</b>	<b>72.000</b>	
<b>Total Sundhedsområdet</b>		<b>347.500</b>	<b>387.300</b>	<b>258.200</b>	<b>258.200</b>		

Den budgetterede omsætning ved Kvalitetsfondsprojektet Nyt Aalborg Universitetshospital udgør 0,386 mia. kr. i 2024 svarende til forudsætningerne i økonomiaftalen

Investeringsoversigt for Speciaalsektoren 2024 til 2027	2024	2025	2026	2027	Overslag i alt
Fællespulje	7.000	5.000	5.000	5.000	22.000
Udviklingspulje	15.000	15.000	15.000	15.000	60.000
<b>Anlægsramme</b>	<b>22.000</b>	<b>20.000</b>	<b>20.000</b>	<b>20.000</b>	<b>82.000</b>
Investeringsramme - øvrige driftsmidler	3.000	3.000	3.000	3.000	12.000
<b>I alt anlægs- og investeringsramme</b>	<b>25.000</b>	<b>23.000</b>	<b>23.000</b>	<b>23.000</b>	<b>94.000</b>

## 2 Sundhedsområdet

Region Nordjyllands aktiviteter indenfor sundhedsområdet udgør størsteparten af regionens drift. De samlede nettodriftsudgifter udgør i alt ca. 14 mia. kr.

Hovedtræk på sundhedsområdets drift i 2024 er:

<i>mio. kr. (udgifter)</i>	Budget 2024
Hospitalerne	8.590
Øvrige virksomheder	902
Central samhandel og privatområdet	190
Puljer, fællesudgifter og tværgående sundhedsudgifter	1.034
Praksisområdet	2.720
Administration og tværgående udgifter	533
<b>Driftsudgifter i alt</b>	<b>13.969</b>

Den følgende bevillingsoversigt er udarbejdet efter de udgiftsbaserede principper, som også ligger til grund for såvel regionens interne styring som statens styring af regionerne.

# Bevillingsoversigt

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Budget 2024
<b>BALANCE SUNDHEDSOMRÅDET</b>	<b>14.808.029.872</b>	<b>167.600.000</b>	<b>14.975.629.872</b>
	<b>-14.912.829.872</b>	<b>-62.800.000</b>	<b>-14.975.629.872</b>
<b>DRIFTSUDGIFTER I ALT</b>	<b>14.017.159.872</b>	<b>167.600.000</b>	<b>14.184.759.872</b>
	<b>-152.259.873</b>	<b>-62.800.000</b>	<b>-215.059.873</b>
<b>HOSPITALER</b>			
<b>Aalborg Universitetshospital</b>	<b>6.342.557.577</b>	<b>-5.958.213</b>	<b>6.336.599.364</b>
Løn	4.131.644.234	14.041.787	4.145.686.021
Andre udgifter	2.266.700.330	-20.000.000	2.246.700.330
Indtægter	-55.786.987		-55.786.987
<b>Regionshospital Nordjylland</b>	<b>1.254.456.747</b>	<b>-436.209</b>	<b>1.254.020.538</b>
Løn	967.390.997	-116.209	967.274.788
Andre udgifter	-1.222.182		-1.222.182
Andre udgifter	302.394.889	-320.000	302.074.889
Indtægter	-14.106.956		-14.106.956
<b>Psykiatrien i Region Nordjylland</b>	<b>896.047.207</b>	<b>-6.988.099</b>	<b>889.059.108</b>
Løn	783.192.140	-5.518.099	777.674.041
Andre udgifter	127.507.681	-1.470.000	126.037.681
Indtægter	-14.652.615		-14.652.615
<b>Nyt Aalborg Universitetshospital</b>	<b>10.120.791</b>	<b>100.600.000</b>	<b>110.720.791</b>
<b>ØVRIGE VIRKSOMHEDER</b>			
<b>Den præhospital virksomhed</b>	<b>436.847.454</b>	<b>-6.250.000</b>	<b>430.597.454</b>
Løn	228.566.129	2.500.000	231.066.129
Andre udgifter	208.281.324	-8.750.000	199.531.324
<b>Sygehusapoteket</b>	<b>53.876.306</b>	<b>-2.320.000</b>	<b>51.556.306</b>
Løn	110.606.436		110.606.436
Andre udgifter	887.089.748	-2.320.000	884.769.748
Salgsindtægter	-941.500.059		-941.500.059
Indtægter	-2.319.819		-2.319.819
<b>Digitalisering og IT (Sundhed)</b>	<b>410.898.645</b>	<b>8.900.000</b>	<b>419.798.645</b>
Løn	130.071.355		130.071.355
Systemdriftudgifter	280.827.289	8.900.000	289.727.289

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Budget 2024
<b>CENTRAL SAMHANDEL OG PRIVATOMRÅDET</b>			
Behandling af nordjyske patienter i andre regioner	187.445.325	336.912	187.782.237
Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske sygehuse	-8.464.899		-8.464.899
Behandling af patienter på privathospitaler mv.	8.611.850	2.145.609	10.757.459
<b>PULJER, FÆLLESUDGIFTER OG TVÆRGÅENDE SUNDHEDSUDGIFTER</b>			
Sundhedsydelse i Specialsektor	8.256.873		8.256.873
Løn	8.248.576		8.248.576
Andre udgifter	8.297		8.297
Rehabiliteringscenter for Flygtninge	14.263.937		14.263.937
Løn	12.523.441		12.523.441
Andre udgifter	1.740.496		1.740.496
Udgifter til patienter i eget hjem	200.144.815	-1.730.000	198.414.815
Andre udgifter	210.611.488	-1.730.000	208.881.488
Indtægter	-10.466.673		-10.466.673
Hospice	50.634.421		50.634.421
Hospice Vangen	31.210.667		31.210.667
Hospice Vendsyssel	19.423.754		19.423.754
<b>Puljer</b>	<b>125.743.325</b>	<b>91.914.090</b>	<b>217.657.415</b>
Forligspuljer til senere udmøntning:			
Kræftplan IV	1.497.601		1.497.601
Pulje til nye retningslinjer og anbefalinger	2.985.962		2.985.962
Supplerende tiltag i Lægevagten/Regionsdækkende tilbud om sundhedsplejerske-hotline	566.723		566.723
Lighed i sundhed og forebyggelse	417.631	-170.000	247.631
Psykatriens Hus	2.002.766	700.000	2.702.766
Øget testning for klamydia og gonorré	1.365.910	-1.365.910	0
Pædiatrisk speciallægepraksis meraktivitet ADHD-udredning	525.350		525.350
Kræftområdet		17.700.000	17.700.000
Impl. af Behandlingsrådets anbefaling vedr. glukosemålere		2.000.000	2.000.000
Reservepulje til uforudsete udgifter, 2024		10.000.000	10.000.000
Robusthedspulje 2024		83.350.000	83.350.000
Administrative omprioriteringer		-14.300.000	-14.300.000
Bygningsanalyse		-2.000.000	-2.000.000
Uddannelse		-4.000.000	-4.000.000
Tekniske justeringer - overførsler	29.483.616		29.483.616
Reservation til p/l regulering	12.543.355		12.543.355
Lov- og cirkulæreændringer mv. tidligere år			
DUT og andre reguleringer 2023	4.400.410		4.400.410
Lov- og cirkulæreændringer mv. 2024			
DUT og andre reguleringer 2024	69.954.000		69.954.000

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Budget 2024
<b>Fællesudgifter</b>	<b>688.327.290</b>	<b>-143.624.090</b>	<b>544.703.200</b>
Uddannelsesområdet:			
<i>Praktikvejlederudd.</i>	1.176.071		1.176.071
<i>Anæstesisygeplejerskeudd.</i>	19.157.760		19.157.760
<i>Intensivsygeplejerskeudd.</i>	14.687.723		14.687.723
<i>Ernæringsassistentudd.</i>	4.220.604		4.220.604
<i>Efter- og videreudd. prof.bacheloror</i>	744.582		744.582
<i>Akutuddannelse læger og sygepl.</i>	707.608		707.608
<i>SOSU elever</i>	906.848	-906.848	0
<i>Praksislægeuddannelsen</i>	87.838.828		87.838.828
<i>Lægestabe</i>	19.975.437		19.975.437
Tværasektorielt samarbejde			
<i>Sundhedsaftaler</i>	2.704.139		2.704.139
<i>Mobil blodprøvetagning</i>	-664.955	200.000	-464.955
Sundhedstjenesteforskning	1.436.062	-1.000.000	436.062
Patienterstatn./Styrelsen f. Pt.klager	109.951.196		109.951.196
Kvalitetsdatabase	10.287.004		10.287.004
Sundhedsportal	8.280.179		8.280.179
Fælles regionale sundhedsudgifter	124.259.480	-5.099.202	119.160.278
Medicinrådet	5.871.282		5.871.282
Business Region North Denmark	1.624.825		1.624.825
Glukosemålere	19.509.801		19.509.801
Særlige medicinindsatser	2.146.664		2.146.664
Udsatteråd	662.585		662.585
NAU, reservation til driftsudgifter og forskydning mellem år	143.229.840	-143.229.840	0
Landsdækkende initiativer	5.515.131		5.515.131
Fællesregional forebyggelsespulje	1.178.387		1.178.387
Finansiering via anlæg	-15.760.500	15.760.500	0
ITOP-pulje	4.448.700	-4.448.700	0
Fælles regionale medicinudgifter	8.853.228		8.853.228
Nationalt lager for værnemidler	4.380.000		4.380.000
Pensioner	98.395.833	4.000.000	102.395.833
Apparaturanskaffelser (leasing)	40.977.300	54.100.000	95.077.300
Pulje Nationale overenskomstinitiativer	6.200.438		6.200.438
Indtægter færdigbehandlede patienter	-5.225.114		-5.225.114
Indtægter hospice	-15.354.098		-15.354.098
Indtægter genoptræning	-21.098.907		-21.098.907
Indtægter adm. vederlagsfri fysioterapi	-1.197.738		-1.197.738
Indtægter fra Amgros	-1.698.929		-1.698.929
FL2024, yderligere løft		-36.000.000	-36.000.000
Kræftmidler		-27.000.000	-27.000.000

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Budget 2024
<b>PRAKSISOMRÅDET</b>	<b>2.651.487.811</b>	<b>68.210.000</b>	<b>2.719.697.811</b>
Almen lægehjælp	1.203.598.133	15.566.710	1.219.164.843
Speciallægehjælp	354.407.690	2.333.290	356.740.980
Medicin	740.590.000	46.410.000	787.000.000
Tandlægebehandling	157.809.426	5.000.000	162.809.426
Fysiurgisk behandling	48.441.042	-250.000	48.191.042
Kiropraktorer	14.429.801		14.429.801
Briller	19.243		19.243
Rejsesygeforsikring	1.033.089		1.033.089
Fodterapeuter	17.643.187		17.643.187
Psykologhjælp	47.159.992		47.159.992
Lægeundersøgelser af børn	8.869.270		8.869.270
Vaccinationer	9.023.718		9.023.718
Profylaktiske svangreundersøgelser	7.359.895		7.359.895
Påvirkning af praksissektor og kons.	1.457.215	-850.000	607.215
Ernæringspræparater	21.904.693		21.904.693
Sundhedshuse	7.231.530		7.231.530
Sundhedskort	1.212.894		1.212.894
Blanketter	742.063		742.063
Sundhedshuse udvikling	2.766.316		2.766.316
Specialiseret tandlægetilbud	3.521.090		3.521.090
Øvrige sygesikringsudgifter	2.267.525		2.267.525
<b>ADMINISTRATION MV. AF SUNDHEDSOMRÅDET</b>	<b>533.644.524</b>		<b>533.644.524</b>
Central administration på sundhedsområdet	54.959.500		54.959.500
Andel af administration og tværgående udgifter	478.685.024		478.685.024
<b>RENTER</b>	<b>57.300.000</b>		<b>57.300.000</b>
Renter	57.300.000		57.300.000

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Budget 2024
<b>ANLÆG I ALT</b>	<b>733.570.000</b>		<b>733.570.000</b>
	<b>-16.200.000</b>		<b>-16.200.000</b>
<b>Anlægsudgifter</b>	<b>733.570.000</b>		<b>733.570.000</b>
Anlægsudgifter øvrig anlæg - brutto	347.500.000		347.500.000
Kvalitetsfondsprojekt	386.070.000		386.070.000
<b>Anlægsindtægter</b>	<b>-16.200.000</b>		<b>-16.200.000</b>
Anlægsindtægter	-16.200.000		-16.200.000
<b>FINANSIERINGSMÆSSIGE REGULERINGER KVALITETFONDSPROJEKT</b>	<b>0</b>		<b>0</b>
	<b>-386.070.000</b>		<b>-386.070.000</b>
<b>Reguleringer i alt</b>	<b>-386.070.000</b>		<b>-386.070.000</b>
Forbrug af hensættelser/frigivelse	-386.070.000		-386.070.000
<b>FINANSIERINGELEMENTER I ALT</b>	<b>-14.358.299.999</b>		<b>-14.358.299.999</b>
Statsligt bloktilskud	-12.041.292.000		-12.041.292.000
Nærhedsfinansiering	-171.937.000		-171.937.000
Kommunal medfinansiering	-2.239.617.000		-2.239.617.000
Kompensationsordning KMF	123.396.000		123.396.000
Omfordeling effektiviseringsgevinster	-29.580.000		-29.580.000
Likviditetsfinansiering af renteudgifter m.v.	730.001		730.001
Afdrag på gæld	175.000.000		175.000.000
Refinansiering af afdrag	-82.000.000		-82.000.000
Likviditetsfinansiering af afdrag	-93.000.000		-93.000.000

# Rammer for sundhedsvæsenet

De nordjyske hospitaler skal sikre, at alle nordjyske borgere til enhver tid får den pleje og behandling, de har behov for. Pleje og behandling skal ske med patienten i centrum - og naturligvis med fokus på såvel høj kvalitet som effektiv ressourceudnyttelse.

## Sundhedsloven og den regionale planlægning

Sundhedsloven er det lovgivningsmæssige udgangspunkt, som fastlægger befolkningens ret til at modtage sundhedsydelser, herunder en række grundlæggende rettigheder i form af:

- Let og lige adgang til sundhedsvæsenet
- Behandling af høj kvalitet
- Sammenhæng mellem ydelserne
- Valgfrihed
- Let adgang til information
- Et gennemslagsligt sundhedsvæsen
- Kort ventetid på behandling

Ifølge sundhedsloven har sundhedsvæsenet til formål at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte.

Varetagelsen af det regionale sygehusvæsens opgaver tager udgangspunkt i såvel nationalt fastsat lovgivning som i faglige retningslinjer og anbefalinger.

Forebyggelse, behandling og opfølgning på sygdom er imidlertid ikke alene en regional opgave, men en opgave der i vid udstrækning sker tværsektorielt i samarbejde med almen praksis, speciallægepraksis og kommuner. Et godt samarbejde mellem alle aktører er en forudsætning for at skabe gode og sammenhængende patientforløb for patienterne. Region Nordjylland har og vil fortsat have stor opmærksomhed på at udvikle og styrke samarbejdet mellem alle aktørerne på sundhedsområdet. Dette understreges også med "Plan for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen", som Regionsrådet godkendte i foråret 2021. Borgerne i Region Nordjylland skal på en mere enkel måde kunne komme i kontakt med sundhedsvæsenet, en større del af behandlingen skal foregå i nærmiljøet, ligesom der i højere grad skal arbejdes med forebyggelse strukturelt og individuelt på de områder, hvor Region Nordjylland møder borgerne. Plan for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen sætter rammerne om dette med et indblik i de indsatser der er på områderne; klyngesamarbejde med de nordjyske kommuner, det udadvendte hospital – behandling i eget hjem, lægedækning, lægedækning uden for overenskomsten, sundhedshuse, forebyggelse og digitalisering.

Indenfor de nationalt fastsatte rammer, drives de nordjyske hospitaler i henhold til de rammer, Regionsrådet definerer. Rammerne er beskrevet i en række planer, der sætter kursen for de respektive dele af det nordjyske sygehusvæsen, herunder også det præhospitale beredskab, almen- og speciallægepraksis såvel som de nordjyske hospitaler. Det samlede plankompleks udgør regionens sundhedsplan, der udarbejdes én gang indenfor hver valgperiode. Den seneste sundhedsplan blev godkendt af Regionsrådet i 2018.

Herudover er det løbende plan- og udviklingsarbejde på de nordjyske hospitaler med til at sikre den ønskede udvikling på hospitalerne, herunder specifikt den omlægning, der skal ske mellem matrikler samt fra stationær til ambulans behandling frem imod Nyt Aalborg Universitetshospital står klar. Seneste eksempel på dette er Profilplanen, som Regionsrådet godkendte i foråret 2021. Planen er gældende for perioden 2021-2025 og udstikker retningslinjerne for de faglige profiler for Region Nordjyllands hospitaler, Psykiatrien og Den Præhospitale Virksomhed.

Derudover har Region Nordjylland en sundhedsberedskabsplan. Sundhedsberedskabsplanen bygger på Sundhedsstyrelsens vejledning for sundhedsberedskabsplanlægning. Regionens sundhedsberedskabsplan er godkendt af Sundhedsstyrelsen og beskriver, hvordan regionen kan omstille og udvide sin kapacitet i sundhedsvæsenet, i tilfælde af fx pandemi. Sundhedsberedskabsplanen understøttes af regionale delplaner som bl.a. karantæne- og pandemiplan. Planen opdateres løbende, hvis der sker afgørende ændringer herunder organisatoriske ændringer, som har betydning for opgavevaretagelsen og ansvarsfordelingen. Erfaringer og elementer fra den interne evaluering af Region Nordjyllands håndtering af COVID-19 pandemien, er desuden indarbejdet i den nye plan. Regionsrådet godkendte i september måned 2021 den nye sundhedsberedskabsplan for Region Nordjylland.

I 2024 vil der være fokus på at få styrket kræftområdet. Dette vil ske som led i aftalen om en ekstraordinær indsats på kræftområdet hvor regionerne samlet set får tilført 300 mio. kr. i 2024 til indsatser på kræftområdet. Herudover vil der være fokus på, at få implementeret initiativer fra Fødselsplanen, Sengekapaacitetsanalysen i Psykiatrien og analysen vedr. optimering af akutmodtagelserne.

Endelig vil regionen i foråret 2024 præsentere en ny Funktionsplan. Planen vil indeholde elementer fra en række udvalgte områder besluttet i budgetaftalen for 2024. Planen skal understøtte den fortsatte faglige udvikling og sikre en bæredygtig og robust drift på alle regionens hospitalsenheder.

## Målsætninger og styring

De strategiske fokusområder beskriver, hvad regionen arbejder med i 2024 for at leve op til de politiske prioriteringer og være en region i økonomisk, faglig, geografisk, arbejdsmiljø- og klimamæssig balance. Fokusområderne fortæller dermed også, hvad regionen skal fokusere særligt på i 2024 for at skabe værdi for de nordjyske patienter og borgere.

De strategiske fokusområder er:



I 2024 er der fortsat fire fokusområder for sundhed, der retter sig mod de nordjyske patienter og borgere. Der er ét, der går på tværs og retter sig mod regionen som arbejdsplads og dermed mod ledere og medarbejdere. Der er to for Specialektoren, der retter sig mod borgerne på de specialiserede tilbud.

Og der er to for Regional Udvikling, der retter sig mod de nordjyske borgere i bredere forstand. Målene for klima i sidstnævnte gælder også alle regionens egne hospitaler og virksomheder i form af lokale klimahandlingsplaner – og i bestræbelserne på at være Danmarks grønneste region.

I 2024 er de strategiske fokusområder væsentligt forenklet sammenlignet med tidligere år, hvor de hver især rummede en række indsatser og mål, der skulle arbejdes med og indfries. Det er sket for at skærpe fokus på det, der kræver bevågenhed på alle ledelsesniveauer. I 2024 er fokusområderne forenklet, så der for hvert fokusområde alene er opstillet 1-3 indikatorer/mål, der er kendetegnet ved, at de dækker et felt med høj politisk bevågenhed og/eller et felt med behov for en væsentlig forbedring.

I 2024 angår indikatorer/mål bl.a. udredning og behandling; genindlæggelser og belægning; patientinddragelse og behandlingsansvarlig læge; ventetider og tvang; sygefravær, vikarudgifter og sundhedstjek; ekspresbusser, eldrevne køretøjer og PFAS.

### **Fra mål til virkelighed - Den nordjyske model**

"Den Nordjyske Model" er den fælles metode til at omsætte de strategiske fokusområder til virkelighed på de regionale arbejdspladser. Det handler for det første om at oversætte fokusområdernes fælles målsætninger gennem ledelsessystemet, så det er tydeligt, hvor den enkelte arbejdsplads kan gøre en forskel. Dernæst handler det om at arbejde med forbedringer på de enkelte arbejdspladser, hvor ledere og medarbejdere i fællesskab afdækker og realiserer potentielle forbedringer. Og endelig handler det om at sprede og dele gode erfaringer, så de kommer andre steder – og vigtigst af alt patienter og borgere - til gode.

## **Forskning og universitetssamarbejde**

Region Nordjylland har et tæt samarbejde med Aalborg Universitet om at understøtte den forsknings- og undervisningsmæssige kapacitet på medicinuddannelsen. En stor del af kandidatuddannelsen foregår med klinikophold på Aalborg Universitetshospital og Regionshospital Nordjylland, og universitetets samarbejde med hospitalerne er over en årrække blevet kraftigt udbygget i takt med, at det årlige optag på medicinuddannelsen er steget til 179 på bacheloruddannelsen og 150 på kandidatuddannelsen. Det bredere samarbejde med Aalborg Universitet understøttes desuden via en strategisk samarbejdsaftale og en række prioriterede satsninger.

På nationalt niveau er der i disse år et særligt fokus på at styrke rammerne for sundhedsforskning, herunder både den kliniske og den virksomhedsinitierede, og der igangsættes fra statslig og regional side en række initiativer til at understøtte sundhedsforskningen.

I Region Nordjylland er en ny regional forskningsstrategi under udarbejdelse, som sammen med forskningsstrategierne på hospitalerne skal sikre, at Region Nordjylland understøtter sine hovedprioriteter forskningsmæssigt. Et stærkt forskningsmiljø betyder, at vi kan tilbyde den - for patienterne - bedste og nyeste behandling, og dermed kortere sygdomsforløb. Det er en opgave, som også Behandlingsrådet under Danske Regioner understøtter, dette i form af anbefalinger som regionerne skal implementere.

*Personlig medicin* er et nationalt satsningsområde og fordrer, at Region Nordjylland på linje med øvrige regioner, bidrager til denne udvikling såvel behandlingsmæssigt som forskningsmæssigt. Med personlig medicin skræddersyer hospitalerne behandlingen på baggrund af eksempelvis genetisk information fra patienten.

Sigtet er, at sundhedsforskningen dermed vil kunne bidrage til flere gode leveår og øget vækst i regionen. Det betyder samtidigt, at det bliver et attraktivt sted at bo, arbejde og etablere flere erhvervsvirksomheder. Et stærkt forskningsmiljø giver bedre mulighed for at opretholde og udvikle den

specialiserede behandling tæt på de nordjyske borgere og bidrager desuden til at kunne tiltrække og fastholde højt kvalificerede medarbejdere.

## Et nært og sammenhængende sundhedsvæsen – tæt på borgeren

Sundhedsvæsenet står i de kommende år overfor en række store udfordringer. Flere ældre med flere kroniske sygdomme sammenholdt med bedre muligheder for at behandle patienterne med ny dyr teknologi kommer til at skabe et ressourcemæssigt pres på hospitalerne. Udviklingen vil betyde, at det bliver endnu vigtigere at sikre den rette balance i arbejdsdelingen mellem region, kommune og almen praksis. Et vigtigt fokusområde er derfor den fortsatte udvikling af det nære sundhedsvæsen. Et vigtigt omdrejningspunkt er i denne sammenhæng et fortsat fokus på at udvikle løsninger, så flere patienter behandles tættere på eget hjem.

Med sundhedsklyngerne og Sundhedssamarbejdsudvalget, hvor nordjyske borgmestre og regionsrådsformanden mødes, er den organisatoriske ramme for samarbejdet med kommuner og almen praksis lagt. Den nye lovgivning på området trådte i kraft 1. juli 2022, hvor Nordjyllands allerede stærke klyngeorganisering i det tværsektorielle samarbejde blev styrket yderligere. De fire sundhedsklynger mødes på både politisk og fagligt-strategisk niveau med deltagelse af kommuner, almen praksis og hospitaler. Sundhedsklyngerne er geografisk opdelt i Nord, Syd, Vest og Midt. Det samlende organ for det tværsektorielle samarbejde, er Sundhedssamarbejdsudvalget, hvor hver klynge er repræsenteret sammen med hospitaler og almen praksis.

Det er i disse sundhedsklynger og Sundhedssamarbejdsudvalget, at udgangspunktet for arbejdet omkring det nære sundhedsvæsen udvikles. Den 1. januar 2024 træder en ny sundhedsaftale i kraft med en fælles vision om, at nordjyderne bliver sundere og tager medansvar for egen sundhed med hjælp fra det sammenhængende sundhedsvæsen. Det er 5. generation af sundhedsaftaler og der er derfor allerede et stærkt fundament at stå på. Med den nye sundhedsaftale sættes den fælles retning ud fra en række bærende principper og pejlemærker, så der tages hånd om de lokale udfordringer med lokale løsninger.

Flere andre initiativer har også fokus på udviklingen af det nære sundhedsvæsen. Der er således vedtaget en regional strategi for lægedækning, hvormed der er fokus på initiativer, der skal medvirke til at sikre lægedækningen i Region Nordjylland.

Et andet centralt element er det tætte og gode samarbejde, som hospitalerne har med de nordjyske kommuner og som hver dag udvikles med henblik på at levere velkoordinerede patientforløb tæt på borgeren.

## Sundhedshuse

Sundhedshuse giver mulighed for at sikre forebyggelse, behandling og rehabilitering tæt på borgeren, og med de eksisterende sundhedshuse og eventuelle nye nærhospitaler gives fysiske rammer for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

I regionens principper for drift og udvikling af sundhedshuse er der en rammesætning for udviklingen på området fremadrettet. Principperne skal spille ind i Praksisplanen med henblik på at understøtte rekruttering til almen praksis særligt i de lægedækningstruede områder. Principperne skal ligeledes give en retning for samarbejdsflader med kommuner, almen praksis og andre aktører omkring sundhedshuse. Regeringens nedsættelse af en strukturkommission, der skal gennemgå strukturen på sundhedsområdet, har udsendt den endelige beslutning om udmøntning af en pulje på 3,5 mia. kr. til fysiske nærhospitaler, der kan etableres i områder uden akuthospitaler. En delpulje på 0,5 mia. kr. til IT og udstyr

udmøntes over de kommende år, og her er det forventningen, at Region Nordjylland sammen med de nordjyske kommuner og PLO-Nordjylland vil etablere et fælles nordjysk eSundhedsvæsen, der skal give virtuelle tilbud til borgerne, så de ikke behøver at møde fysisk frem.

## Nyt Universitetshospital i Aalborg Øst

Region Nordjylland modtog i 2012 tilsagn om 4,1 mia.kr. (p/109) fra Kvalitetsfonden til byggeri af et nyt universitetshospital i Aalborg Øst på 170.000 kvm inklusiv et servicehus med diverse funktioner som blandt andet køkken, sterilcentral, centraldepot mv. I tilknytning til Servicehuset opføres der i området nord for Servicebyen tekniske anlæg såsom nødstrøm, kølecentral og spildevandsafledning. Byggeriet af universitetshospitalet blev påbegyndt i 2013. I henhold til den seneste reviderede tidsplan (FU sep. 2022) forventes det, at bygningsentrepriserne bliver afleveret i 2023/primus 2024.

Efter aflevering vil der være et par måneder til udbedring af eventuelle fejl og mangler i byggeriet. Der er påbegyndt montering af apparatur og udstyr, og dette fortsætter indtil ibrugtagning. I løbet af 2025 vil der blive afholdt klinisk afprøvning og undervisning af personalet, inden universitetshospitalet forventeligt ibrugtaget i løbet af første halvår 2026 jf. ovennævnte tidsplan.

Syd for hospitalsbyggeriet opfører Region Nordjylland et nyt psykiatribyggeri i to etaper. Psykiatriens første etape er på 11.000 kvm og skal huse de intensive og retspsykiatriske afsnit, psykiatrisk skadestuefunktion, terapifunktioner mv. Byggeriet er påbegyndt i 2018 og er i sin afsluttende fase.

Psykiatriens anden etape omfatter en udflytning af de åbne sengeafsnit på Mølleparkvej og Brandevej, herunder hele Børne- og Ungeområdet (inkl. et spiseforstyrrelsesafsnit og ambulatorier), forskningsområdet, elektrochokbehandling, terapifunktion, psykiatrilæden og administrative funktioner samt en skolefunktion for børn indlagt i psykiatrien og i somatikken. Psykiatriens anden etape opføres som et OPP projekt (offentligt-privat-partnerskabsprojekt). Der er taget første spadestik i februar 2023, og byggeriet forventes afsluttet medio 2025.

Novo Nordisk fonden har doneret 319,5 mio. kr. til at opføre et Steno Diabetes Center i tæt tilknytning til det nye universitetshospital. Byggeriet opføres i fire etager, har kælderarealer og er på 8.000 kvm. Det rummer blandt andet behandlings- og konsultationsrum, undervisningsarealer, trænings- og forskningsfaciliteter m.v. Byggeriet er påbegyndt 2. kvartal 2021, og huset er afleveret i sommeren 2023 men undtagelse af enkelte udskudte arbejder, som fortsat pågår. Det er planen, at huset kan ibrugtages efter sommerferien 2024, når landskabsprojektet omkring diabeteshuset og parkeringshuset er afsluttet.

I oktober 2023 er et parkeringshus med plads til 600 biler afleveret. Parkeringshuset er opført som et OPP- projekt, og det ligger ud mod Hadsund Landevej – tæt på Ambulatoriehus og Steno Diabetes Center Nordjylland. Ud af de 600 parkeringspladser finansierer Novo Nordisk Fonden 100 pladser, som skal benyttes af ambulante diabetespatienter.

Der er etableret en helikopterplatform på taget af det nye universitetshospitals sydlige sengetårn. Projektet er påbegyndt primo 2023 og forventes afsluttet ultimo 2023.

Arbejderne med Plusbus-vejen er påbegyndt i efteråret 2023, og der er afholdt udbud på de sidste landskabsarbejder i efterår 2023. De sidste landskabsarbejder øst for hospitalsbygningerne er påbegyndt/påbegyndes i januar 2024. Plusbus-vej inklusive fortov og cykelsti fra Selma Lagerlöfs Vej samt forpladsen til betjening af koblingszonen, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (SUND) og Steno Diabetes Center afleveres inden sommerferien 2024. De øvrige landskabsarbejder er delt i forskellige områder og vil blive udført i løbet af 2024-2025.

Vejdirektoratet påbegyndte i 2019 et byggeri på cirka 22.000 kvm til det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Aalborg Universitet, og byggeriet er ibrugtaget primo 2023.

Udover ovennævnte projekter er følgende på vej, idet der i årene 2021- 2027 er reserveret anlægsmidler til den nordlige udflytning af en række somatiske ambulante funktioner fra sydmatriklen til østmatriklen. Der er afsat midler på den regionale investeringsoversigt til opførelse af en dyrestald i Vester Vase, Storvorde, og projektet er i programmeringsfasen. Endelig er der modtaget 25 mio. kr. fra Tryk Fonden til etablering af et Tryk familiehus, som forventet opført sideløbende med opførelsen af Nyt Aalborg Universitetshospital.

For beskrivelse af regionens øvrige anlægsprojekter på Sundhedsområdet, herunder ny Neurorehabilitering i Brønderslev, ny behandlingsbygning i Hjørring mv. henvises til afsnittet "Investeringer på Sundhedsområdet".

# Budgetbemærkninger

Aalborg Universitetshospital varetager samtlige lægelige specialer.

Hospitalet udbyder et bredt spektrum af ydelser på hovedfunktions-, regionsfunktions- og højt specialiseret niveau. Varetagelsen af samtlige funktioner sker i overensstemmelse med anvisningerne i specialevejledningerne for de respektive specialer. Inden for flere regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner varetager Aalborg Universitetshospital aktiviteten for hele Region Nordjylland og får desuden henvist patienter fra andre regioner. På hovedfunktionsniveau udgør optageområdet som udgangspunkt regionens seks vestlige og sydlige kommuner (incl. Aalborg).

Aalborg Universitetshospital har kontinuerligt fokus på at udbygge forskning og kvalitet inden for såvel basis som højt specialiserede funktioner og varetager uddannelse og videreuddannelse.

Normerede senge	1. januar 2023	Ændringer	1. januar 2024
7 døgn-senge	770	-16	754
<b>Total Aalborg UH</b>	<b>770</b>	<b>-16</b>	<b>754</b>

I perioden 1. januar 2023 til 31.12.2023 er antallet af normerede senge justeret for:

- Hæmatologisk Afdeling + 5
- Hjerte-Lunge -5
- Karkirurgisk -2
- Med. Intensiv, Thisted – 1
- Med. M4, Thisted +1
- Geriatrisk +2
- Rehab. M3 i Hobro -5
- Nyremed. -1
- Med. observationssenge, Thisted -2
- Akut med. sengeafsnit, Thisted -5
- NHH, Aalborg -1
- Ortopæd, Aalborg -2

## Fysiske rammer

Aalborg Universitetshospital består af afsnit syd og nord i Aalborg, Farsø, Hobro og pr. 1. maj 2018 blev hospitalet i Thisted også blevet en del af Aalborg Universitetshospital. Derudover er dialysefunktionen i Hjørring samt hele det ortopædkirurgiske speciale i Region Nordjylland en del af Aalborg Universitetshospital. Specialet er placeret på syd-matriklen samt på matriklerne i Hjørring, Farsø, Frederikshavn og Thisted.

Planlægningsarbejdet vedrørende etablering og ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital er et markant fokusområde. Afsættet bliver – i et samarbejde mellem klinikere, brugere og administration – at sikre, at hospitalsbyggeri og ibrugtagning bæres frem i forhold til de faglige udviklingstendenser.

Hospitalsvæsenet er konstant under udvikling og forandring. Kravene til eksempelvis teknologi, behandling, forskning og uddannelse ændres kontinuerligt. Derfor vil der frem til et nyt Aalborg Universitetshospital stå færdigt, være behov for tilpasninger på de eksisterende hospitalsmatrikler.

**Økonomi og aktivitet**

Aalborg Universitetshospital:

- Løn for 2024 udgør	4.145,7 mio.kr.
- Andre udgifter for 2024 udgør	2.246,7 mio.kr.
- Indtægter for 2024 udgør	55,8 mio.kr.

*Samlet udgiftsbudget (netto) for 2024 udgør 6.336,6 mio. kr.*

Aalborg Universitetshospitals omsatte aktivitet for 2022 udgjorde:

Aalborg Universitetshospital	Aktivitet
Sygehusophold, indlæggelser	59.022
Sygehusophold, besøg (ambulante besøg)	785.705
Virtuelle besøg	186.746
Operationer	112.015

## Regionshospitalet Nordjylland

Regionshospitalet Nordjylland har status som et regionshospitalet med fælles akutmodtagelse på matriklen i Hjørring. Der tilbydes behandling og diagnosticering indenfor 15 lægelige specialer. Endvidere huses en del af den ortopædkirurgiske funktion under Klinik Hoved-Orto, Aalborg Universitetshospitalet på Regionshospitalet Nordjylland.

Hospitalet betjener den nordlige del af regionen med specialiseret sygehusbehandling af høj faglig kvalitet, ligesom hospitalet har lokalsygehusfunktion for borgere fra fem af de nordjyske kommuner svarende til et optageområde på ca. 180.000 indbyggere.

Herudover har hospitalet regionsdækkende opgaver i forhold til specifikke behandlinger, hvor hospitalet modtager patienter fra hele Region Nordjylland. Dette gør sig gældende inden for neurorehabilitering, vandladningsforstyrrelser og venekirurgi.

Der er på Regionshospitalet Nordjylland stor fokus på uddannelsesopgaven, og der modtages såvel stud.scient. med. som stud. med. fra Aalborg Universitet. Endvidere er Center for Klinisk Forskning etableret i et samarbejde mellem hospitalet og Aalborg Universitet. Endelig råder hospitalet over et trænings- og simulationslaboratorium "VenSim", hvor der sikres uddannelse og vedligeholdelse af de uddannelser medarbejdere har brug for. Dette for at sikre, at der kan gives patienterne den bedste behandling og sikre patientsikkerheden 24/7/365.

Normerede senge	1. januar 2023	Ændringer	1. januar 2024
7 døgns-senge	223	-1	222
<b>Total Regionshospitalet Nordjylland</b>	<b>223</b>	<b>-1</b>	<b>222</b>

Sengemassen på Regionshospitalet Nordjylland vurderes løbende i dialog med afdelingerne. Der vil ske tilpasninger af sengemassen i akutafdelingen og i det medicinske område i løbet af 2024, som følge af udviklingsplanen for akut.

### Fysiske rammer

Regionshospitalet Nordjylland er geografisk og fysisk spredt med et akuthospitalet i Hjørring, et lokalhospitalet med elektive-/dagkirurgiske funktioner i Frederikshavn, et genoptræningshospitalet i Brønderslev og et Gigt- og Rygcenter i Skagen.

### Økonomi og aktivitet

Regionshospitalet Nordjylland:

- Løn for 2024 udgør	966,1 mio.kr.
- Andre udgifter for 2024 udgør	302,1 mio.kr.
- Indtægter for 2024 udgør	14,1 mio.kr.

*Samlet udgiftsbudget (netto) for 2024 udgør*      *1.254,0 mio. kr.*

Regionshospitalet Nordjyllands omsatte aktivitet for 2022 udgjorde:

Regionshospitalet Nordjylland	Aktivitet
Sygehusophold, indlæggelser	17.056
Sygehusophold, besøg (ambulante besøg)	193.124
Operationer	12.097

## Psykiatrien

Psykiatriens funktion er indenfor de lægelige specialer psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri. Psykiatrien varetager behandling på hovedfunktionsniveau og regionsfunktionsniveau for alle sygdomsområder indenfor specialerne. Psykiatriens optageområde er hele Region Nordjylland. Psykiatrien i Aalborg er en del af det universitære samarbejde på sundhedsområdet mellem Region Nordjylland og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aalborg Universitet, og benævnes i den forbindelse "Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital".

Psykiatrien, Region Nordjylland er organiseret i fem afdelinger:

- Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling - geografisk placeret i Aalborg
- Retspsykiatrisk Afdeling- geografisk placeret i Aalborg
- Almenpsykiatrisk Afdeling, Syd - geografisk placeret i Aalborg og Aalborg Øst
- Almenpsykiatrisk Afdeling, Nord - geografisk placeret på Brønderslev Psykiatriske Sygehus, Frederikshavn og Thisted.
- Ældrepsykiatrisk Afdeling - geografisk placeret på Brønderslev Psykiatriske Sygehus.

Psykiatrien har endvidere forskningsafdelinger i børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri, et Center for pårørende og forskellige administrative funktioner.

Psykiatrien, Region Nordjylland ventes pr. 1. januar 2024 at have 270 normerede sengepladser. Dette er inklusiv 16 særlige sengepladser i Psykiatrien, som er etableret i 2018. Hertil kommer en betydelig kapacitet til ambulant behandling. Antallet af sengepladser er uændret i forhold til 2023. Fra medio 2023 har der været lukket 6 senge i Almenpsykiatrisk Afdeling, Nord, De særlige pladser vil blive omdannet til 13 ordinære senge fra medio 2024, jævnfør økonomiaftalen for 2024. Psykiatrien er jævnfør aftale i budgetforliget for 2024 i gang med en sengekapaacitetsanalyse.

Normerede senge	1.januar 2023	Ændringer	1.januar 2024
7 døgns-senge	254	0	254
Særlige pladser <sup>1)</sup>	16	0	16
<b>Total Psykiatrien</b>	<b>270</b>	<b>0</b>	<b>270</b>

<sup>1)</sup> En aftale vedr. de særlige pladser i psykiatrien betyder, at op til 4 af de 16 særlige pladser i Region Nordjylland kan "ommærkes" til ordinære senge, såfremt der er ledig kapacitet i de særlige pladser. Fra 1. september 2020 har 4 af de særlige pladser været anvendt som ordinære psykiatriske senge og det forventes fortsat at være gældende pr. 1. januar 2024.

### Fysiske rammer

Psykiatrien har sengeafsnit på fem matrikler samt ambulant behandling på ti matrikler. Psykiatrien har én Psykiatrisk skadestue/modtagelse i Aalborg.

Psykiatriens fysiske rammer omfatter:

- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Mølleparkvej (101 sengepladser med 81 enestuer)
- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Brandevej (36 sengepladser, alle enestuer)
- Brønderslev Psykiatriske Sygehus (85 sengepladser, alle enestuer + 16 særlige pladser, alle enestuer)
- Sengeafsnit i Frederikshavn (16 sengepladser, alle enestuer)
- Sengeafsnit i Thisted (16 sengepladser, alle enestuer)
- Endvidere råder psykiatrien over lokaler til ambulant behandling i Brønderslev, Aalborg, Aalborg Øst, Brovst, Hjørring, Frederikshavn, Hobro, Thisted, Nykøbing Mors og Aars.

**Økonomi og aktivitet**

Psykiatrien:

- Løn for 2024 udgør	777,7 mio.kr.
- Andre udgifter for 2024 udgør	126,0 mio.kr.
- Indtægter for 2024 udgør	14,7 mio.kr.

*Samlet udgiftsbudget (netto) for 2024 udgør*      *889,1 mio. kr.*

Psykiatriens omsatte aktivitet for 2022 udgjorde:

Psykiatrien	Aktivitet
Sygehusophold, indlæggelser	3.079
Sygehusophold, besøg (ambulante besøg)	77.103
Virtuelle besøg	44.847
Udekontakter (hjemmebesøg)	14.436

## Nyt Aalborg Universitetshospital

Til drift og ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital og Psykiatrien, Nyt Aalborg Universitetshospital er der i budgettet for 2024 afsat 110,7 mio. kr. Herudover er der permanent udmøntet 23,5 mio. kr. til Digitalisering og IT.

## Den Præhospitale Virksomhed

Den Præhospitale Virksomhed (DPV) omfatter ambulancetjeneste (ambulancer og liggende patienttransport), øvrige præhospitale enheder (akutlægebiler, paramedicinerbiler og akutbiler), AMK-vagtcentral med sundhedsfaglig visitation og rådgivning samt disponering af beredskaber, planlægning af præhospitalt beredskab, sundhedsberedskabet, præhospitale uddannelser samt udvikling og forskning. Den Præhospitale Virksomhed har driftsansvaret for 60 pct. af ambulancetjenesten i regionen. De øvrige 40 pct. varetages af PreMed A/S. Den kontraktuelle fordeling af Region Nordjylland består af fire delområder, hvor Den Præhospitale Virksomhed står for driften af delområde Nord og Aalborg, derudover står PreMed for driften af delområde Vest og Syd, som køres i henhold til kontrakt.

Derudover drifter Den Præhospitale Virksomhed regionens øvrige præhospitale enheder, der består af tre akutlægebiler, fem paramedicinerbiler og akutbiler i Hals og Aalestrup.

2024 er andet hele år, hvor Den Præhospitale Virksomhed står for driften af ambulancetjenesten og den liggende patienttransport. Den Præhospitale Virksomhed har derfor i 2024 fuld fokus på en stabil daglig drift på området samt løbende tilpasning til den konstant rivende udvikling, der er på det præhospitale område.

Budgettet for 2024 for Den Præhospitale Virksomhed udgør samlet set 430,6 mio. kr., fordelt med 231,1mio. kr. på løn og 199,5 mio. kr. på andre udgifter.

Den Præhospitale Virksomhed har fået tildelt 40,25 mio. kr. fra Sundhedsstyrelsens akutpulje, som er en del af et styrket akutberedskab i hele landet som led i aftalen om en Sundhedsreform. Puljen har til formål at styrke akutindsats i hele landet, danskerne skal kunne forvente hurtig og sammenhængende behandling af høj kvalitet – uanset hvor i landet, de er bosat. Puljemidlerne der er tildelt Den Præhospitale Virksomhed omfatter fem projekter og løber i perioden fra ultimo 2022 til og med 2026.

Akutpuljen i Region Nordjylland omfatter følgende projekter:

- Indsættelse af paramedicinerbil i Thy/Mors,
- Indsættelse af akutbil i Vendsyssel Øst
- Indsættelse af visitationsenhed i Aalborg
- Midler til kompetenceudvikling af paramedicinere
- Midler til indkøb af udstyr til mobil blodprøvetagningsudstyr præhospitalt

I forhold til alle fem projekter er 2024 andet projekt år, hvor Den Præhospitale Virksomhed har fokus på stabil daglig drift og vedligeholde de nye tiltag.

## Sygehusapoteket

Sygehusapoteket er en faglig kompetent samarbejdspartner, der forsyner de somatiske hospitaler og Psykiatrien i regionen med lægemidler, data og farmaceutiske serviceydelser. Sygehusapoteket drives ud fra Region Nordjyllands ønske om at sikre en rationel lægemiddelforsyning til leveranceområdet, og under hensyntagen til, at Region Nordjylland er interessent i AMGROS I/S.

Sygehusapotekets ydelser omfatter primært:

- Indkøb og pakning af lægemidler til de enkelte hospitalsafsnit, medicinbokse samt udvalgte grupper af patienter, der får leveret til bopæl.
- Lægemedelinformation, som rummer rådgivning og information om lægemidler og brugen af dem samt indkøb af lægemidler i samarbejde med Amgros.
- Klinisk farmaci, hvor Sygehusapotekets personale sikrer indkøb og hjælp til styring af relevant medicinbeholdning på samt relevant lægemedelinformation til det enkelte hospitalsafsnit. Derudover bidrager klinisk farmaci til øget kvalitet og patientsikkerhed via klinisk farmaceutiske serviceydelser samt udfører lovpligtige medicinskabseftersyn.
- Serviceproduktion, der varetager produktion af koblede og færdigblandede antibiotika, TPN samt produktion i mindre skala til den enkelte patient, herunder understøtter IV-hjemmebehandling.
- Cytostatikaproduktion, hvor cytostatikakure færdigtilberedes til den enkelte patient samt pakning af akutbakker til fx hjertestop.

Sygehusapoteket har fokus på løsninger, der går på tværs af sektorer, og bidrager til hospitalernes forandringsproces hen imod behandling i eget hjem.

### Fysiske rammer

Sygehusapotekets aktiviteter foregår hovedsageligt på Porsvej 1 i Aalborg. Herudover har Sygehusapoteket mindre produktionslokaler i Medicinerhuset, kontorfunktion i Urban samt klinisk personale decentralt på regionens sygehusematrikler.

### Økonomi og aktivitet

Sygehusapoteket:

- Løn for 2024 udgør	110,6 mio.kr.
- Andre udgifter for 2024 udgør	884,8 mio.kr.
- Salgsindtægter for 2024 udgør	-941,5 mio.kr.
- Indtægter for 2024 udgør	-2,3 mio.kr.

*Samlet udgiftsbudget (netto) for 2024 udgør 51,6 mio. kr.*

### Digitalisering og IT (Sundhed)

Se beskrivelse af IT-området under "Administrationen".

Budget 2024 udgør 419,8 mio. kr.

## Central samhandel og privatområdet

### Behandling af nordjyske patienter i andre regioner

En del borgere fra Region Nordjylland, der har behov for sygehusbehandling, bliver behandlet på sygehuse i andre regioner. Patienterne behandles jf. Sundhedsstyrelsens specialeplan på ét af tre forskellige specialiseringsniveauer; hovedfunktionsniveau, regionsfunktionsniveau eller højt specialiseret niveau.

Patienter med behov for højt specialiseret behandling håndteres hovedsageligt på universitetshospitalerne i Aarhus og Odense, samt Rigshospitalet og øvrige steder med højt specialiserede funktioner i Region Hovedstaden. Nordjyske patienter behandles oftest uden for regionen, fordi den specifikke behandling ikke indgår i de specialer, der må varetages på Aalborg Universitetshospital.

Patienter på andet behandlingsniveau end højt specialiseret, behandles i andre regioner under ordningen for frit sygehusvalg. Ordningen betyder, at patienter frit kan vælge, hvilket sygehus i landet de vil have behandling på. Patienterne henvises enten direkte fra den praktiserende læge til et sygehus uden for regionen, eller de viderehenvises fra et sygehus i Region Nordjylland til behandling uden for regionen.

Region Nordjylland har et decentralt budgetansvar på samhandelsområdet. Det vil sige, at hospitalerne afregnes, når patienter behandles uden for regionen eller i privat regi. Størstedelen af afregningen vedrørende behandlingen af nordjyske patienter i andre regioner ligger derfor på hospitalerne.

Den resterende del af budgettet anvendes til udgifter, som ikke kan fordeles ud til sygehusene på en meningsfuld måde. Dette dækker blandt andet behandling i udlandet og kørsel. Derudover afholder området også udgifter i forbindelse med reguleringer vedrørende tidligere år samt udgiften til blødermedicin og medicin der udleveres til nordjyske patienter som del af behandlingen i andre regioner.

Budgettet for 2024 for udgifterne under fællesområdet udgør 187,8 mio. kr.

### Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske sygehuse

Borgere fra andre regioner har mulighed for at blive behandlet på Region Nordjyllands sygehuse. Enten under ordningen om frit sygehusvalg – eller begrundet i et behov for en specifik behandling på højt specialiseret niveau. Enkelte afdelinger kan dog afvise at behandle frit valgs-patienter fra andre regioner.

Aalborg Universitetshospital har i kraft af sin status som universitetshospital en lang række højt specialiserede afdelinger. Det betyder, at patienter fra hele landet (dog særligt Region Midtjylland), der har behov for højt specialiserede behandling, henvises til Aalborg Universitetshospital. Enten fordi behandlingen ikke findes i patientens egen region, at ventetiden er kortere i Region Nordjylland, eller fordi patienten ønsker at modtage behandlingen i Aalborg.

Indtægterne fra behandlingen af patienter fra andre regioner tilfalder det enkelte hospital. Den resterende del af budgettet vedrører indtægter fra udlændinge, herunder opkrævning for akut-behandling. Disse indtægter bliver ikke fordelt til sygehusene, da det ikke er muligt på en fornuftig måde at opdele indtægterne på de enkelte sygehuse. Området dækker ligeledes af for konsekvenserne af reguleringer vedrørende tidligere år.

Budgettet for 2024 for indtægterne under fællesområdet udgør -8,5 mio. kr.

**Behandling af patienter på privathospitaler mv.**

Patienter som skal vente mere end det lovgivningsbestemte antal dage på udredning, behandling eller diagnostik undersøgelse, vil ofte have ret til udvidet frit sygehusvalg. Det udvidede frie sygehusvalg betyder bl.a., at patienterne har mulighed for at søge udredning og behandling i privat regi.

Region Nordjylland har derfor aftaler med en række privathospitaler. Enten som udbudsftaler, hvor regionen tilkøber en kapacitet i privat regi, eller som aftalesygehuse, som patienterne kan benytte, når regionens egne hospitaler ikke kan leve op til retten til hurtig udredning og/eller behandling. Udgifterne til behandling af nordjyske patienter på privathospitaler ligger på de enkelte hospitaler.

Det resterende budget anvendes til betaling af hospitalsbehandling foretaget på aftaler hos praktiserende speciallæger samt kørselsudgifter i forbindelse med behandling på privathospitaler der har indgået udbudsftale.

Budgettet for 2024 for udgifterne under fællesområdet udgør 10,8 mio. kr.

## Fællesområdet

### Sundhedsydelse i specialsektor

Nedenstående tilbud i Specialsektoren leverer ydelser, der reelt vedrører regionens sundhedsområde. Der er indgået aftale med sundhedsområdet om omfang og finansiering af ydelserne:

- Center for Døvblindhed og Høretab
- Institut for Syn og Hørelse

Budgettet for 2024 udgør 8,3 mio. kr.

### Rehabiliteringscenter for flygtninge

Rehabiliteringscenter for flygtninge yder tværfagligt tilrettelagt behandling til traumatiserede flygtninge, som har symptomer på PTSD (Posttraumatisk belastningsreaktion) som følge af i andet land at have været udsat for krig, organiseret vold eller tortur, etnisk udrensning, ophold i fængsel eller fangelejr o.l.

Centret leverer ydelser i henhold til Sundhedsloven.

Budgettet for 2024 udgør 14,3 mio. kr.

### Patienter i eget hjem

Udgifterne til patienter i eget hjem administreres dels af sygehusene dels af forvaltningen, men indgår ikke i sygehusenes budgetrammer. Budgettet for 2024 udgør 198,4 mio. kr. og vedrører hovedsageligt:

#### *Ilt til patienter*

Udgifterne består af leverance af ilt, stationært ilt-anlæg og bærbare ilt-flasker samt elforbrug til iltapparater, der står i patientens eget hjem.

#### *Respiratorpatienter*

Her afholdes udgifter til aflønning af faste døgnvagter i patientens hjem, samt anskaffelse af respiratorisk udstyr og andet nødvendig materiale til respiratorbehandling. Regionen refunderer kommunen den del af udgiften, som vedrører selve sygehusbehandlingen. Udgifterne til pleje- og bistandsmæssige opgaver afholdes af kommunerne i henhold til serviceloven. Der aftales et fordelingsforhold mellem Region Nordjylland og kommunen i hvert enkelt tilfælde.

#### *Høreapparater*

Regionerne har myndigheds- og finansieringsansvaret for udlevering af høreapparater. Udgifterne i Region Nordjylland afholdes under "patienter i eget hjem" og omfatter udgifter til behandling og udlevering i privat regi, samt udgifterne til udlevering i offentlig regi.

#### *Øvrige*

Endelig afholdes der udgifter til Cochlear Implantater, batterier til disse samt parenteral ernæring.

### Hospice

Region Nordjylland yder driftstilskud til Hospice Vangen og Hospice Vendsyssel.

På Hospice Vangen er der 15 pladser, mens der på Hospice Vendsyssel er 9 pladser.

Budgettet for 2024 vedrørende driftstilskud til de to hospice-enheder udgør 50,6 mio. kr.

## Puljer

I budget 2024 er afsat 217,7 mio. kr. i række centrale puljer. Udmøntningen af disse puljer afventer nærmere sagsbehandling og heraf følgende sagsfremstilling i forhold til Regionsrådet.

De følgende to skemaer viser, hvordan de enkelte indsatser og omstillinger fra budgetforliget for 2024 er indarbejdet i det endelige budget.

Indsats	Udmøntning, første runde	Forligspulje	Udmøntes til
Ressourcer til yderligere patienttransportenheder	2,50		Den Præhospitale Virksomhed
Styrkelse af kræftområdet	9,30	17,70	Aalborg Universitetshospital, Regionshospital Nordjylland, Praksisområdet
Afdækning af merforbrug	40,00		Praksisområdet
Vækst i medicinudgifter	19,00		Hospitaler, Sundhed Fælles m.fl.
Implementering af Behandlingsrådets anbefaling vedr. sensorbaserede glukosemålere		2,00	<i>Ny forligspulje</i>
Forberedelse til fællesregional drift af Personlig medicin	1,00		Sundhed Fælles
IT-basisdrift ved Digitalisering og IT	14,30		Digitalisering og IT
Udflytning til NAU og PNAU	19,40		Digitalisering og IT, Sundhed Fælles
Helårsvirkninger af beslutninger i tidligere budgetforlig	9,40		Hospitaler, Sundhed Fælles m.fl.
Barselsrefusioner	3,00		Administration og regionale tværgående udgifter
Tjenestemandspensioner	4,00		Sundhed Fælles
Konsekvenser af NT's udbud af flextrafik	25,00		Hospitaler, Sundhed Fælles m.fl.
Obligatorisk opgradering af Datawarehouse platform	1,50		Administration og regionale tværgående udgifter
Reservepulje til uforudsete udgifter		10,00	<i>Ny forligspulje</i>
Reserverede FL-midler		36,00	<i>Ny forligspulje (robusthedspulje)</i>
Robusthedspulje		47,35	
	<b>194,0</b>	<b>18,6</b>	

Finansiering (omstillinger)	Udmøntning, første runde	Forligspulje	Udmøntes til
Særlige medicinindsatser	-5,00		Aalborg Universitetshospital
Bedre indkøb	-3,43		Hospitaler, Sygehusapotek og den Præhospitale Virksomhed
Regulering af budget på SOSU-uddannelse	-0,90		Sundhed Fælles
IT fra drift til anlæg	-15,00		Digitalisering og IT
Praksisområdet	-22,00		Praksisområdet
Forskning	-7,00		Aalborg Universitetshospital, Regionshospital Nordjylland, Sundhed Fælles
Driftoptimering på det præhospitale område	-7,00		Den Præhospitale Virksomhed
Lægevagtordning nat (helårsvirkning 5 mio. kr.)	-1,50		Praksisområdet
Itop-midler	-4,00		Sundhed Fælles
Enhed for Sygehusvalg	-0,50		Administration og regionale tværgående udgifter
Pilotprojekt Jammerbugt Kommune	-0,50		Sundhed Fælles
Center for Patientstøtte	-4,72		Aalborg Universitetshospital, Regionshospital Nordjylland, forligspulje
Test af klamydia og gonoré	-1,30		Forligspulje
Bygningsanalyse		-2,00	
Uddannelse		-4,00	
Administrative omprioriteringer		-28,60	
	<b>72,85</b>	<b>-34,60</b>	

### Fællesudgifter

På sundhedsområdet er afsat midler i budgettet til afholdelse af en række udgiftselementer, som er fælles for sundhedsområdet. Der er typisk tale om udgifter, der ikke entydigt kan - eller bør - henføres til den enkelte driftsenhed. Eksempler herpå er udbetalinger af tjenestemandspension, løn til sygeplejersker i specialuddannelse, udgifter til patienterstatning og Styrelsen for Patientsikkerhed, udgifter til regionens deltagelse i nationale strategier, udgifter til patienttilfredshedsundersøgelser mv. Budgetansvaret og -opfølgningen for disse områder påhviler administrationen.

Budgettet for 2024 udgør 544,7 mio. kr.

## Praksisområdet

Praksisområdet omfatter følgende hovedområder: Almen lægehjælp, speciallægehjælp, tilskudsmedicin, tandlægehjælp, fysioterapi, kiropraktik, psykologhjælp, fodterapi, ernæringspræparater, lægeundersøgelse af børn, vaccinationer, profylaktiske svangerundersøgelser samt specialiserede tandlægetilbud, (til særlige patientgrupper med kræft, Sjøgrens syndrom eller sjældne sygdomme).

Regionernes aftalesystem med de praktiserende læger og andre ydere er grundlaget for opbygningen af praksissektoren, hvor de praktiserende læger varetager den behandling, som kan foregå i almen praksis. Hvor det er nødvendigt, henviser den praktiserende læge patienten til hospitalsbehandling, behandling hos en praktiserende speciallæge eller anden behandling i regi af praksissektoren. Hovedparten af de patienter, der konsulterer de praktiserende læger eller speciallæger, færdigbehandles her. En velfungerende praksissektor er således et vigtigt element i forhold til at sikre sammenhæng i patientforløb og har betydning for kapaciteten på sygehusene og overholdelse af ventelistegarantien.

Almen lægehjælp og speciallægehjælp er fuldt ud finansieret af det offentlige. Desuden giver regionen tilskud til medicin, tandlæge- og tandplejehjælp, fysioterapi, kiropraktik, fodterapi og psykologhjælp.

### Overordnede målsætninger for Patientforløb og Økonomi – Nære Sundhedstilbud

De overordnede målsætninger for Patientforløb og Økonomi - Nære Sundhedstilbud er:

- At medvirke til at understøtte Region Nordjyllands målsætning om sammenhængende og effektive patientforløb til gavn for borgerne.
- At sikre lægedækning i alle dele af regionen.
- At levere det borgernære tilbud til borgerne i Region Nordjylland i forhold til forebyggelse, diagnosticering og behandling af sygdomme. Dette skal ske ud fra hensyn til kvalitet, effektivitet og økonomi.
- At sikre en effektiv sygdomsbehandling og forebyggelsesindsats indenfor de rammer, som de til enhver tid gældende overenskomster og lokale aftaler giver.
- At sikre, at der kontinuerligt er fokus på kvalitetsudvikling indenfor praksisområdet.
- At medvirke til at styrke og udbygge sammenhængen og samarbejdet mellem regionens primære sundhedstilbud og øvrige sundhedsområder på tværs af områder.
- At arbejde strategisk med at understøtte rekruttering og fastholdelse af alment praktiserende læger og speciallæger.

### Handlingsplan

På praksisområdet er der i overenskomsterne fastlagt, at der i hver valgperiode udarbejdes praksisplaner for de enkelte yderområder. I 2024 udarbejdes ny praksisplan for almen praksis, kiropraktik og psykologområdet. Derudover vil der være fokus på implementering af eksisterende praksisplaner.

Der er indgået nye overenskomstaftaler for psykologpraksis og fysioterapipraksis. Disse indeholder en række ændringer og nye initiativer som skal implementeres. I 2024 forhandles ny overenskomstaf tale på apotekerområdet.

Regionsrådet vedtog december 2018 en strategi for lægedækning på almen praksis området. Strategien understøtter sikring af lægedækningen i alle dele af regionen både på kort og længere sigt. Der arbejdes kontinuerligt med lægedækning og løbende med tilpasning af strategien for at sikre varige løsninger i forhold til lægedækningen i hele regionen. Dette arbejde fortsættes i 2024. Der er f.eks. i 2023 kommet ny lovgivning på området, der understøtter og giver nye muligheder for rekruttering og fastholdelse af læger i almen praksis i lægedækningstruede områder.

I 2023 blev der indgået en ny lægevagtsaftale. En del af aftalen er, at Region Nordjylland pr. 1. september 2024 overtager lægevagtsbetjeningen om natten. Implementeringen heraf vil løbe fra 2023 og frem.

På praksisområdet er der tillige et fokus på ventetidsproblematikker indenfor en række områder, herunder speciallægeområdet, psykologområdet og i forhold til den telefoniske tilgængelighed til lægevagten. Der pågår en række initiativer, herunder i forhold til kapacitet og anbefalinger i tilgængelighedsanalysen på det børne- og ungdomspsykiatriske område. I forhold til psykologområdet og lægevagt arbejdes der løbende med opdatering og implementering af handleplaner i forhold til nedbringelse af ventetiden.

Nære Sundhedstilbud arbejder forsat videre med at skabe rammen for understøttelse og koordinering af datadrevet kvalitetsudvikling på praksisområdet med henblik på at opnå kvalitetsforbedringer indenfor såvel de enkelte områder som i de tværgående patientforløb

Nære Sundhedstilbud understøtter forsat kvalitetsarbejdet i kvalitetsklyngerne i almen praksis med dataudtræk, implementering af de nationale KiAP klyngepakker, udvikling af nordjyske klyngepakker på udvalgte indsatsområder, facilitering og sparring. Der fortsættes med stor fokus på nye indsatser der understøtter rationel farmakoterapi, som "Vi piller ved Pillerne" og praksisbesøg af lægefaglige lægemiddelkonsulenter. I september 2024 afholdes "Kræftdagen" for almen praksis, hvor det tværsektorielle samarbejde i et patientforløb kommer i fokus.

På kvalitetsområdet i øvrigt arbejdes med en mulig ny struktur for organiseringen af kvalitetsarbejdet på praksisområdet i Region Nordjylland.

## Ressourceudvikling

Overordnet ressourceudvikling i perioden fra 2021-2024

Mio. kr.	Regnskab 2021	Regnskab 2022	Budget 2023	Budget 2024
Almen Lægehjælp	1.119,7	1.134,9	1.138,7	1.219,2
Speciallægehjælp	319,9	336,2	336,3	356,7
Tandlægehjælp	151,8	153,3	152,9	162,8
Fysioterapi	43,0	42,4	46,5	48,2
Øvrige områder	114,7	129,1	138,9	145,8
<b>I alt ekskl. medicin</b>	<b>1.749,2</b>	<b>1.795,9</b>	<b>1.813,3</b>	<b>1.932,7</b>
Medicin	652,7	699,0	698,6	787,0
<b>I alt</b>	<b>2.401,8</b>	<b>2.494,9</b>	<b>2.511,6</b>	<b>2.719,7</b>

Ressourceopgørelsen er i årets priser

"Øvrige områder" indeholder blandt andet udgifter til kiropraktorer, fodterapeuter, psykologhjælp, profylaktiske svangerundersøgelser, lægeundersøg

## Administration på sundhedsområdet

Regionens administrative enheder er beskrevet i budgetbemærkningerne vedr. Administrationen, som følger senere i denne publikation.

# Investeringer på Sundhedsområdet

Anlægsområdet har været under pres gennem de seneste år, både i Region Nordjylland, men også på landsplan. Forligspartierne ser derfor med tilfredshed på, at det med økonomaftalen for 2024 har været muligt at forhandle en højere anlægsramme hjem til regionerne i forhold til de tidligere år.

Den regionale anlægsramme (øvrige anlæg) for 2024 er fastlagt til 258,2 mio. kr. stigende til 299,5 mio. kr. i 2025.

Forligspartierne finder det meget positivt, at der i økonomaftalen er fastsat anlægsrammer for både 2024 og 2025, hvilket giver et væsentligt bedre grundlag for planlægningen på området

På denne baggrund har forligspartierne valgt at igangsætte en række anlægsprojekter indenfor Sundhedsområdet med nybyggeri, renoveringer samt optimeringer af driften på regionens hospitaler.

I forbindelse med sidste års budgetforlig aftalte forligspartierne, at der skulle reserveres anlægsmidler til udførelse af fire store anlægsprojekter i de kommende år.

Der igangsættes på den baggrund fire større byggerier i perioden 2023-2031:

- **Neurorehabiliteringen Brønderslev** med yderligere anlægsmidler - udover allerede afsatte anlægsmidler - til igangsætning af et nybyggeri af 30 sengepladser med tilhørende træningsfaciliteter og servicefunktioner i moderne rammer. Forventet indflytning og ibrugtagning medio 2027.
- **Ny Behandlingsbygning Hjørring** indeholdende nyt operationsafsnit og billeddiagnostisk afsnit til erstatning for nedslidt bygning. Herudover suppleres med et patient- og barselsafsnit, vagtværelser samt flytning af kantinefaciliteterne. Indflytning og ibrugtagning af den nye bygning forventes medio 2029.
- **Patient- og barselshotel på Øst-matriklen** som en integreret del af og i tæt nærhed til Hospitalsbyen og opføres og indrettet således, at faciliteterne kan anvendes som et nødsengeafsnit i tilfælde af eksempelvis en pandemi. Der vil være i alt 40 hotelværelser og med forventet indflytning og ibrugtagning primo 2027.
- **Byggeri til fortsat udflytning fra Syd-matriklen til Øst-matriklen** med opstart i 2026.

Forligspartierne glæder sig over, at det har været muligt med anlægsbudgettet for 2024 at igangsætte de fire store projekter som har været italesat de seneste år og som er vigtige grundpiller i udviklingen af de nordjyske hospitaler.

Herudover har det været muligt at prioritere en række mindre anlægsprojekter de kommende år med henblik på optimering af driften og forbedring af de fysiske rammer til moderne standarder.

På matriklen i Hobro sker en rokade og samling af sengeafsnit og ambulatorier med henblik på opdatering af de fysiske rammer til gavn og glæde for patienter, forbedring af arbejdsmiljøet samt sikring af en større fleksibilitet og bedre udnyttelse af de tilstedeværende plejekompetencer og ressourcer.

På matriklen i Thisted ombygges, renoveres og moderniseres operationsgangens fire operationsstuer samt sectiostuen, hvor der udføres akutte kejsersnit, til nutidens standarder. Afledt heraf sikres høj fleksibilitet og fremtidssikring af den operative kapacitet.

Opstarten af projektet i Hobro samt renovering og modernisering af operationsstuerne i Thisted afventer dog resultatet af den reviderede profil- og funktionsplan. Delforløbet omkring sectiostue og opvågning i Thisted kan igangsættes umiddelbart.

Som en del af økonomiaftalen for 2024 og 2025 er der afsat 82,6 mio. kr. i hvert af årene til medicoteknisk udstyr og IT samt 5,2 mio. kr. til cybersikkerhed.

På IT- og digitaliseringsområdet styrkes indsatsen med yderligere anlægsmidler til fortsatte fælles regionale digitaliserings- og udviklingsperspektiver samt styrket indsats til den regionale cyber- og informationssikkerhed.

Herudover prioriteres anskaffelser af udstyr til sterilcentralen på Nyt Aalborg Universitetshospital, generelle anskaffelser af apparatur og udstyr til hospitalerne som aflastning til et presset driftsbudget samt en udisponeret pulje til eksempelvis finansiering af nyt indkøbssystem og udstyr i øvrigt.

Forligspartierne har prioriteret en række centrale puljer i anlægsbudgettet for 2024:

- En større pulje til anlægsprojekter under afklaring og kvalificering og som kan igangsættes, når anlægsøkonomien er kvalificeret og fastlagt. Et af anlægsprojekterne i denne pulje er ombygninger, reoveringer og moderniseringer på Sygehusapoteket i Aalborg. Som del af projektet skal der ske en samling og udvidelse af lægemiddelproduktionen samt indkøb af nyt produktionsudstyr.
- Puljer til imødegåelse af ekstraordinære prisstigninger, uforudsete udgifter (UFO) samt akutte vedligeholdelsesarbejder og levetidsforlængelser samt pulje til energiinvesteringer og reoveringer på regionens matrikler samt på bæredygtighed og særlige bæredygtighedsindsatser ved nybyggeri, reoveringer, om- og tilbygninger mv. som rækker videre end de regionale politiske fastlagte retningslinier i forhold til DGNB guld-certificering fra 2015.

Forligspartierne har prioriteret fremrykningen af udflytningen af Steno Diabetes Center Nordjylland til Øst-matriklen tidligere end selve ibrugtagningen af Nyt Aalborg Universitetshospital. Beslutningen gør, at de første patienter kan blive undersøgt og behandlet i de nye fysiske rammer fra medio 2024. Forligspartierne ser frem til indvielsen og ibrugtagningen af Steno Diabetes Centret som hermed markerer starten på de første patienter på Øst-matriklen. Den tidligere indflytning vil indebære en merudgift på 7,6 mio. kr. i alt over perioden 2024 til 2026. Novo Nordisk Fonden er indstillet på at finansiere 3,5 mio. kr. af denne merudgift, således at regionens merudgift over perioden vil udgøre 4,1 mio. kr. ved en tidligere indflytning. Denne udgift indgår i den samlede beregning af "opdriftsbehovet" ved flytning og ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital.

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2024 til 2027	Finansieret tidligere år	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Overslag i alt
<b>Aalborg Universitetshospital</b>							
Reservationspulje Syd og Øst - bl.a. mindre ombygninger			40.000	22.000			62.000
Reservationspulje til NAU	151.063	82.545					233.608
Infrastruktur	69.675	16.325	16.000				102.000
Patient- og barselshotel (incl. 6 mio. kr. til radiojodstue)	6.000	7.000	33.000	50.000	14.000		110.000
Pulje til fortsat udflytning fra Syd-matriklen				5.200	29.700	575.100	610.000
Patient- og barselshotel - opgradering til nødsengeafsnit ifm. pandemi med ilt/sug, medicinrum mv.		5.000	9.000	2.000			16.000
Renovering af Rehabiliteringsafsnit i Hobro		11.000					11.000
Ombygning og modernisering af operationsstuer i Thisted		8.810	13.000	4.500			26.310
Ombygning af Sectionstue og opvågning Thisted		6.500					6.500
<b>I alt Aalborg Universitetshospital</b>		<b>137.180</b>	<b>111.000</b>	<b>83.700</b>	<b>43.700</b>	<b>575.100</b>	
<b>Psykiatrien</b>							
Udstyr til Psykiatrien, etape II, Aalborg Øst			11.000				11.000
<b>I alt Psykiatrien</b>			<b>11.000</b>				
<b>Regionshospitalet Nordjylland</b>							
Behandlingsbygning i Hjørring		4.000	30.000	87.000	160.000	274.000	555.000
Pulje til barselshotel, personalekantine og vagtværelser i Hjørring		2.000	6.000	6.000	6.000	5.900	25.900
Neurorehabilitering, Brønderslev	95.000	20.000	51.000	43.500	10.500		220.000
<b>I alt Regionshospitalet Nordjylland</b>		<b>26.000</b>	<b>87.000</b>	<b>136.500</b>	<b>176.500</b>	<b>279.900</b>	
<b>IT og digitalisering</b>							
IT-investeringer		30.000	30.000	15.000	15.000	60.000	150.000
Cyber- og informationssikkerhed		5.200	5.200				10.400
Instrumenter - Sterilcentral		10.600	16.000				26.600
Finansiering af anskaffelser	20.000	20.000	20.000				
Udsponerede midler herunder evt. finansiering af nyt indkøbssystem samt apparatur og inventar til kommende Plasmaferesecenter		2.000	16.600				
<b>I alt IT og digitalisering</b>		<b>67.800</b>	<b>87.800</b>	<b>15.000</b>	<b>15.000</b>	<b>60.000</b>	
<b>Fælles puljer</b>							
APV (arbejds miljøforbedringer)		3.500	3.500	3.500	3.500	14.000	28.000
Forundersøgelser		4.500	4.500	4.500	4.500	18.000	36.000
Pulje til anlægsprojekter under kvalificering		55.000	45.000				100.000
Pulje til imødegåelse af ekstraordinære prisstigninger, uforudsete udgifter samt akutte vedligeholdelses arbejder og levetidsforlængelser		27.500	27.500	15.000	15.000	40.000	125.000
Videreførsel af nuværende bemanning i Byggeri & ejendomme		13.700					13.700
Pulje til energiinvesteringer og bæredygtighed	3.200	12.320	10.000				25.520
<b>I alt fælles puljer</b>		<b>116.520</b>	<b>90.500</b>	<b>23.000</b>	<b>23.000</b>	<b>72.000</b>	
<b>Total Sundhedsområdet</b>		<b>347.500</b>	<b>387.300</b>	<b>258.200</b>	<b>258.200</b>		

Den budgetterede omsætning ved Kvalitetsfundsprojektet Nyt Aalborg Universitetshospital udgør 0,386 mia. kr. i 2024 svarende til forudsætningerne i økonomiaftalen

# 3 Specialektoren

Specialektoren driver Region Nordjyllands tilbud inden for social- og specialundervisningsområdet. I det følgende præsenteres budgettet for Specialektorens tilbud samt administrationen.

Budgettet for Specialektoren afspejler den styringsramme, som virksomheden er underlagt under Den Nordjyske Socialaftale<sup>1</sup> og for ydelser leveret til den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) ved Socialstyrelsen. Samlet udgør budgettet 751,1 mio. kr. Dertil forventes en ikke-budgetteret omsætning vedrørende tillægsydelser på anslået 76,5 mio. kr.

Større ændringer i driften af tilbuddene aftales i den årlige rammeaftale (Den Nordjyske Socialaftale), som indgås mellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland.

Virksomheden løser desuden opgaver, der hører under Region Nordjyllands sundhedsområde.

Nedenfor fremgår Specialektorens bevillingsoversigt for 2024.

---

<sup>1</sup> Den Nordjyske Socialaftale er den rammeaftale, der er indgået med de nordjyske kommuner.

# Bevillingsoversigt

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Budget 2024
<b>Specialektorens område</b>			
Omsætning netto i alt	0	4.472.725	4.472.725
Driftsomkostninger	711.457.245	7.909.440	719.366.685
Overført fra centralt budget samt fælles	35.582.362	627.297	36.209.659
Indtægter/omsætning	-747.039.607	-4.064.012	-751.103.619
<b>Rammeaftaleområdet</b>			
Rammeaftaleområdet nettobudget	0	4.472.725	4.472.725
Driftsomkostninger	685.811.217	7.909.440	693.720.657
Overført fra centralt budget samt fælles	34.218.966	627.297	34.846.263
Takstindtægter	-720.030.183	-4.064.012	-724.094.195
<b>Området for Socialpsykiatri</b>			
Områdets nettobudget	0	0	0
Driftsomkostninger	158.900.124	322.301	159.222.425
Overført fra centralt budget samt fælles	7.932.150	94.973	8.027.123
Takstindtægter	-166.832.274	-417.274	-167.249.547
<b>Bostedet Brovst</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	20.229.393	0	20.229.393
Direkte øvrig	2.200.764	0	2.200.764
Rente og afskrivninger	1.840.210	372.269	2.212.479
Overført fra centralt budget	1.211.214	25.262	1.236.476
Takstindtægter	-25.481.581	-397.531	-25.879.112
<b>Bostedet Kærvang</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	32.003.323	-665.208	31.338.115
Direkte øvrig	2.621.585	-201.220	2.420.365
Rente og afskrivninger	3.398.124	421.251	3.819.375
Overført fra centralt budget	1.899.133	-13.616	1.885.517
Takstindtægter	-39.922.165	458.792	-39.463.373
<b>Bostedet Solsiden</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	24.052.905	0	24.052.905
Direkte øvrig	3.021.983	0	3.021.983
Rente og afskrivninger	1.475.595	43.972	1.519.567
Overført fra centralt budget	1.423.365	11.399	1.434.764
Takstindtægter	-29.973.848	-55.371	-30.029.219

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Budget 2024
<b>Bostedet Hadsund</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	26.968.405	0	26.968.405
Direkte øvrig	3.416.013	0	3.416.013
Rente og afskrivninger	3.387.451	-25.133	3.362.317
Overført fra centralt budget	1.686.242	7.044	1.693.286
Takstindtægter	-35.458.111	18.089	-35.440.022
<b>Bostedet Aars</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	27.646.822	0	27.646.822
Direkte øvrig	3.162.038	0	3.162.038
Rente og afskrivninger	3.475.514	376.370	3.851.883
Overført fra centralt budget	1.712.195	64.884	1.777.079
Takstindtægter	-35.996.568	-441.254	-36.437.822
<b>Området for Kommunikation og Specialpædagogik</b>			
Områdets nettobudget	0	0	0
Driftsomkostninger	280.429.774	2.628.677	283.058.451
Overført fra centralt budget samt fælles	14.005.244	197.580	14.202.824
Takstindtægter	-294.435.019	-2.826.257	-297.261.275
<b>Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	46.983.205	0	46.983.205
Direkte øvrig	6.475.272	0	6.475.272
Rente og afskrivninger	3.237.331	609.003	3.846.334
Overført fra centralt budget	2.928.022	-60.197	2.867.825
Takstindtægter	-59.623.829	-548.806	-60.172.635
<b>Botilbud for Voksne med Døvblindhed</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	52.276.220	0	52.276.220
Direkte øvrig	5.283.804	0	5.283.804
Rente og afskrivninger	3.746.610	680.986	4.427.596
Overført fra centralt budget	3.183.238	-65.410	3.117.827
Takstindtægter	-64.489.872	-615.576	-65.105.447
<b>Center for Sansnedsettelse</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	37.122.867	0	37.122.867
Direkte øvrig	18.235.879	0	18.235.879
Rente og afskrivninger	1.224.216	357.507	1.581.723
Overført fra centralt budget	2.771.126	85.935	2.857.062
Takstindtægter	-59.354.089	-443.442	-59.797.531
<b>Specialbørnehjemmene</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	55.739.349	0	55.739.349
Direkte øvrig	7.738.751	0	7.738.751
Rente og afskrivninger	3.254.411	431.163	3.685.574
Overført fra centralt budget	3.325.936	44.088	3.370.024
Takstindtægter	-70.058.447	-475.251	-70.533.698

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Budget 2024
<b>Neurocenter Østerskoven</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	30.451.592	0	30.451.592
Direkte øvrig	7.815.370	0	7.815.370
Rente og afskrivninger	844.897	550.019	1.394.916
Overført fra centralt budget	1.796.923	193.163	1.990.086
Takstindtægter	-40.908.782	-743.182	-41.651.964
<b>Området for Rehabilitering og Socialt Udsatte Borgere</b>			
Områdets nettobudget	0	4.472.725	4.472.725
Driftsomkostninger	36.263.460	2.018.491	38.281.951
Overført fra centralt budget samt fælles	1.805.524	115.322	1.920.846
Takstindtægter	-38.068.984	2.338.911	-35.730.073
<b>Den Sikrede Institution Kompasset</b>			
Nettobudget	0	4.472.725	4.472.725
Direkte løn	18.905.600	1.233.069	20.138.669
Direkte øvrig	4.528.647	0	4.528.647
Rente og afskrivninger	1.724.347	147.307	1.871.654
Overført fra centralt budget	1.253.000	78.627	1.331.627
Takstindtægter	-26.411.594	3.013.722	-23.397.872
<b>Forsorgshjemmet Aas</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	9.215.858	0	9.215.858
Direkte øvrig	1.702.535	412.223	2.114.758
Rente og afskrivninger	186.474	225.893	412.366
Overført fra centralt budget	552.524	36.695	589.219
Takstindtægter	-11.657.391	-674.811	-12.332.201
<b>Området for Voksne med Udviklingshandicap - Sødisebakke</b>			
Områdets nettobudget	0	0	0
Driftsomkostninger	210.217.859	2.939.971	213.157.829
Overført fra centralt budget samt fælles	10.476.048	219.422	10.695.470
Takstindtægter	-220.693.906	-3.159.393	-223.853.299
<b>Aktivitets- og Samværstilbuddet - Sødisebakke</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	11.916.416	0	11.916.416
Direkte øvrig	1.361.918	0	1.361.918
Rente og afskrivninger	566.648	193.360	760.008
Overført fra centralt budget	690.119	14.273	704.392
Takstindtægter	-14.535.100	-207.633	-14.742.734

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Budget 2024
<b>Autismespektrumforstyrrelser - Sødisebakke</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	43.778.719	0	43.778.719
Direkte øvrig	5.061.415	0	5.061.415
Rente og afskrivninger	2.081.909	710.695	2.792.604
Overført fra centralt budget	2.538.210	52.530	2.590.739
Takstindtægter	-53.460.253	-763.225	-54.223.478
<b>Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødisebakke</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	23.481.176	0	23.481.176
Direkte øvrig	2.750.059	0	2.750.059
Rente og afskrivninger	1.106.744	379.154	1.485.899
Overført fra centralt budget	1.362.613	28.130	1.390.743
Takstindtægter	-28.700.592	-407.285	-29.107.876
<b>Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødisebakke</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	28.404.311	0	28.404.311
Direkte øvrig	3.298.288	0	3.298.288
Rente og afskrivninger	1.350.802	461.189	1.811.991
Overført fra centralt budget	1.647.533	34.105	1.681.638
Takstindtægter	-34.700.934	-495.293	-35.196.227
<b>Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødisebakke</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	38.304.081	445.319	38.749.400
Direkte øvrig	4.365.687	201.350	4.567.037
Rente og afskrivninger	226.649	269.232	495.881
Overført fra centralt budget	2.135.829	62.510	2.198.340
Takstindtægter	-45.032.246	-978.412	-46.010.659
<b>Særforanstaltninger - Sødisebakke</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	36.372.327	-291.737	36.080.591
Direkte øvrig	4.066.253	-15.333	4.050.920
Rente og afskrivninger	1.724.457	586.740	2.311.197
Overført fra centralt budget	2.101.744	27.874	2.129.618
Takstindtægter	-44.264.781	-307.544	-44.572.325

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Budget 2024
<b>VISO</b>			
VISO nettobudget	0	0	0
Direkte driftsudgifter	25.646.028	0	25.646.028
Overført fra centralt budget	1.363.396	0	1.363.396
Indtægter	-27.009.424	0	-27.009.424
<b>Området for Kommunikation og Specialpædagogik</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	23.714.702	0	23.714.702
Overført fra centralt budget	1.260.722	0	1.260.722
VISO indtægter	-24.975.424	0	-24.975.424
<b>Området for Voksne med Udviklingshandicap - Sødisebakke</b>			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	1.931.327	0	1.931.327
Overført fra centralt budget	102.673	0	102.673
VISO indtægter	-2.034.000	0	-2.034.000
<b>Fællesudgifter for virksomheden</b>			
Tværgående indsatser i sektoren	1.889.083	0	1.889.083
Overført til tilbuddenes budgetter	-1.889.083	0	-1.889.083
<b>Fordeling af centralt budget</b>			
Specialektorens administration	20.583.557	0	20.583.557
Andel af fællesadministration	13.737.019	0	13.737.019
Samlet overførsel til tilbuddenes budgetter	34.320.576	0	34.320.576

# Budgetbemærkninger

Som det fremgår, indeholder bevillingsoversigten kolonnerne Budgetoplæg, Ændringer samt Endeligt budget (Budget 2024). Dermed består det endelige budget af budgetoplægget (sidste års budget fremskrevet til 2024) samt aftalte justeringer af ydelser (ændringer).

Hvert tilbud er budgetteret med:

- Direkte løn: pædagogisk omsorgspersonale, servicepersonale, ledelse, administrationsløn.
- Direkte øvrig: drift, udvikling, administrationsdrift, ejendom- og kapitaludgifter.
- Rente og afskrivninger: forrentning af bygninger, teknisk anlæg og inventar. Afskrivning på de dele heraf, som forventes genanskaffet, når det er slidt ned.
- Overført til Centralt budget: tværgående fællesudgifter, centralt overhead, som vedrører omkostninger til Specialektorens administration samt andel af Region Nordjyllands fællesadministration.
- Takstindtægter: det budgetterede niveau for indtægter fra de kommunalt betalte takster.

Specialektorens ydelser aftales i Den Nordjyske Socialaftale med de nordjyske kommuner. De økonomiske vilkår i aftalen er angivet i den underliggende styringsaftale, der skal sikre, at der er ensartede og aftalte rammer for samhandlen mellem leverandør og køber.

Dertil leverer Specialektoren specialrådgivning og vejledning for Socialstyrelsen (VISO). Kommunerne kan kontakte VISO, hvis de har behov for rådgivning om og udredning af komplicerede sager indenfor socialområdet. Specialektoren leverer selve ydelserne, som betales af Socialstyrelsen. Ydelsernes omfang aftales én gang pr. år.

Generelt skal der være overensstemmelse mellem tilbuddenes omkostninger og indtægter. Hvert tilbud får dermed et budget, som netto skal gå i nul. Samlet set er Specialektoren forpligtet til at sikre effektiv drift af virksomheden og arbejder derfor på at håndtere de underskud, der måtte opstå på enkelte tilbud inden for virksomhedens samlede driftsramme. Underskud, der ikke kan håndteres inden for driftsrammen, kan håndteres via de hensatte konsolideringsmidler eller endeligt via regulering af taksterne.

Region Nordjylland er forpligtet til at tilpasse kapaciteten og sammensætningen af Specialektorens tilbud og ydelser på baggrund af kommunernes efterspørgsel. Ændringer af kapacitet eller sammensætning af tilbud aftales i regi af Den Nordjyske Socialaftale. Den underliggende styringsaftale fastlægger, hvordan der budgetteres med et centralt budget til administration. Omkostningsniveauet til centralt overhead i Specialektoren er i 2024 på 4,6 % af takstberegningsgrundlaget. En forholdsmæssig del af centralt overhead dækkes desuden af indtægter fra Socialstyrelsen gennem VISO-området.

I følgende afsnit fremgår de væsentligste ændringer for tilbud under Den Nordjyske Socialaftale samt for VISO-området for 2024 i forhold til 2023.

## Beskrivelse af væsentlige budgetændringer

På fem af Specialektorens tilbud er der budgetændringer på posterne *direkte løn* og/eller *direkte øvrig*. Ændringerne er et udtryk for, at der er sket en udvidelse eller reduktion af budgettet ift. budgetoplægget. Dertil er der ét tilbud, der budgetteres med et underskud grundet særlige lovgivningsmæssige regler. Nedenfor beskrives kort årsagerne bag disse budgetændringer. Derudover beskrives enkelte øvrige forhold, som har betydning for bevillingsoversigten.

Ændringerne vedr. tilbud under Den Nordjyske Socialaftale bliver godkendt af kommunerne ifm. takstindmeldingerne for 2024.

### **Bostedet Kærvang**

Dagtilbuddet på Bostedet Kærvang er lukket, hvilket har medført et lavere samlet budget. Som konsekvens af at dagtilbuddet er lukket, skal døgntilbuddet betale alle fællesudgifterne, hvilket medfører en mindre stigning i budgettet for døgntilbuddet.

### **Omorganisering på Området for Kommunikation og Specialpædagogik<sup>2</sup>**

Grundet omorganisering på Området for Kommunikation og Specialpædagogik opdeles det tidligere tilbud *Aktivitets- og Botilbud – CDH* i to tilbud;

- *Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab*
- *Botilbud for Voksne med Døvblindhed*

Dertil sammenlægges tilbuddene *Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed* samt *Undervisning og Behandling – CDH*, som pr. 1. januar 2024 vil høre under tilbuddet *Center for Sansenedsættelse*.

Omorganiseringen har medført tekniske korrektioner i budgettet, som ikke har konsekvenser ift. takster og personale.

### **Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab**

Udover omorganiseringen er der lavet en teknisk korrektion vedrørende afdelingen Planethuset grundet ændring af pladser, der er godkendt i socialaftalen. Dette medfører et fald i budgettet.

### **Neurocenter Østerskoven**

Budgettet for Neurocenter Østerskovens er et fremskrevet budget fra 2023 til 2024. Tilbuddet indgår i et pilotprojekt vedrørende ny ydelses- og takststruktur i Specialektoren, hvor der er en sideløbende proces for beregning af Neurocenter Østerskovens endelige budget. Dette forventes færdigt i august, hvor bevillingsoversigten derefter opdateres med det reviderede budget for tilbuddet.

Sideløbende er der nedsat en arbejdsgruppe i regi af DAS, som i løbet af efteråret 2023 vil komme med anbefalinger til det faglige og økonomiske setup for tilbuddet. Dette kan have indflydelse på det endelige budget.

Dertil bliver Neurocenter Østerskoven pr. 1. september 2023 en del af Området for Kommunikation og Specialpædagogik med henblik på at skabe de rette forudsætninger for faglige synergier samt for at understøtte tilbuddets gode udvikling.

### **Den Sikrede Institution Kompasset**

Der er beregnet en særskilt ydelse for de sociale pladser på Den Sikrede Institution Kompasset, som kræver en anden indsats ift. de retlige pladser på tilbuddet. Dette giver anledning til korrektion af budgettet.

Den Sikrede Institution Kompasset budgetterer med et underskud på 4,5 mio.kr, da tilbuddet havde et større akkumuleret overskud efter regnskab 2022. Overskuddet tilbagebetales i 2024 via objektiv finansiering, hvorved kommunernes udgifter for driften af de retlige plaser på tilbuddet bliver mindre.

<sup>2</sup> Midlertidige tilbudsnavne indtil navnene godkendes i Psykiatri- og Socialudvalget d.9. august 2023.

### **Forsorgshjemmet Aas**

På Forsorgshjemmet Aas er kosten blevet inkluderet i taksten for at sikre driftsstabilitet på tilbuddet, da det erfaringsmæssigt ikke er alle borgere, der får betalt kosten. Denne ændring medfører en stigning i budgettet.

### **Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødisebakke**

På tilbuddet Psykiatri og Udviklingshandicap er der tilføjet en ny takst (aflastning), mens to takster nedlægges. Ændringen har ikke betydning for antallet af pladser på tilbuddet, da der er tale om en omrokering af pladser. Ændringen vil set ikke have betydning for taksterne, men omrokeringen vil medføre en stigning i budgettet.

### **Særforanstaltninger – Sødisebakke**

På tilbuddet Særforanstaltninger – Sødisebakke er der sket en omrokering af pladser på afdelinger på tilbuddet. Dette medfører et fald i budgetposterne *direkte løn* og *direkte øvrig*. Ændringen har ikke betydning for det samlede antal pladser på tilbuddet og har ikke konsekvenser ift. personale.

### **Tekniske ændringer i budgettet**

Ændringer i renter og afskrivninger på baggrund af nye projekter vedr. renovering og nybyggeri vil øge budgettet, mens løbende forretning og afskrivning mindsker denne budgetpost over tid. Både den interne rente vedr. Specialektorens driftsudgifter samt anlægsrenten påvirker denne post i 2024 grundet rentestigninger med en samlet stigning på 6,2 mio.kr. for virksomheden.

Ændringer i tilbuddenes driftsbudgetter vil give nogle forholdsmæssige forskydninger ift. centralt overhead, da dette fordeles procentvis ud fra tilbuddenes indtægtsbudget. Dette fremgår af bevillingsoversigtens ændringskolonne ud for hvert tilbud under "Overført fra centralt budget".

## **Specialektorens strategiske fokusområder**

Specialektoren arbejder på at skabe kontinuitet og sammenhæng imellem budgetårenes udviklingsfokus. For hvert budgetår tages der afsæt i de udfordringer, tendenser og opmærksomhedspunkter, som har indflydelse på Specialektorens udviklingsfokus. Dette afspejles i Specialektorens fokus for 2024.

### **Rette arbejdskraft**

Specialektoren vil være en attraktiv arbejdsplads, der kan tiltrække og fastholde den rette arbejdskraft og transformere arbejdsformen, så opgaven løses med de rette kompetencer.

Under dette fokus skal der arbejdes med følgende:

- Fastholdelse af medarbejdere  
Formålet er at sikre fastholdelse af erfarne og kompetent arbejdskraft til indsatsen med borgeren.
- Styrke afdelingslederniveauet  
Formålet er at afdelingslederne styrkes i at lykkes med deres ledelsesansvar med henblik på at understøtte medarbejderne i indsatsen til borgeren.
- Transformation af opgavevaretagelsen i en tid med manglende arbejdskraft  
Formålet er at gå nye veje for at sikre opgaveløsning i en situation med fortsat manglende arbejdskraft.

### **Specialiserede tilbud**

Vi videreudvikler og professionaliserer virksomhedens leverandørrolle, arbejdsgange og specialiserede indsatser med fokus på borgerens mulighed for udvikling, livskvalitet og trivsel.

Under dette fokus skal der arbejdes med følgende:

- Effekten af den borgernære indsats  
Formålet er at understøtte borgerens udvikling og leve op til kommunens bestilling gennem effektfulde indsatser.
- Arbejdsgangsbeskrivelser i borgerforløb  
Formålet er at være en attraktiv og professionel leverandør til kommunerne i samarbejdet om borgeren.
- Ny ydelses- og takststruktur  
Formålet er at være en attraktiv leverandør, hvor en ny ydelses- og takststruktur, i højere grad understøtter kommunernes ønske om mere individuelt baserede indsatser og takster.
- Forankring af sundhedstjek  
Formålet er at reducere ulighed i sundhed for borgere i botilbud via systematiske sundhedstjek, der understøtter tidlig opsporing og den rette behandling af somatiske sygdomme

## Investeringer indenfor Specialektoren

Investeringsoversigt for Specialektoren 2024 til 2027	2024	2025	2026	2027	Overslag i alt
Fællespulje	7.000	5.000	5.000	5.000	22.000
Udviklingspulje	15.000	15.000	15.000	15.000	60.000
<b>Anlægsramme</b>	<b>22.000</b>	<b>20.000</b>	<b>20.000</b>	<b>20.000</b>	<b>82.000</b>
Investeringsramme - øvrige driftsmidler	3.000	3.000	3.000	3.000	12.000
<b>I alt anlægs- og investeringsramme</b>	<b>25.000</b>	<b>23.000</b>	<b>23.000</b>	<b>23.000</b>	<b>94.000</b>

Der er afsat en fællespulje til større vedligeholdelsesarbejde og fysisk APV. Dertil er der afsat en udviklingspulje til at finansiere opstart af anlægsarbejde med behov for en hurtig opstart mhp. at kunne imødekomme aftaler med kommunerne om etablering og udvikling af nye tilbud. Investeringsrammen for øvrige driftsmidler anvendes til finansiering af større anskaffelser med anlægskarakter, herunder biler, køretøjer og teknisk udstyr. Fællespuljen er forhøjet med 2 mio.kr. i 2024 grundet behov for at energi-optimere bygningsmassen i Specialektoren.

### Nyt tilbud i Specialektoren

Specialektoren etablerer et specialiseret døgntilbud med 10 pladser til børn og unge mellem 14-23 år med svær selvskadende adfærd. Tilbuddet etableres på baggrund af et stigende behov fra de nordjyske kommuner til netop denne målgruppe.

Der er tale om et nybyggeri, som finansieres via udviklingspuljens midler fra 2022 og 2023, hvorfor nybyggeriet ikke fremgår som en særskilt linje i investeringsoversigten. Tilbuddet forventes at stå klar i andet halvår 2025.

# 4 Regional udvikling

På det regionale udviklingsområde omfatter regionernes opgaveportefølje kollektive trafik, råstof- og jordforureningsområdet, ungdomsuddannelse og kulturel virksomhed. Herudover udarbejder Regionen en regional udviklingsstrategi omfattende de nævnte kerneopgaver og i tilknytning hertil den fremtidige udvikling af regionens infrastruktur, mobilitet, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling, klimatilpasning og grænseoverskridende samarbejder. Udviklingsstrategien for perioden 2024-27 er vedtaget af Regionsrådet i december 2023,

Regionerne har således betydelige drifts- og udviklingsopgaver på centrale kerneopgaver og spiller en væsentlig rolle som katalysator for udvikling og som bindeled mellem offentlige og private aktører i arbejdet med at skabe en region i fremgang på et bæredygtigt og balanceret grundlag.

Økonomiaftalen for 2024 indebærer, at regionens udgiftsramme er reduceret med 2,5 mio. kr. som følge af forudsatte administrative omprioriteringer. Det indebærer således også, at budgetoplægget udviser et negativt råderum på ca. 2,5 mio. kr. hvilket har været udgangspunktet for budgetlægningen for 2024.

# Bevillingsoversigt

Regional Udvikling	Budgetoplæg	Forligsændringer	Budget 2024
<b>BALANCE (Omkostningsbaseret)</b>	<b>319.127.300</b>	<b>-2.497.300</b>	<b>316.630.000</b>
<b>REGIONAL UDVIKLING</b>	<b>-316.630.000</b>		<b>-316.630.000</b>
<b>BALANCE (Udgiftsbaseret)</b>	<b>319.113.900</b>	<b>-2.497.300</b>	<b>316.616.600</b>
<b>REGIONAL UDVIKLING</b>	<b>-316.630.000</b>		<b>-316.630.000</b>
<b>Bevilling</b>			
<b>Kollektiv trafik</b>	<b>172.254.331</b>	<b>10.672.700</b>	<b>182.927.031</b>
Betaling til Nordjyllands Trafikselskab	252.980.925	-20.098.925	232.882.000
Togbusser ifm. sporspærring		4.600.000	4.600.000
Finansforskydning (underskud overføres 2 år frem)	-46.282.950	26.749.383	-19.533.567
Efterregulering (tilgodehavende/gæld hos NT)	74.515	9.304.083	9.378.598
Tilskud fra staten vedr. regionaltog	-103.747.616	-1.752.384	-105.500.000
Tilskud til NT vedr. regionaltog	103.747.616	1.752.384	105.500.000
Anlægstilskud vedr. lokalbaner	-23.122.269	-3.277.731	-26.400.000
Garanti provision for lån til tog hos NJ	-1.530.590	230.590	-1.300.000
Grøn omstilling - tilskud fra grønne puljer	-5.247.500	-1.452.500	-6.700.000
Styrkelse af Hovednetsprojektet	6.926.700	-6.926.700	
Besparelse og momsrefusion - Nordjyske Jernbaner	-12.594.000	2.594.000	-10.000.000
Undersøgelser af udd. ruter og tog mod syd	734.650	-734.650	
Endnu ikke udmøntet pulje	314.850	-314.850	
<b>Bevilling</b>			
<b>Jordforurening</b>	<b>42.846.125</b>	<b>-275.000</b>	<b>42.571.125</b>
Løn	13.996.369	-275.000	13.721.369
Andre udgifter	30.995.560		30.995.560
Momsrefusioner	-2.357.373		-2.357.373
Barselsfond	211.569		211.569

Regional Udvikling	Budgetoplæg	Forligsændringer	Budget 2024
<b>Bevilling</b>			
<b>Øvrige regionale aktiviteter</b>	<b>61.258.536</b>	<b>-12.100.000</b>	<b>49.158.536</b>
<b>Særlige initiativer</b>	<b>53.689.038</b>	<b>-11.800.000</b>	<b>41.889.038</b>
<u>Regional udviklingspulje</u>			
Sundhedsinnovation	10.903.799	-4.900.000	6.003.799
Innovationsklinik	7.019.645	-1.200.000	5.819.645
Klima og grøn omstilling	10.907.862	-1.900.000	9.007.862
Uddannelse	10.812.977	-800.000	10.012.977
Medfinansiering af EU's socialfond	1.795.904	-100.000	1.695.904
Sikring af kvalificeret arbejdskraft (STEM)	4.969.406	-900.000	4.069.406
Kulturinitiativer	6.718.224	-1.600.000	5.118.224
Borgerinddragelse	561.220	-400.000	161.220
<b>Analyser og internationalt arbejde</b>	<b>7.569.498</b>	<b>-300.000</b>	<b>7.269.498</b>
Analyser og internationalt arbejde	3.096.604		3.096.604
Kontingenter og medlemskaber	4.472.894	-300.000	4.172.894
<b>Bevilling</b>			
<b>Andel af fælles administration</b>	<b>5.400.556</b>	<b>-156.600</b>	<b>5.243.956</b>
Løn (udgiftselementer)	5.387.156		5.387.156
Løn (omkostningselementer)	13.400		13.400
Endnu ikke udmøntet		-156.600	-156.600
<b>Bevilling</b>			
<b>Centraladministration</b>	<b>29.147.761</b>	<b>-625.000</b>	<b>28.522.761</b>
Løn	23.927.012		23.927.012
Andre udgifter	5.579.307		5.579.307
Barselsfond	277.279		277.279
Administrative besparelser	-1.029.400	-625.000	-1.654.400
Øvrige mindre ændringer	393.563		393.563
<b>Bevilling</b>			
<b>Pensioner vedr. privatbaner</b>	<b>8.219.991</b>	<b>-13.400</b>	<b>8.206.591</b>
Tjenestemandspens. vedr. privatbaner	8.219.991	-13.400	8.206.591
<b>FINANSERING I ALT</b>	<b>-316.630.000</b>		<b>-316.630.000</b>
<b>Statsligt bloktilskud</b>	<b>-243.972.000</b>		<b>-243.972.000</b>
<b>Kommunalt udviklingsbidrag</b>	<b>-72.658.000</b>		<b>-72.658.000</b>

# Budgetbemærkninger

## Kollektiv trafik

Region Nordjylland ejer sammen med de elleve nordjyske kommuner Nordjyllands Trafikselskab I/S (NT). Regionen bestiller hvert år kollektiv trafik hos NT, der udgør ca. 1/3 af selskabets samlede trafikomfang. Regionens trafikbestilling fokuserer på at styrke den kollektive trafik for specielt pendlere og uddannelsessøgende.

Region Nordjylland og de nordjyske kommuner har koordineret deres ønsker og holdning til kollektiv trafik i NTs Mobilitetsplan 2021-24 og i den politisk vedtagne strategi Fremtidens Kollektive Trafik. I den kollektive trafiks arbejdsdeling, er det aftalt, at Region Nordjylland sikrer den tværgående trafik mellem regionens større byer med et udbygget net af lokal/regionaltog, regionalbusser og X-busser, og sikrer de uddannelsessøgende mulighed for transport til og fra de nærmeste uddannelsesinstitutioner.

For at sikre transport i specielt yderområderne deltager regionen også i finansieringen af Plustur, et tilbud om flextaxi til og fra udvalgte stoppesteder (knudepunkter). Finansiering af flextrafik til og fra hospitalerne (sygehusflex) finansieres af sundhedsbudgettet og ikke af Regional Udvikling.

I august 2017 overtog regionen bestilleransvaret for regional togkørsel i Nordjylland, og i 2019 overtog regionen midlertidigt DSBs kørsel i Vendsyssel grundet nyt signalsystem. Der er truffet aftale om, at regionen frem til 2030 har ansvaret for både Regionaltog og DSBs kørsel med landsdelstog i Vendsyssel.

Endvidere er der truffet aftale om, at regionen fra december 2022 og hele 2023 varetager en del af kørslen til lufthavnen. På den baggrund modtager regionen et årligt tilskud fra Trafikministeriet.

Budgettet for 2024 udgør 182,9 mio. kr.

## Jordforurening og råstoffer

Efter regler fastsat af miljøministeren og Miljøstyrelsen er det regionens opgave at forebygge og forhindre skadelige virkninger fra jord- og grundvandsforureninger. Regionen arbejder sammen med kommunerne med opsporing og kortlægning af de arealer i regionen, som vi enten forventer eller ved er forurenede.

Efter en prioriteret rækkefølge gennemfører regionen forureningsundersøgelser og afværgetiltag for at forhindre skadelige virkninger på menneskers sundhed, grundvand, overfladevand og natur som følge af jordforureninger. Prioriteringen foretages på grundlag af en strategiplan for den samlede indsats på jordforureningsområdet, som er vedtaget af regionsrådet og som udmøntes i en årlig indsatsplan.

Ifølge Lov om råstoffer skal regionsrådet udarbejde en plan for indvinding og forsyning af regionen med råstoffer. Regionsrådet vedtog i juni 2021 en ny Råstofplan for en fireårig periode. Rent teknisk er udgifterne vedrørende administration af råstofområdet fra 2022 ikke længere en del af jordforureningsområdet, men er i stedet medtaget under Sektoradministration. Beløbsmæssigt er der ikke foretaget ændringer i denne forbindelse.

Budgettet for 2024 udgør 42,6 mio. kr.

## Særlige initiativer og puljer

Regionalrådets udviklingspuljer, som i sin nuværende form går tilbage til 2019, retter sig mod indsatser inden for uddannelse, klima, kultur og sundhedsinnovation.

### *Sundhedsinnovation og ideklinik*

Til indsatser omkring sundhedsinnovation og ideklinik er der budgettet for 2024 afsat 11,8 mio. kr.

Formålet med sundhedsinnovationspuljen er at støtte projekter, som på én og samme tid transformerer, forbedrer og effektiviserer det nordjyske sundhedsvæsen, set i forhold til de nordjyske udfordringer og muligheder. Puljens midler skal dels understøtte en radikal innovation, der markant kan ændre det nordjyske sundhedssystem, dels medvirke til at indfri teknologibidraget. Det kræver, at der gennemføres projekter med vidt forskellig kompleksitet, projektlængde og partnerskab (internt/eksternt).

Idéklinikken har siden 2009 støttet den forsker- og medarbejderdrevne innovation primært på Aalborg Universitetshospital med hovedfokus på produktinnovation i samarbejde med private virksomheder. Fra 2012 blev Idéklinikken innovationsenhed for hele Region Nordjylland, dvs. alle regionens sygehuse og specialsektoren. Samtidig udvidede Idéklinikken sine samarbejdsrelationer, såvel nationalt som internationalt, med henblik på at skabe en lettere adgang til markedet for regionens sundhedsinnovation.

### *Klima og grøn omstilling*

Budgettet for klima og grøn omstilling er etableret for bedre at kunne understøtte den samle grønne omstilling. De mere konkrete emner for budgettets anvendelse fastlægges af udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling. Udvalget lægger typisk op til udmøntning via en bred vifte af emner, der kan fremme klima og grøn omstilling. Et meget væsentligt styringsinstrument i denne forbindelse er de lokale klimahandlingsplaner, som hver af Regionens virksomheder og institutioner udarbejder og som sluttelig godkendes af Regionsrådet. Næste generation af lokale klimahandlingsplaner er udarbejdet og fremlagt for Regionsrådet i 2023.

Til indsatserne omkring klima og grøn omstilling er der i budgettet for 2024 afsat 9,0 mio. kr.

### *Uddannelse*

Region Nordjylland har til opgave at stå for den overordnede koordinering og samarbejde på tværs i regionen inden for uddannelsesområdet i særlig grad i forhold til ungdomsuddannelserne. Regionen har således ansvaret for at koordinere den samlede indsats for at sikre sammenhæng i udbuddet og kapaciteten på uddannelserne, med henblik på at der er tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle unge og voksne i hele regionen. Denne koordinering skal foregå via samarbejde, dialog, netværk, udviklingsplaner samt formålsbestemte udviklingstilskud. Aktiviteterne sigter generelt på at understøtte målene i den regionale udviklingsstrategi. Til det formål er der afsat en særlig uddannelsespulje.

Til indsatserne omkring uddannelse er der i budgettet for 2024 afsat 10,0 mio. kr.

### *Medfinansiering af EU's socialfond*

Regionen er i forbindelse med økonomiaftalen for 2022 midler til medfinansiering af projekter under EUs Socialfond. Regionsrådet har i den forbindelse fået rollen med at administrere (styre/indstille) 20% af EUs Socialfondsmidler for perioden 2022-27. Indsatsområderne er her at forbedre gymnasiale og erhvervsrettede ungdomsuddannelser og fremme lige adgang til og færdiggørelse af uddannelse for unge og voksne.

Der er afsat 1,7 mio. kr. i budgettet for 2024.

### *Nordjysk Teknologipagt (STEM)*

For at fastholde og udvikle højproduktive og vellønnede job i Nordjylland er det vigtigt, at private og offentlige virksomheder har adgang til medarbejdere med tekniske, digitale og naturfaglige kompetencer (ofte kaldet STEM: Science, Technology, Engineering, Mathematics). Flere unge skal vælge STEM-vejen. Derfor vedtog regeringen en national teknologipagt i april 2018 og i efteråret 2018 vedtog

Regionsrådet, at udarbejde en regional teknologipagt og pulje i Nordjylland, som et af kerneinitiativerne i den regionale udviklingsstrategi.

Til indsatserne på området er der i budgettet for 2024 afsat 4,1 mio. kr.

#### *Kulturinitiativer*

På kulturområdet medvirker Region Nordjylland til at udvikle nye kulturelle (og lokale) tilbud og igangsætte større enkeltstående events til at understøtte den regionale udviklingsstrategi. Udvikling og igangsætning af nye kulturtilbud sker desuden i vidt omfang gennem Kulturaftale Nordjylland, som de 11 nordjyske kommuner og regionen deltager i. Endvidere deltager regionen aktivt i planlægning og afholdelse af Kulturmødet.

Til indsatserne på området er der i budgettet for 2024 afsat 5,1 mio. kr.

#### *Borgerinddragelse*

Der er i budgettet for 2024 afsat 0,2 mio. kr. til konkrete tiltag med henblik på borgerinddragelse og udvikling af det regionale demokrati. Der tages udgangspunkt i inspirationskataloget fra den midlertidige politiske arbejdsgruppe for demokrati og borgerinddragelse i regi af Danske Regioner, som blev udsendt i juni 2021. Internt i regionen er det Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati, der har fokus på emnet og puljens udmøntning.

### **Analyser, kontingenter og internationalt arbejde**

Denne post er primært til diverse analyser vedr. regional udvikling, herunder den regionale udviklingsstrategi, men anvendes også til at finansiere regionens deltagelse i internationale samarbejder. Ligeledes er der afsat midler til regionens medfinansiering af forskellige samarbejder og medlemskaber, der fremmer regional udvikling, mest markant Business Region North Denmark (BRN) og Norddanmarks EU-kontor.

Til indsatserne på området er der i budgettet for 2024 afsat 7,3 mio. kr.

### **Fællesadministration**

Budget 2024 for Regional udviklings andel af fællesadministrationen udgør 5,4 mio. kr.

### **Sektoradministration**

Sektoradministrationen løser sekretariatsmæssige opgaver inden for alle områder i Regional udvikling, dog undtaget Jordforurening, der rent budgetmæssigt har sin "egen" administration

Budget 2024 for Sektoradministrationen udgør 28,5 mio. kr.

### **Tjenestemandspensioner ved privatbaner**

Regionen er forpligtet til at afholde udgifter til tjenestemandspensioner ved de nordjyske privatbaner. Budget 2024 for området udgør 8,2 mio. kr.

# 5 Administrationen

## Bevillingsoversigt

Fælles formål og administration	Budget 2024
<b>DRIFTSUDGIFTER I ALT</b>	<b>629.959.528</b>
	<b>-27.196.025</b>
<i>Udgifter - Administration</i>	
<b>Sektor for specialområdet</b>	<b>21.661.517</b>
Løn (Sundhedsområdet)	1.077.960
Løn (Specialområdet)	16.465.222
Andre udgifter (Specialområdet)	4.118.335
<b>Regional udvikling</b>	<b>28.522.761</b>
Løn (Regional Udvikling)	23.927.012
Andre udgifter (Regional Udvikling)	4.595.749
<b>Mennesker og Organisation</b>	<b>79.092.733</b>
Løn (Fællesadministration)	67.244.093
Andre udgifter (Fællesadministration)	11.848.640
<b>Patientforløb og Økonomi</b>	<b>45.085.131</b>
Løn (Sundhedsområdet)	23.794.500
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	855.849
Løn (Fællesadministration)	20.112.971
Andre udgifter (Fællesadministration)	321.812
<b>Center for Administration</b>	<b>72.703.884</b>
Løn (Fællesadministration)	67.757.331
Andre udgifter (Fællesadministration)	2.319.695
Revisionen (Fællesadministration)	2.626.857
<b>Digitalisering og IT</b>	<b>24.566.751</b>
Løn (Fællesadministration)	11.658.718
Andre udgifter (Fællesadministration)	12.908.033
<b>Jura</b>	<b>22.891.238</b>
Løn (Fællesadministration)	22.117.712
Andre udgifter (Fællesadministration)	773.526
<b>Regionssekretariat</b>	<b>14.851.470</b>
Løn (Fællesadministration)	13.331.883
Andre udgifter (Fællesadministration)	1.519.587

Fælles formål og administration	Budget 2024
<b>Patientdialog</b>	<b>11.584.101</b>
Løn (Sundhedsområdet)	11.539.039
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	45.062
<b>Direktionen</b>	<b>7.688.641</b>
Løn (Fællesadministration)	7.008.512
Andre udgifter (Fællesadministration)	680.129
<b>Projektsekretariatet (NAU)</b>	<b>12.544.766</b>
Løn (Fællesadministration)	12.154.720
Andre udgifter (Fællesadministration)	390.046
<b>Administrationsejendomme</b>	<b>17.068.405</b>
Andre udgifter (Fællesadministration)	17.068.405
<b>Kontorhold og diverse udgifter</b>	<b>5.201.921</b>
Andre udgifter (Fællesadministration)	5.201.921
<b>Udviklingspulje</b>	<b>409.806</b>
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	409.806
<b>Førligspulje - Administrativ besparelse 2024</b>	<b>-14.300.000</b>
Andre udgifter (Fællesadministration)	-14.300.000

Fælles formål og administration	Budget 2024
<i>Udgifter - Regionale tværgående udgifter</i>	
<b>Erhvervsboliger</b>	<b>33.076.589</b>
	-27.196.025
Løn (Sundhedsområdet)	497.162
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	32.579.427
Indtægter (Sundhedsområdet)	-27.196.025
<b>Forsikringsområdet</b>	<b>42.263.656</b>
Andre udgifter (Fællesadministration)	42.263.656
<b>Regionsrådet</b>	<b>17.457.073</b>
Løn (Fællesadministration)	11.043.457
Andre udgifter (Fællesadministration)	6.413.616
<b>Danske Regioner</b>	<b>16.020.226</b>
Andre udgifter (Fællesadministration)	16.020.226
<b>IT-drift i Region Nordjylland</b>	<b>36.329.366</b>
Sygesikringssystem (Sundhedsområdet)	10.484.871
Maskinlæring (Sundhedsområdet)	871.849
Lønssystem (Fællesadministration)	14.400.360
Økonomisystem (Fællesadministration)	4.869.995
ILS (Fællesadministration)	1.133.064
ESDH (Fællesadministration)	3.826.860
Befordringssystem (Fællesadministration)	742.367
<b>Bredbånd og PC ordning</b>	<b>-175.829</b>
Andre udgifter (Fællesadministration)	-175.829
<b>Generalomkostningstillæg</b>	<b>-1.109.734</b>
Andre udgifter (Fællesadministration)	-1.109.734
<b>Pensionsudgift vedr. administration</b>	<b>32.166.208</b>
Løn (Fællesadministration)	32.166.208
<b>Budgetmidler til barselsfond</b>	<b>103.280.544</b>
Heraf Sundhedsområdet	102.352.800
Heraf Fællesadministration	927.744
<b>Omkostningselementer</b>	<b>1.078.303</b>
Andre omkostninger (Fællesadministration)	1.031.685
Andre omkostninger (Specialsektor)	33.218
Andre omkostninger (Regional Udvikling)	13.400

# Budgetbemærkninger

Den samlede administration, herunder en række tværgående regionale udgiftsposter som tjenestemandspensioner, forsikring og barselsfond udgør i budgettet for 2024 ca. 603 mio. kr. Udgifterne vedrører såvel central administration, der konteres direkte på den pågældende hovedkonto (1, 2 eller 3) samt udgifter til fællesadministration (hovedkonto 4), der i budget- og regnskabssituationen fordeles på de øvrige tre områder.

Efter hver budgetpost er det angivet, hvilken hovedkonto den pågældende udgift vedrører.

Udgifterne vedrørende fællesadministrationen (hovedkonto 4) er som udgangspunkt fordelt på de tre driftsområder ud fra følgende fordelingsnøgle:

Sundhedsområdet:	96,2%
Specialektoren:	2,7%
Regional udvikling:	1,1%

Fordelingen skal dog også ses i sammenhæng med de budgetforudsætninger, der indgår i rammeaftalen mellem Specialektoren og de nordjyske kommuner. Ved udmøntningen af budget 2024 i oktober måned 2023, blev der godkendt en genberegning af nøglen.

I det følgende gives en kort beskrivelse af de enkelte afdelinger og stabe i Administrationen, dog eksklusiv de to sektoradministrationer "Specialektoren" og "Regional udvikling", der udelukkende beskæftiger sig med driftsopgaver indenfor de to sektorområder".

## **Patientforløb og Økonomi**

Afdelingen har fokus på udvikling af Sundhedsområdet til gavn for de nordjyske borgere, og understøtter hospitalerne i forhold til at nå de politisk fastsatte mål. Der arbejdes ligeledes på at sikre lægedækning i hele regionen. Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen er højt på den politiske og ledelsesmæssige agenda, og afdelingen bidrager til at sikre de bedste rammer for samarbejde mellem hospitalerne, almen praksis og kommunerne, således at nordjyderne oplever et sammenhængene patientforløb.

Afdelingen forestår i samarbejde med hospitalerne, Regionalt Udvikling og Det Specialiserede Socialområdet, arbejdet med udarbejdelse af et samlet regionalt budget. Derudover sikrer Patientforløb og Økonomi økonomiopfølgning i samarbejde med hospitalerne og de øvrige virksomheder samt afdelinger og stabe. Der arbejdes med nærhedsfinansiering med henblik på at understøtte, at flere borgere kan behandles i eget hjem.

Patientforløb og Økonomi har ligeledes ansvaret for at understøtte datadrevet ledelse ved at levere tidstro og relevante data til ledelser på alle niveauer i Region Nordjylland samt bidrager til udarbejdelse af analyser.

Afdelingen består samlet set af de fire kontorer:

- *BI og Analyse*
- *Økonomi*
- *Sundhedsplanlægning*
- *Nære sundhedstilbud og Nord-KAP*

## Mennesker og Organisation

Afdelingen varetager en række strategiske, udviklingsmæssige og driftsmæssige opgaver indenfor HR, kommunikation og kvalitetsudvikling. Afdelingen samarbejder herudover med Direktion, Strategisk Sundhedsledelse, hospitaler og øvrige virksomheder om at omsætte de politiske mål til konkrete handlinger og resultater.

Afdelingen består af fire kontorer:

*Kvalitetsudvikling og Arbejdsmiljø:* Kvalitetsudvikling, forbedringsprojekter, og opgaver indenfor fysisk og psykisk arbejdsmiljø er forankret her, ligesom nationale opgaver med fx utilsigtede hændelser, patienttilfredshedsundersøgelser, kliniske kvalitetsdatabaser og initiativer knyttet til de nationale mål på sundhedsområdet.

*HR:* HR-opgaver som arbejdstilrettelæggelse, personalejuridisk rådgivning, forhandlinger (fx løn), personalepolitiske aktiviteter og MED-rådgivning er forankret her.

*Uddannelse, læring og ledelse:* Regionens opgaver som uddannelsesinstitution er forankret her lige så vel som opgaver med lægers obligatoriske videreuddannelse, regionens ledelsesudvikling samt opgaven med at drive og videreudvikle regionens kursusportal og e-læringsaktiviteter.

*Kommunikation:* Interne og eksterne kommunikationsopgaver fx skriftlig patientkommunikation og borgerrettede kampagner er forankret her, såvel som interne kommunikation til ledere og medarbejdere, rekruttering og regionens system til håndtering af kliniske dokumenter.

De fire kontorer suppleres af et ledelsessekretariat, der varetager opgaver med bl.a. betjening af MED-organisationen og økonomi

## Digitalisering og IT

Digitalisering og IT er Region Nordjyllands IT-afdeling, hvis kerneopgave er at it-understøtte og videreudvikle digitalisering i hele regionen. Afdelingens omdrejningspunkt for arbejdet med digitalisering er at skabe værdi for borgeren. Borgeren er i centrum og skal tilbydes hurtig, nem og digital adgang til sundhedsvæsenet. Fundamentet skal dog være bundsolidt, før man kan bygge ovenpå det. Derfor er sikker og stabil drift også meget højt prioriterede områder i afdelingen, og en forudsætning for arbejdet med videreudvikling af fremtidens digitale sundhedsvæsen.

Digitalisering og IT er organiseret i fire kontorer og en stabsfunktion, som hver ledes af en kontorchef.

## Byggeri og Ejendomme

Afdelingen er ansvarlig for planlægning og gennemførelse af alle anlægsprojekter i Region Nordjylland. Det indbefatter blandt andet anlægsprojekter i Hospitalsbyen på arealet i Aalborg øst såsom Nyt Aalborg Universitetshospital, Psykiatrihuset og Diabeteshuset. Udover anlægsprojekterne i Hospitalsbyen kan nævnes projekterne Ny behandlingsbygning på Regionshospital Nordjylland, Nyt botilbud til unge med svær selvskadende adfærd og Ny Neurorehabilitering på Regionshospital Nordjylland.

Afdelingen er opdelt i fem kontorer:

*Økonomi & HR* er ansvarlig for HR i afdelingen, og har ansvaret for økonomien i forhold til samtlige anlægsprojekter i Region Nordjylland.

*Sekretariatet* løser opgaver i relation til jura, kommunikation, betjening af administrativ og politisk ledelse samt regionens ejendomsadministration.

*Byggeteknik* har det byggetekniske ansvar i forhold til projektering og gennemførelse af anlægsprojekterne i Hospitalsbyen.

*Plan & Struktur* beskæftiger sig med planlægningsopgaver vedrørende fysisk struktur, dimensionering, indkøb, udbud og installering af inventar, udstyr og logistik i forhold anlægsprojekterne i Hospitalsbyen.

*Anlæg & Ejendomme* varetager bygherrefunktion i regionens øvrige anlægs- og byggeprojekter udover Hospitalsbyen – herunder eks. arkitektfaglig rådgivning i tilknytning til ideoplæg og udbudsmateriale.

### **Center for Administration**

Centret blev etableret i 2018 som følge af 'Fælles løsninger på det administrative område' og varetager regionens driftsopgaver indenfor løn, bogføring, praksisafregning og yderadministration, regnskab, indkøb og patientbefordring. Hensigten med organisationsændringen var at samle administrationen af regionens driftsområder i ét center, og forfølge målsætningen om at intensivere indsatsen med at digitalisere, effektivisere og professionalisere driftsområderne.

Centret er opdelt i otte enheder:

*Forretningsunderstøttelse* varetager sekretariatsopgaver for centerledelsen og LMU, GDPR, aktindsigtsanmodninger, projektledelse, tværgående opgaver og processer for hele regionen, personalegoder og fortjenstmedalje samt fungerer som centrets tværgående udviklingsenhed indenfor digitalisering og automatisering.

*Løn og Personale* løser løn- og personaleadministrative opgaver for alle enheder og ansatte i Region Nordjylland.

*Operationelt Indkøb* varetager den daglige drift af indkøbsområdet, herunder blandt andet fakturabehandling og kvalitetssikring i ILS i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i henhold til regionens indkøbsaftaler

*Kontoret for Patientbefordring* varetager visitering, sagsbehandling og vejledning vedrørende befordringsgodtgørelse til patienter. Enheden yder ligeledes vejledning til personale på hospitalerne vedrørende patientbefordring samt foretager sagsbehandling af patientklager.

*Praksisafregning* er ansvarlig for administration og afregning af overenskomstområder, hvor borgeren kan modtage undersøgelse og behandling med helt eller delvist offentligt tilskud. Derudover er enheden ansvarlig for administration og afregning af tilskudsberettiget medicin, som borgeren køber på apoteket, samt lægevagten, tandpinevagten og fremmedsprogstolkning hos alment praktiserende læger og speciallæger.

*Regnskab* varetager de daglige opgaver i den økonomiske forvaltning og administration. Dette omfatter hospitalerne, Regionsrådet, Regionssekretariatet, Direktionen, Jura, Informationssikkerhed, Patientdiagnostik, Digitalisering og IT samt erhvervsejendomme. Enheden har desuden ansvaret for regionens kasse/regnskabsregulativ samt udarbejdelse af regionens årsregnskab.

Under Center for Administration er Sekretariatet for ØS-Indsigt ligeledes placeret.

### **Regionssekretariat**

Sekretariatet leverer bistand til organisationen på en lang række områder og har følgende hovedopgaver:

*Betjening af det politiske niveau:* Det sker primært gennem forberedelse, afvikling og opfølgning på regionsrådsmøder, forretningsudvalgsmøder, møder i de politiske udvalg, Kontaktudvalget og afholdelse af temadage for Regionsrådet samt politikernes og rådets virke i øvrigt.

*Betjening af direktionen og de øverste administrative fora:* Sekretariatet bistår direktionen og regionsrådsformanden med sekretariatsbetjening generelt, forberedelse og bistand til direktionsmøder og Strategisk Sundhedsledelse samt andre direktionsopgaver. Kontoret har desuden opgaver i relation til at yde støtte til regionsrådsformanden.

*Presse:* Sekretariatet har ansvar for pressearbejde og strategisk kommunikation om regionens mål og opgaver.

*ESDH:* Regionssekretariatet er ansvarlig for regionens ESDH-system.

Herudover er regionssekretariatet ansvarlig for receptionen, administration af regionens Feriefond samt arkiv- og postfunktioner.

Regionssekretariatet er en stab med direkte reference til Direktionen.

### **Patientdialog**

Patientdialog er en stabsenhed med reference til direktionen. Kontoret består af tre enheder:

*Patientkontoret* tilbyder patienter og pårørende råd og vejledning i deres møde med sundhedsvæsenet. Patientkontoret håndterer mange typer af henvendelser - ofte er der tale om komplekse problemstillinger. Henvendelserne kan omhandle behov for hjælp og vejledning omkring patientrettigheder, hjælp til at klage eller søge erstatning, hjælp til forståelse af et forløb eller specifik hjælp i dialogen med sundhedsvæsenet. Patientkontoret indeholder også Det Nationale Kontaktpunkt, der yder råd og vejledning til udenlandske patienter. Der håndteres mellem 6000 og 7000 henvendelser årligt.

*Patientsekretariatet* er den regionale indgang for Styrelsen for Patientklager i forbindelse med klage- og dialogsager samt tilsynssager fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Patientsekretariatet kontakter patienterne i forbindelse med planlægning af dialogsager. Patientsekretariatet varetager den regionale administrative sagsbehandling af klager over både hospitals- og praksissektor samt klagesagsbehandling for Samarbejdsudvalget for almenlæger. Derudover understøtter Patientsekretariatet hospitaler, afdelinger og sundhedspersonale i håndtering af klage- og tilsynssager. Patientsekretariatet varetager sagsbehandling og yder juridisk bistand til sundhedspersonale vedrørende hospitalsbehandling af patienter uden dansk sygesikring samt danske patienters behandling i udlandet.

Sekretariat for Region Nordjyllands Videnskabsetisk Komité samt Samrådet for abort og sterilisation er placeret i Patientsekretariatet.

*Enheden for Sygehusvalg* håndterer patienthenvendelser vedrørende frit og udvidet frit sygehusvalg og understøtter regionens overholdelse af disse patientrettigheder. Enheden for Sygehusvalg kan afsøge mulighederne og effektuere omvisitering til en hurtigere tid til behandling på andet hospital (herunder private behandlingstilbud). Enheden for Sygehusvalg bidrager til kvalificering samt udmøntning af regionens kapacitetsplanlægning.

Antallet af patientkontakter har været stærkt stigende over de senere år. I 2022 håndterede Enheden for Sygehusvalg ca. 70.000 patientkontakter.

Enheden for Sygehusvalg opdaterer og ajourfører desuden Venteinfo samt Specifikt Bilag i NordEPJ, således at alle regionens afdelinger kan trække informationer herfra.

## Jura

Kontoret yder juridisk rådgivning, administrerer regionens forsikringer samt varetager regionens strategiske indkøb.

Juridisk rådgivning ydes bl.a. på det forvaltningsretlige, sundhedsretlige og personretlige område samt på det udbuds- og kontraktretlige område.

Desuden ydes rådgivning og bistand til kontraktudarbejdelse og GDPR på hele forskningsområdet og området for kliniske forsøg.

Strategisk indkøb gennemfører udbud og varetager det fællesregionale samarbejde i "Regionernes Fælles Indkøb" – udbud gennemføres ofte i samarbejde med de øvrige regioner og/eller andre offentlige aktører fx de nordjyske kommuner.

Regionens indkøbschef udgør således sammen med kontorchefen for Jura kontorets ledelse.

Regionens forsikringskontor administrerer og behandler regionens forsikrede og selvforsikrede områder herunder patientskader, arbejdsskader og bygnings-/løsøreforsikringer.

Jura er en stab med direkte reference til Direktionen.

## Tværgående regionale udgifter

Udover de administrative afdelinger og stabe afholdes der inden for administrationen en række øvrige udgifter.

Der afholdes *pensionsudgifter til tjenestemænd* til regionens driftsområder ex. sundhedsområdet, som bogføres særskilt under Sundhedsområdet. På området afholdes også udgifter/indtægter (forpligtelser) knyttet til tjenestemænd, der skifter arbejdsplads.

Regionen har oprettet en *barselsfond* som udligner udgifter til barsel for regionens ansatte mellem de enkelte institutioner/afdelinger. Nordjyllands Trafikselskab og Nordjysk Mad I/S indgår også i regionens barselsfond.

*IT-Drift* dækker over en række af regionens administrative systemer, herunder regionens økonomisystem, lønsystem, sygesikringssystem, journaliseringssystem samt indkøbssystem. De patientadministrative systemer konteres under sundhedsområdet.

Regionens udgifter til *Erhvervsboliger* dækker over drift af lægeboliger, erhvervsboliger samt udgifter til afhændelse af ejendomme.

# 6 Personaleoversigt

Nedenfor præsenteres personaleoversigten for Region Nordjylland.

Det samlede antal personale svarer som udgangspunkt til den oversigt, der var en del af materialet til budgetlægningen for 2024, hvor udgangspunktet har antallet af årsværk i 2022. Det betyder også, at konsekvenser af de senere budgetforlig ikke indregnet i oversigten.

Det skal dog samtidig bemærkes, at eftersom udgangspunktet er 2022, vil tallene i en vis udstrækning være "farvet" af, at der i dele af organisationen har været ansat flere midlertidige medarbejdere til COVID-19 indsatsen.

Opgørelsen udtrykker antal ansatte omregnet til fuldtidsstillinger. Timelønnede er ikke en del af opgørelsen.

Det bemærkes:

- At under Sundhedsområdet indgår hospitalerne, Den præhospitale virksomhed, uddannelsesområdet, lægetilbud, Nyt Aalborg Universitetshospital, praksisreservelæger, Steno diabetes center Nordjylland, Sygehusapoteket og forskningsfonde.
- At under Fællesadministrationen indgår de administrative afdelinger i Regionshuset, Digitalisering og IT samt servicefunktionerne i Regionshuset.

Område	Årsværk
Sundhedsområdet (somatik og psykiatri)	10.861
Specialektoren	1.372
Regional udvikling	64
Fællesadministrationen	746
<b>I alt</b>	<b>13.043</b>

# 7 Flerårsoversigt

I det følgende præsenteres flerårsoversigten (frem til 2027) for Region Nordjyllands tre driftsområder.

Overslagsårene svarer som udgangspunkt til budgetniveauet for 2027.

I overslagsårene er dog indregnet helårsvirkninger af forligsændringer fra tidligere år. Det bemærkes, at disse skal "gen-prioriteres" i de kommende budgetår. Det indebærer også, at der for nogle af helårsvirkningerne vil ske en yderligere kvalificering. Det gælder fx midlerne til udflytning til NAU. Der er ligeledes indregnet helårsvirkning af større lov- og cirkulæreændringer i overslagsårene.

På anlægsområdet er indregnet de forventede udgiftsniveauer i overslagsårene med baggrund i investeringsoversigten i budgetforliget for 2024.

På finansieringssiden er indregnet de kendte lov- og cirkulæreændringer ligesom, at finansieringsgrundlaget også er justeret i forhold til det forventede anlægsniveau. Der er ikke indregnet mulige konsekvenser af de årlige opdateringer af bloktilskudsfordelingen mellem regionerne, ligesom der heller ikke er indregnet mulige "nye midler" af de kommende års økonomiaftaler. Tilsvarende er der heller ikke reserveret midler i overslagsårene til udgiftsvækst fx på medicinområdet.

Det betyder samlet set, at der i opstillingerne ses en forskel mellem udgifts- og finansieringsside i overslagsårene.

I forhold til Speciaalsektoren gælder det, at der i 2024 er budgetteret med et underskud, mens der i overslagsårene er budgetteret med balance mellem omkostninger og finansiering.

<b>SUNDHEDSOMRÅDET - mio. kr.</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Overslag 2025</b>	<b>Overslag 2026</b>	<b>Overslag 2027</b>
<i>2024-priser</i>				
<b>UDGIFTSSIDEN</b>				
<b>Aalborg Universitetshospital</b>	<b>6.336,6</b>	<b>6.324,6</b>	<b>6.324,6</b>	<b>6.324,6</b>
<u>Heraf helårsvirkninger fra tidligere budgetforlig:</u>				
B2023: Øget antal intensiv senge (skal ses i sammenhæng med NAU-opdrift)		-12,0	-12,0	-12,0
<b>Regionshospital Nordjylland</b>	<b>1.254,0</b>	<b>1.254,0</b>	<b>1.254,0</b>	<b>1.254,0</b>
<b>Psykiatrien</b>	<b>889,1</b>	<b>890,4</b>	<b>890,4</b>	<b>890,4</b>
<u>Heraf helårsvirkninger fra tidligere budgetforlig:</u>				
B2023: Subakutindsats og mobilteam		1,3	1,3	1,3
<b>Øvrige virksomheder</b>	<b>1.012,7</b>	<b>1.012,7</b>	<b>1.012,7</b>	<b>1.012,7</b>
<b>Central samhandel- og privatområdet</b>	<b>190,1</b>	<b>190,1</b>	<b>190,1</b>	<b>190,1</b>
<b>Fællesområdet og puljer</b>	<b>1.033,6</b>	<b>1.045,0</b>	<b>1.095,8</b>	<b>1.071,8</b>
<u>Heraf helårsvirkninger fra tidligere budgetforlig:</u>				
B2024: Forberedelse til fællesregional drift af personlig medicin		1,0	1,0	1,0
B2024: Udflytning til NAU og PNAU		9,0	59,8	35,8
B2024: Helårsvirninger, tekniske reguleringer mv.		1,4	1,4	1,4
<b>Praksisområdet</b>	<b>2.719,7</b>	<b>2.714,2</b>	<b>2.714,2</b>	<b>2.714,2</b>
<u>Heraf helårsvirkninger fra tidligere budgetforlig:</u>				
B2023: Midlertidig indsats til reduktion af ventetider indenfor øjenområdet		-2,0	-2,0	-2,0
B2024: Lægevagtordning nat		-3,5	-3,5	-3,5
<b>Administration</b>	<b>533,9</b>	<b>533,9</b>	<b>533,9</b>	<b>533,9</b>
<b>Reservation vedr. lov- og cirkulæreændringer</b>		<b>-54,0</b>	<b>-40,9</b>	<b>-40,9</b>
<i>(Ændringer over 0,1 mio. kr.) (Diverse medfinansieringer i ØA er undtaget)</i>				
<u>Heraf:</u>				
<b>Aktstykke 2024</b>				
Udbygning af kliniske databaser		-0,1	-0,1	-0,1
Regionalt dobbeltdiagnosetilbud		11,8	22,8	22,8
Pladser i et længevarende tilbud i den regionale psykiatri		5,6	5,6	5,6
Indkøbs- og lagermodel vedr. værnemidler			2,3	2,3
Kassation af sprit			-0,2	-0,2
Akut-plan for sygehusvæsenet		-68,0	-68,0	-68,0
<b>Aktstykke 2023</b>				
Ændring af sundhedsloven (Vederlagsfri tandpleje til 18-21 årige)		-1,5	-1,5	-1,5
En god start på livet		-1,7	-1,7	-1,7
<b>Renter</b>	<b>57,3</b>	<b>57,3</b>	<b>57,3</b>	<b>57,3</b>
<b>DRIFTSUDGIFTER I ALT</b>	<b>14.027,0</b>	<b>13.968,2</b>	<b>14.032,1</b>	<b>14.008,1</b>

<b>SUNDHEDSOMRÅDET - mio. kr.</b> <i>2024-priser</i>	<b>Budget 2024</b>	<b>Overslag 2025</b>	<b>Overslag 2026</b>	<b>Overslag 2027</b>
Øvrig anlæg - udgifter	347,5	387,5	258,2	258,2
Øvrig anlæg - indtægter	-16,2	-16,2	-16,2	-16,2
Kvalitetsfondsbyggeri NAU	386,1	526,8	615,9	
Kvalitetsfondsbyggeri NAU - finansiering	-386,1	-526,8	-615,9	
<b>UDGIFTER I ALT</b>	<b>14.358,3</b>	<b>14.339,5</b>	<b>14.274,1</b>	<b>14.250,1</b>
<b><u>FINANSIERINGSSIDEN</u></b>				
<b>Finansieringselementer (bloktilskud mv.)</b>	<b>14.513,9</b>	<b>14.503,3</b>	<b>14.387,1</b>	<b>14.387,1</b>
<i>Heraf:</i>				
Lov- og cirkulæreændringer		-54,0	-40,9	-40,9
Omfordeling af effektiviseringsgevinster ved kvalitetsfondsbyggerier		3,4	3,4	3,4
Regulering af anlægsramme		40,0	-89,3	-89,3
<b>Likviditetsfinansiering (kun indregnet likviditetstilskud i 24)</b>	<b>-62,6</b>	<b>92,2</b>	<b>92,2</b>	<b>92,2</b>
<b>Afdrag på lån</b>	<b>-175,0</b>	<b>-175,0</b>	<b>-175,0</b>	<b>-175,0</b>
<b>Lånoptag</b>	<b>82,0</b>	<b>82,0</b>	<b>82,0</b>	<b>82,0</b>
<b>FINANSIERING I ALT</b>	<b>14.358,3</b>	<b>14.502,5</b>	<b>14.386,3</b>	<b>14.386,3</b>

<b>SPECIALSEKTOREN - mio. kr.</b> <i>2024-priser</i>	<b>Budget 2024</b>	<b>Overslag 2025</b>	<b>Overslag 2026</b>	<b>Overslag 2027</b>
<b><u>OMKOSTNINGSSIDEN</u></b>				
Driftsomkostninger	756,3	756,3	756,3	756,3
<b>OMKOSTNINGER I ALT</b>	<b>756,3</b>	<b>756,3</b>	<b>756,3</b>	<b>756,3</b>
<b><u>FINANSIERINGSSIDEN</u></b>				
Takstindtægter mv.	751,8	756,3	756,3	756,3
<b>FINANSIERING I ALT</b>	<b>751,8</b>	<b>756,3</b>	<b>756,3</b>	<b>756,3</b>

<b>REGIONAL UDVIKLING - mio. kr.</b> <i>2024-priser</i>	<b>Budget 2024</b>	<b>Overslag 2025</b>	<b>Overslag 2026</b>	<b>Overslag 2027</b>
<b><u>UDGIFTSSIDEN</u></b>				
<b>Driftsudgifter</b>	<b>316,6</b>	<b>312,3</b>	<b>326,5</b>	<b>298,0</b>
<u>Heraf helårsvirkninger fra tidligere budgetforlig:</u>				
B2024: Kollektiv trafik		-4,8	9,4	-19,1
B2024: Kultur		0,5	0,5	0,5
<b>Reservation vedr. lov- og cirkulæreændringer</b>		<b>0,1</b>	<b>0,1</b>	<b>0,1</b>
<u>Heraf:</u>				
<b>Aktstykke 2023</b>				
Lov om almenegymnasier mv. (kapaicitetsfastsættelse og elevfordeling)		0,1	0,1	0,1
<b>UDGIFTER I ALT</b>	<b>316,6</b>	<b>312,4</b>	<b>326,6</b>	<b>298,1</b>
<b><u>FINANSIERINGSSIDEN</u></b>				
<b>Finansieringselementer (bloktilskud mv.)</b>	<b>316,6</b>	<b>316,7</b>	<b>316,7</b>	<b>316,7</b>
<u>Heraf:</u>				
Lov- og cirkulæreændringer		0,1	0,1	0,1
<b>FINANSIERING I ALT</b>	<b>316,6</b>	<b>316,7</b>	<b>316,7</b>	<b>316,7</b>

# 8 Likviditetsbudget

Nedenfor er opstillet Region Nordjyllands likviditetsbudget for 2024.

Periode/mio. kr.	Likviditet Primo	Bevægelse	Likviditet Ultimo
Januar	182,1	-4,0	178,1
Februar	178,1	-4,0	174,1
Marts	174,1	-4,0	170,1
April	170,1	-4,0	166,1
Maj	166,1	-4,0	162,1
Juni	162,1	-4,0	158,1
Juli	158,1	-4,0	154,1
August	154,1	-4,0	150,1
September	150,1	-4,0	146,1
Oktober	146,1	-4,0	142,1
November	142,1	-4,0	138,1
December	138,1	-4,0	134,1
<b>Samlet likviditetsvirkning for budget 2024</b>			<b>-48,0</b>

Likviditetsbudgettet er baseret på de følgende forudsætninger:

- Likviditetstrækket i driftsbudgettet for året 2024 udgør ca. 75 mio. kr. hvilket langt overvejende vedrører finansiering af regionens afdrag på langfristet gæld.
- Region Nordjylland tilføres et likviditetstilskud på 155 mio. kr. jf. forudsætninger i økonomiaftalen for 2024.
- Der er forudsat, at der overføres ca. 350 mio. kr. i uforbrugte anlægsmidler fra 2023 til 2024 og ca. 220 mio. kr. fra 2024 til 2025.
- Herudover er det forudsat, at der overføres ca. 150 mio. kr. i uforbrugte anlægsmidler fra 2023 til 2024, som er afsat til medfinansiering af merforbruget på kvalitetsfondsprojektet. Det forudsættes, at disse midler kommer i anvendelse i 2024.
- Det er forudsat, at der sker lånoptag til øvrig finansiering af merforbruget på kvalitetsfondsprojektet jf. aftale med Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Ud fra disse forudsætninger forventes det samlede likviditetstræk i 2024 at være 48 mio. kr.

Den gennemsnitlige likviditet pr. indbygger forventes – med baggrund i ovenstående forudsætninger - at udgøre ca. 1.400 kr. pr. indbygger ved udgangen af 2024.

# Bilag

# Bilag 1 – Vedr. økonomiaftale om regionernes økonomi for 2024

*Aftalen er tidligere udsendt til alle regionsrådsmedlemmer, men kan også findes Danske Regioners hjemmeside:*

[aftale-om-regionernes-oekonomi-for-2024.pdf](#)

## Bilag 2 – Resultatopgørelse

SUNDHED	Regnskab for	Korrigeret	Budget
	1.000 kr. 2022	budget for 2023	2024
Bloktilskud fra staten (incl. kompensationsordning mv.)	-11.478.396	-11.536.015	-11.947.476
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-2.116.417	-2.169.000	-2.239.617
Resultatafhængigt tilskud fra staten	-162.974	-166.800	-171.937
Øvrige finansieringstilskud	0	0	-154.836
<b>Indtægter</b>	<b>-13.757.787</b>	<b>-13.871.815</b>	<b>-14.513.866</b>
Nettodriftsomkostninger	13.276.292	13.307.530	13.566.967
Andel af fælles formål og administration	349.346	482.368	479.716
<b>Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster</b>	<b>-132.149</b>	<b>-81.917</b>	<b>-467.183</b>
Andel af finansielle indtægter	0	36.100	57.300
Andel af finansielle omkostninger	185.495	-1.888	-3.534
<b>Resultat før ekstraordinære poster</b>	<b>53.346</b>	<b>-47.705</b>	<b>-413.417</b>
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
<b>Årets resultat</b>	<b>53.346</b>	<b>-47.705</b>	<b>-413.417</b>

SPECIALSEKTOREN	Regnskab for	Korrigeret	Budget
	1.000 kr. 2022	budget for 2023	2024
Takstbetalinger vedr. det sociale område	-734.630	-768.278	-731.564
Takstbetalinger vedr. specialundervisning	-20.416	-21.326	-20.296
<b>Indtægter</b>	<b>-755.046</b>	<b>-789.604</b>	<b>-751.860</b>
Nettodriftsomkostninger	754.996	777.376	739.062
Andel af fælles formål og administration	12.989	13.293	13.737
<b>Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster</b>	<b>12.939</b>	<b>1.065</b>	<b>939</b>
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger		1.888	3.534
<b>Resultat før ekstraordinære poster</b>	<b>12.939</b>	<b>2.953</b>	<b>4.473</b>
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
<b>Årets resultat</b>	<b>12.939</b>	<b>2.953</b>	<b>4.473</b>

REGIONAL UDVIKLING	Regnskab for	Korrigeret	Budget
	1.000 kr. 2022	budget for 2023	2024
Bloktilskud fra staten	-232.404	-237.136	-243.972
Udviklingsbidrag fra kommunerne	-67.944	-70.297	-72.658
<b>Indtægter</b>	<b>-300.348</b>	<b>-307.433</b>	<b>-316.630</b>
Nettodriftsomkostninger	294.921	302.087	311.386
Andel af fælles formål og administration	4.971	5.146	5.244
<b>Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster</b>	<b>-456</b>	<b>-200</b>	<b>0</b>
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger			
<b>Resultat før ekstraordinære poster</b>	<b>-456</b>	<b>-200</b>	<b>0</b>
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
<b>Årets resultat</b>	<b>-456</b>	<b>-200</b>	<b>0</b>

## Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelse budget 2024	Sundhed	Special- sektor	Regional udvikling	I alt
<b>Årets resultat</b>	<b>413.417</b>	<b>-4.473</b>	<b>0</b>	<b>408.943</b>
<b>Likviditetsændringer til resultatet</b>				
+ afskrivninger	254.549	20.177		274.726
+ intern forrentning		3.534		3.534
+ varebeholdning primo				
- varebeholdning ultimo				
+ feriepenge ultimo				
- hensættelse til pension primo				
+ hensættelse til pension ultimo	18.965	579		19.544
- andre reguleringer primo				
+ andre reguleringer ultimo	-196.441	33	13	-196.395
<b>A. Likviditetsændring af årets resultat</b>	<b>77.073</b>	<b>24.323</b>	<b>13</b>	<b>101.409</b>
<b>Likviditetsændringer vedr. investeringer</b>				
- køb af immaterielle aktiver				
+ salg af immaterielle aktiver				
- køb af materielle aktiver	-717.370	-25.000		-742.370
+ salg af materielle aktiver				
+ øvrige forhold				
<b>B. Likviditetsvirkning af investeringer</b>	<b>-717.370</b>	<b>-25.000</b>		<b>-742.370</b>
<b>C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat+A+B)</b>	<b>-226.880</b>	<b>-5.150</b>	<b>13</b>	<b>-232.018</b>
<b>Likviditetsreguleringer til fælles og finansieringsposter</b>				
+ forskydninger i kortfristede tilgodehav.				-138.184
+ forskydninger i kortfristet gæld				95.100
+ optagelse af eksterne lån				107.000
- afdrag på eksterne lån				-270.100
- forrentning af interne lån				-3.534
- hensættelser til kvalitetsfondsprojekter				
+ forbrug af tidligere hensættelser til kvalitetsfondsprojekter				386.070
+ øvrige finansielle poster (tjenestemandspen.)				134.562
<b>D. Likviditetsvirkning af fælles og finansieringsposter</b>				<b>310.914</b>
<b>E. Årets samlede likviditetsvirkning (A,B,C,D)</b>				<b>78.896</b>
<b>F. Likvider, primo budgetåret</b>				<b>182.050</b>
<b>G. Likvider, ultimo budgetåret (E+F)</b>				<b>260.946</b>

# Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger

## Generelt

De centrale krav til den regionale budgetlægning og bevillingsstyring er fastsat i regionernes budget- og regnskabssystem.

Region Nordjyllands retningslinjer for administration af bevillinger angiver regionens overordnede regelsæt i forhold til budgetlægning, økonomistyring og økonomisk forvaltning af de afgivne bevillinger. Retningslinjerne skal dermed støtte op omkring den bedst mulige udnyttelse af regionens økonomiske ressourcer.

Den økonomiske styring lægger sig op af regionens målsætninger omkring værdibaseret ledelse – og dermed er der en udstrakt grad af delegering af kompetence og ansvar til de enkelte driftsområder og ledelser.

Budgetloven indebærer, at såvel budget som regnskab skal overholde fastsatte udgiftslofter. Omvendt er det fra et regionalt synspunkt vigtigt, at de midler der stilles til rådighed for Region Nordjylland også kommer i anvendelse – for at sikre den bedst mulige service for nordjyderne.

Dette fordrer særligt, at regionens regelsæt på det økonomiske område bidrager til, at eventuelle mer- og mindreforbrug synliggøres så tidligt som muligt, så der kan træffes de nødvendige foranstaltninger.

I forhold til Speciaalsektoren gælder der på nogle områder et særligt regelsæt. Dette skal ses i lyset af, at aktiviteterne indenfor Speciaalsektoren er reguleret i rammeaftalerne, hvor der kan være aftalt særlige "spilleregler" med kommunerne.

## Aktivitet- og rammestyring

Region Nordjylland anvender to hovedprincipper indenfor den økonomiske styring; Aktivitetsstyring samt rammestyring.

Der kan herudover være styringsværktøjer på enkelte områder, som understøtter den faglige udvikling, eksempelvis virksomhedsplaner på institutioner.

## Rammestyring

Rammestyring bygger grundlæggende på en decentralisering af budgetansvaret, og er det overordnede styringsprincip i Region Nordjylland.

### *Decentralisering*

Rammestyringens centrale formål er, at sikre, at budgettet overholdes ved, at afdelinger og institutioner, indenfor en budgetperiode tildeles en samlet økonomisk bevilling/ramme til opfyldelse af fastsatte målsætninger, hvis aktiviteter specificeres i budgettet (se afsnittet "Målsætninger og styring" tidligere i budgetbogen).

Decentralisering indebærer delegering af ansvar og beslutningskompetence til yderste led i organisationen.

Afdelinger og institutioner skal overholde den samlede bevilling, men kan i øvrigt normalt disponere forholdsvis frit inden for budgetrammen. Decentralisering og selvforvaltning skal dermed sikre optimal

ressourceudnyttelse og større engagement idet ledelsesansvar og budgetansvar følges ad, men også fremme afdelingens udgiftsansvarlighed

Anvendelse af hele budgetrammen forudsætter naturligvis, at de aktivitetsmæssige mål opfyldes.

#### *Lønsumsstyring*

Løn udgør en væsentlig del af regionens omkostninger.

Personaleforbruget styres via lønsumsstyring, dvs. overholdelse af en samlet lønsumsramme. Det centrale styringsredskab er dermed lønforbruget i forhold til lønrammen, og i mindre grad antallet af stillinger.

#### **Aktivitetsstyring**

Takststyring indebærer, at bevillingernes størrelse afhænger af den præsterede aktivitet. Takststyring er således en aktivitetsbaseret finansieringsform, der i sin mest simple form betyder, at institutionens samlede indtægter stiger proportionalt med den samlede aktivitet

Aktivitetsstyring anvendes primært i Speciaalsektoren, hvor myndighedsansvaret og det fulde finansieringsansvar er placeret hos kommunerne, mens Region Nordjylland har et leverandøransvar i forhold til kommunerne. Leverandøransvaret indebærer, at Region Nordjylland efter aftale med kommunerne leverer tilbud, og at disse tilbud finansieres af Kommunerne via takster.

#### **Bevillingsmyndighed**

Regionsrådet har bevillingsmyndigheden jf. styrelsesloven §40, stk. 2, hvilket betyder, at det er Regionsrådet, der alene er bemyndiget til at fastsætte størrelsen og sammensætningen af bevillingerne for regionens udgifter og indtægter i forbindelse med drift og anlæg mv.

”Bevillingsmyndigheden er hos kommunalbestyrelsen. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling”.

Region Nordjylland anvender et nettobevillingsprincip, hvilket betyder, at Regionsrådet for hvert bevillingsområde vedtager en nettobevilling bestående af en udgiftsdel og en indtægtsdel.

Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning, kan om fornødent iværksættes uden Regionsrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt.

Det er Forretningsudvalgets ansvar at sikre, at der følges op på mål, strategier og handlingsplaner for Region Nordjylland, at der foretages resultatopfølgning og at der aflægges regnskab for anvendelsen af midlerne. I praksis varetages denne rolle i et samarbejde mellem Forretningsudvalget og Direktionen.

Endvidere kan Regionsrådet bemyndige Forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

#### **Bevillingsniveau**

Forretningsudvalget fastlægger procedurer og tidsplan for vedtagelsen af det kommende års budget.

Regionsrådet træffer beslutning om fastsættelse af bevillingsniveau og anvendelse af bevillingsrammer. Bevillingsniveauet fastsættes ved budgetvedtagelsen og fremgår entydigt af regionens årsbudget.

Indenfor det fastsatte bevillingsniveau, overlades kompetence og ansvar for bevillingernes nærmere anvendelse og overholdelse, til Forretningsudvalget.

For bevillinger der ligger udenfor Forretningsudvalgets område, særligt eksterne forskningsmidler og projektmidler, kan kompetencer og ansvar for bevillingens overholdelse overlades til de udførende led i den regionale forvaltning.

## Oversigt over bevillingsniveauer

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SUNDHED	Hospitalsområdet	<p><i>Virksomheder</i></p> <p>Aalborg Universitetshospital Regionshospital Nordjylland Psykiatrien Den præhospitale virksomhed Sygehusapoteket <i>Tværgående drift</i> Sundhedsydelse i Speciaalsektoren Revaliderings- og Rehabiliteringscenter for flygtninge Patienter i eget hjem Hospice Sundheds IT</p> <p><i>Samhandel og privatområdet</i> Behandling af nordjyske patienter i andre regioner Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske hospitaler Behandling af patienter på privathospitaler m.v.</p> <p><i>Fællesudgifter, projekter og puljer</i> Projekter Fællesudgifter</p>
	Praksisområdet	Sygesikringsudgifter, herunder medicin
	Central Administration	Patientforløb og Økonomi Patientdialog Erhvervsboliger Fællesudgifter og puljer
	Renter	Nettorenteudgifter
	Finansiering	Bloktilskud Kommunal medfinansiering Nærhedsfinansiering Lånoptag mv.

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SPECIALEKTOREN	Institutionsdrift	<p>Bostedet Brovst Bostedet Kærvang Bostedet Solsiden Bostedet Hadsund Bostedet Solsiden Bostedet Aars Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab Botilbud for Voksne med Døvblindhed Center for Sansnedsættelse Specialbørnehjemmene Neurocenter Østerskoven Den sikrede institution Kompasset Forsorgshjemmet Aas Aktivitets- og Samværstilbuddet - Sødisebakke Autismeforstyrrelser - Sødisebakke Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødisebakke Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødisebakke Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødisebakke Særforanstaltninger - Sødisebakke VISO Fællesudgifter for virksomheden Taktindtægter og øvrig finansiering</p>
	Central Administration	Sektoradministration

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
REGIONAL UDVIKLING	Trafikelskab	Tilskud til Nordjyllands Trafikelskab, herunder statsligt anlægstilskud
	Jordforurening	Oprensning og administration
	Øvrige regionale aktiviteter	Særlige initiativer Regional udviklingspulje Analyser og internationalt arbejde Sektoradministration
	Tjenstemandspensioner	Regionens forpligtigelse ift. Nordjyske Jernbaner
	Finansiering	Bloktilskud Kommunalt udviklingsbidrag
FÆLLESADMINISTRATION (konto 4)	Fællesadministration	Mennesker og Organisation Patientforløb og Økonomi Center for Administration Digitalisering og IT Jura Regionssekretariatet Informationssikkerhed Projektsekretariatet (NAU) Direktion Regionsrådet Tilskud til Danske Regioner IT-drift Fællesudgifter og puljer
ANLÆGSOMRÅDET	Sundhedsområdet	Anlægsaktiviteter på Sundhedsområdet Kvalitetsfondsprojektet NAU
	Specialektoren	Anlægsaktiviteter indenfor Specialektoren

## Anlægsbevillinger

Regionsrådet kan afgive anlægsbevillinger på ethvert tidspunkt i regnskabsåret.

Anlægsbevillinger omfatter udgifter, som er forbundet med gennemførelsen af et anlægsarbejde eller en investering, uanset om anlægsarbejdet eller investeringen forventes at strække sig over ét eller flere år. Det er en betingelse for igangsætning af et anlægsarbejde eller en investering, at der både foreligger en anlægsbevilling for udgiften, og at der er afsat det nødvendige rådighedsbeløb i budgettet/investeringsoversigten (udgiftsbaseret) eller i pengestrømsopgørelsen (omkostningsbaseret).

Anlægsbevillingen angives i det, på bevillingstidspunktet, gældende pris- og lønniveau, uanset om arbejdet forventes at strække sig over en flerårig periode.

I forbindelse med budgetvedtagelsen godkendes investeringsoversigten, som angiver den planlagte anlægsaktivitet for budgetåret samt overslagsår. Investeringsoversigten viser således de forventede anlægsbevillinger og rådighedsbeløb.

Der afsættes et årligt rådighedsbeløb i forbindelse med et anlægsarbejde/en investering. Rådighedsbeløbet frigives via Forretningsudvalget og Regionsrådet jf. Region Nordjyllands kompetenceregler enten i forbindelse med budgetvedtagelsen eller efter særskilt ansøgning.

Det samlede anlægsniveau på Sundhedsområdet (ordinært anlæg og kvalitetsfondsbyggeri) skal overholde centralt aftalte niveauer jf. forudsætninger i budgetloven. Anlægsniveauet på Specialektorens område fastlægges i samarbejde med kommunerne i Region Nordjylland.

Det påhviler de relevante administrative enheder at sikre, at deres respektive anlægsbevillinger overholdes. Det er Projektafdelingen, der har det primære ansvar herfor.

Region Nordjyllands byggeregulativ fastsætter retningslinjerne for, hvorledes byggesager påbegyndes, planlægges og styres. Regulativet er gældende for alle byggesager med en anlægsbevilling.

Sondringen mellem drifts- og anlægsbevillinger er fastlagt i Social- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for Regioner.

### **Køb af fast ejendom**

Køb af ejendomme kræver endelig godkendelse i Regionsrådet.

Regelsættet for køb af ejendom, følger reglerne ovenfor om anlægsbevillinger.

### **Salg af fast ejendom**

Regelsættet for salg af ejendomme tager afsæt i lovbekendtgørelse nr. 186 af 19. februar, 2014 om Kommunernes styrelse "Kommunestyrelsesloven" § 68 samt bekendtgørelse nr. 799 af 24. juni 2011 om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme.

Af de regionale retningslinjer for administration af bevillinger fremgår det, at "Køb og salg af Regionens ejendomme kræver endelig godkendelse i Regionsrådet".

Ved et salg forudsættes det, at udfasede ejendomme søges solgt ved offentligt udbud, med mindre Regionsrådet træffer anden beslutning indenfor lovgivningen herom.

En udfaset ejendom er typisk en ejendom, der ikke længere finder anvendelse i regionalt regi. Dette kan være en nedslidt eller utidssvarende lægebolig, der ikke er behov for længere. Det kan også være en ejendom, hvor funktionen er nedlagt eller flyttet til anden matrikel.

Regionshuset eller de enkelte virksomheder, hvor ejendommen henhører under giver besked til Projektafdelingen om, at en given ejendom skal søges afhændet. Der udarbejdes på den baggrund en vurdering fra Projektafdelingen af muligheder for et udbud og salg herunder eksempelvis vurderinger af plangrundlaget for ejendommen, der kan være med til at optimere salgsprisen.

Såfremt ejendommen vurderes salgsejnet, kontaktes andre offentlige myndigheder i området med henblik på afklaring af, om der kunne være en interesse i at købe ejendommen. Dette vil ske ved udfasede ejendomme som bosteder, nedlagte hospitalsbygninger eller andre større ejendomme, der kan være relevante for andre offentlige myndigheder at råde over.

Det vil som led i iværksættelse af et udbud ske en vurdering af, om det er relevant at drøfte salget med den relevante Kommune med henblik på en vurdering og afklaring af de fremtidige anvendelsesmuligheder for ejendommen. Det vil i den forbindelse endvidere ske en vurdering af, om det kan være aktuelt, om regionen skal tage initiativ til en ændring af ejendommens plangrundlag.

Endelig vurderes det, hvorvidt en ejendom skal sælges med en tinglyst servitut om, at ændret anvendelse alene kan ske med samtykke fra regionen.

Sideløbende hermed udarbejdes en sagsfremstilling med vurdering af skønnet udbudspris fra 2 ejendomsmæglere, forslag til valg af ejendomsmægler samt tidsplan for den videre proces til godkendelse hos Forretningsudvalget og Regionrådet.

Der udarbejdes en markedsføringsplan med fastlæggelse af annonceringen i udvalgte dagblade, ugeaviser, internettet mv. med henblik på at sikre, at potentielle bydere i ejendomsmarkedet får viden om udbuddet af ejendommen. I forbindelse med udarbejdelse af markedsføringsplanen vil der være særligt

fokus på, hvorvidt det på grundlag af ejendommens størrelse, karakter, beliggenhed mv. vil være relevant at iværksætte særlige markedsføringsindsatser.

Evt. afvigelser fra et offentligt udbud ved salg til andre offentlige myndigheder eller af mindre jordmatrikler til eksempelvis teknikhuse mv., vil fremgå af sagsfremstillingen til Regionsrådet.

Udbud iværksættes af Projektafdelingen med den valgte ejendomsmægler og udbudsperioden er på minimum 1 måned.

De indkomne bud forelægges to uvildige valuarer ejendomsmægler med henblik på en vurdering af, om markedsprisen er opnået eller om der skal foretages endnu en udbudsrunde.

Efter gennemførelse af et offentligt udbud, vil alle afgivne bud altid blive fremlagt for Forretningsudvalget og Regionsrådet til godkendelse.

Salgsindtægterne tilføres regionskassen som tillægsbevilling.

### **Leasing af større anskaffelser**

Det kræver særlig opmærksomhed, når der på regionens vegne indgås bindende aftaler, der forpligtiger regionen økonomisk, eventuelt for en længere periode.

Ved større anskaffelser, som fx institutionsbusser, kopimaskiner og lignende, indgår ofte overvejelser om leasingfinansiering.

Forretningsudvalget fastsætter i den finansielle strategi, de nærmere regler for leje og leasing, inden for de rammer gældende lovgivning fastsætter, jf. Bekendtgørelse om Regionernes låntagning og meddelelse af garantier mv.

Ved indgåelse af leasingkontrakter over 0,5 mio. kr. skal der rettes henvendelse til Patientforløb og Økonomi med henblik på koordinering i forhold til regionens samlede leasingaktiviteter.

### **Leje af ejendomme og Deponering**

Indgåelse af lejeaftaler kræver godkendelse i enten Regionsråd eller Forretningsudvalg. Der skelnes mellem følgende:

- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er større end 5 mio. kr., kræver godkendelse i Regionsrådet.
- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er mindre end 5 mio. kr., kan godkendes i Forretningsudvalget.

Indgåelse af lejeaftaler til brug for regionsdrevne lægeklinikker, med en varighed på max. 6 måneder og en månedlig husleje på max. kr. 20.000, kræver dog ikke godkendelse.

Værdien af lejemålet beregnes i henhold til Bekendtgørelse 1581 af 17. december 2013 om regionernes låntagning og meddelelse af garantier mv.

Værdien beregnes som hovedregel som lejemålets forholdsmæssige andel af den seneste offentlige ejendomsvurdering (ejendommens samlede antal m<sup>2</sup> / offentlige ejendomsvurdering x antal lejede m<sup>2</sup>).

I de tilfælde, hvor ejendommen er nyopført, eller hvor ejendommen er overdraget inden for det seneste år, beregnes værdien af lejemålet på grundlag af henholdsvis opførelsesomkostningerne, henholdsvis anskaffelsesomkostningerne.

Ombygningsudgifter, der afholdes af udlejer, skal lægges til den beregnede værdi af lejemålet.

Værdien af lejemålet beregnes af Projektafdelingen

Alle lejekontrakter skal forelægges Projektafdelingen, der sikrer ensartethed, og styrer kontrakterne igennem administrationen og frem til den endelige politiske godkendelse.

Det følger af Bekendtgørelse 1581, at der ved regionens leje af ejendomme, når lejemålets værdi opgjort som udgangspunkt efter den skønnede opførelsesomkostning for tilsvarende ejendom overstiger 5 mio. kr., skal ske deponering af en sum svarende til den skønnede opførelsessum eller ejendomsværdi. Dette skal besluttes af Regionsrådet.

Deponerede beløb kan frigives med 1/25 pr. år fra og med året efter deponeringen.

### **Driftsbevillinger**

En *driftsbevilling* er en bemyndigelse fra Regionsrådet til at afholde driftsudgifter/omkostninger til et nærmere angivet formål – herunder oppebære indtægter af specifik angivet art – indenfor de afsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de generelle vilkår og målsætninger, hvortil bevillingen er givet.

Myndigheden til at afgive bevillinger ligger utvetydigt hos Regionsrådet – og kan som hovedregel ikke uddelegeres.

De regionale bevillinger er underopdelt i en række budgetområder, hvortil der er knyttet et konkret budgetansvar. Det betyder, at et éntydigt budgetansvar er fordelt på dele af den samlede bevilling. I praksis opfattes disse budgetansvarsområder som bevillinger, idet de budgetansvarlige forventes at føre en tæt dialog med administrationen om den løbende forbrugsopfølgning og budgetoverholdelse.

For at opfylde forudsætningerne i budgetloven skal den samlede drift på Sundhedsområdet være i balance efter udgiftsbaserede principper, mens indtægterne på social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde skal være større end eller lig med omkostningerne opgjort efter omkostningsbaserede principper.

Det er sektoradministrationerne indenfor Sundhedsområdet, Speciaalsektoren og Regional udvikling, der samlet set sikrer, at deres respektive bevillinger overholdes – eller sørger for at indhente den fornødne bevillingsmæssige dækning indenfor de enkelte regnskabsår. For Administrationens område er det Koncerndirektøren, med det faglige ansvar for regionens samlede økonomiopgave, der varetager det samlede bevillingsmæssige tilsyn.

### **Tillægsbevillinger**

Regionsrådet har mulighed for i løbet af året at meddele tillægsbevillinger til såvel drifts- som anlægsbevillinger.

Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før Regionsrådet har meddelt den fornødne bevilling efter behandling i Forretningsudvalget.

Ansøgninger om tillægsbevillinger vil som hovedregel blive forelagt for Regionsrådet i forbindelse med kvartalsrapporteringen.

Undtaget fra bestemmelsen er dog foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning – disse kan i fornødent omfang iværksættes uden Regionsrådets forudgående bevilling, men bevilling skal da indhentes snarest muligt.

Lov- og cirkulæreændringer i løbet af budgetåret (midtvejsreguleringen) betragtes som tillægsbevillinger – både i forhold til udgiftsside og finansiering.

I forbindelse med tillægsbevillinger skal der anføres, hvorledes finansieringen skal ske.

### **Omkostnings- og udgiftsbaserede principper**

Regionerne er forpligtet til at budgettere med omkostningsbaserede bevillinger på alle tre aktivitetsområder.

Samtidig tager økonomiaftalerne mellem regeringen og Danske Regioner, herunder forudsætningerne i budgetloven, fortsat udgangspunkt i udgiftsbaserede principper.

Dette betyder også, at størstedelen af den regionale økonomistyring er tilrettelagt efter udgiftsbaserede principper.

### **Omplaceringer indenfor samme bevilling**

Der kan umiddelbart foretages budgetomplaceringer indenfor de givne bevillingsområder uden forudgående politisk godkendelse. Det betyder bl.a., at der umiddelbart kan flyttes budget mellem funktioner, steder og grupperinger indenfor de kontoplandele, der er tilknyttet bevillingen. Det gælder dog fortsat, at omplaceringerne skal understøtte de materielle målsætninger, der er opsat for bevillingen.

Idet Hospitalsområdet i Region Nordjylland udgør én samlet bevilling, er der i regionen forholdsvis mange muligheder for, at omplacere på tværs af enheder og Sundhedsområdets fællesbudget, uden forudgående politisk behandling.

Ligeledes gælder indenfor bevillingerne på Speciaalsektoren og Regional udvikling, at der fra administrativt niveau kan ske budgetomplaceringer på tværs med henblik på at sikre de vedtagne målsætninger på området.

Det vil dog på alle områder blive forudsat, at der i forbindelse med større omplaceringer mellem enheder, som kan have relevans for opgaveløsningen, forelægges til politisk behandling selvom der ikke er tale om bevillingsmæssige tilpasninger.

### **Overførsel imellem budgetår**

For at sikre institutionerne i Region Nordjylland de bedst mulige betingelser for, at løse og realisere aftalte opgaver og mål, er der mulighed for overførsel af budget mellem årene.

Overførsel af mindreforbrug har således til formål at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af de afsatte midler og skal dermed understøtte en langsigtet økonomisk styring og prioritering. Omvendt vil et merforbrug i et budgetår automatisk blive overført til det næste, og dermed reduceres den økonomiske ramme for den pågældende institution.

Generelt gælder det, at følgende forudsætninger skal være opfyldt i forbindelse med overførsel af mindreforbrug:

- Overførslen vedrører en konkret aktivitet – og formålet kan accepteres. Det kan fx være forsinkelser i besluttede projekter.
- Institutionen/afdelingen har opfyldt sine aktivitetsforudsætninger
- Der er ikke tale om et tilfældigt opstået mindreforbrug.

Overførsel af mindreforbrug vedrørende såvel drift- som anlægsområdet forudsætter ansøgning til Regionsrådet. Ansøgninger indkaldes ultimo budgetåret og behandles i Regionsrådet i januar/februar måned.

## Regional udvikling og tilsagnsbudgettering

På det regionale udviklingsområde er der i Budgetloven fastsat et særligt regelsæt omkring håndtering af projektilsagn.

Indenfor områderne kulturel virksomhed, sundhedsinnovation, klima og teknologipagten samt uddannelse budgetteres og udgiftsføres tilsagn om tilskud med hele det beløb, der gives tilsagn for i det år, hvor retligt bindende tilsagn gives. Det gælder uanset om en del af udbetalingen falder i senere år.

For sådanne projekter er det således ikke nødvendigt at overføre midler, der endnu ikke er udbetalt, mellem budgetårene.

Udbetalingen sker fra regionens balance.

## Kvartalsvis økonomirapportering

Af hensyn til at sikre opfølgning på budget, økonomi og aktivitet er der tilrettelagt et løbende rapporteringsspor til henholdsvis den administrative og politiske ledelse.

Rapporteringen tager afsæt i, at alle budgetansvarlige udarbejder kvartalsrapporter på deres respektive områder, som siden fremsendes til Patientforløb og Økonomi.

Det påhviler Patientforløb og Økonomi, på baggrund af disse rapporteringer, at afstemme budgetter, efterprøve forbrugsforventninger, og siden udarbejde en samlet kvartalsrapport omfattende regionens samlede økonomiske engagementer.

På de områder, hvortil der er knyttet særlige målsætninger i form af krav til aktiviteter, ydelser, eller særlige servicemål indgår disse i den kvartalsvise rapportering.

Regionerne er forpligtet til kvartalsvist at aflevere oplysninger om det forventede regnskab til de centrale myndigheder, herunder særligt Social- og Indenrigsministeriet. Det forudsættes, at oplysningerne er så opdaterede som muligt, hvorfor Region Nordjylland løbende skal sikre en hurtigt proces omkring den kvartalsvise opfølgning.

På udvalgte dele af Sundhedsområdet udarbejdes desuden i visse måneder mellem kvartalsrapporterne en månedlig forbrugsopfølgning, som er et "rent" udtræk af bogførte udgifter fordelt på de udvalgte budgetområder. Opgørelsen udsendes til Regionsrådet til orientering.

Den månedlige forbrugsopfølgning er et supplement til den kvartalsvise rapportering, således at Regionsrådet kan opnå en bedre og hyppigere indsigt i den økonomiske status og udvikling på større områder i regionens økonomi.

Koncerndirektøren, med det faglige ansvar for regionens samlede økonomiopgave har bemyndigelse til løbende at kvalitetssikre og tilpasse den månedlige forbrugsopfølgning, således at Regionsrådet løbende kan sikres involvering i de - økonomisk set – mest relevante områder.

De beskrevne rapporteringer er alene den rapportering, der foretages til det administrative og politiske niveau. Det forudsættes, at de enkelte budgetansvarlige, i tilknytning hertil, fører en tæt økonomisk opfølgning der sikrer, at alle med delegeret budgetansvar fører et betryggende tilsyn med forbrug og aktivitet på de relevante områder.

## Indkøbs- og udbudspolitik

Køb af varer og tjenesteydelser udgør en væsentlig del af regionens samlede udgifter.

Koncerndirektøren, med det faglige ansvar for regionens samlede økonomiopgave, har ansvaret for, at der udarbejdes en indkøbspolitik, som ud over de politiske målsætninger fastsætter principperne for indkøb og indgåelse af indkøbsaftaler.

Indkøbspolitikken godkendes af Regionsrådet.

Ansvaret for at overholde indkøbspolitikken og dermed udnytte fælles indkøbsaftaler følger budgetansvaret.

Region Nordjyllands indkøbs- og udbudspolitik fastlægger, at regionen skal fremstå som en effektiv, professionel og konkurrencedygtig serviceudbyder på Sundhedsområdet.

Indkøbskontoret i Center for Administration servicerer alle regionens institutioner. Ligeledes har regionen et fælles centrallager fra hvilket varer leveres til alle regionens institutioner.

Som udgangspunkt skal alle varer indkøbes gennem Indkøbskontoret i Center for Administration.

De enkelte institutioner kan gennem det elektroniske bestillingssystem ILS-online bestille alle de nødvendige standardvarer. Specialvarer bestilles ved henvendelse til Indkøbskontoret, der sørger for indkøb og levering.

Ved større anskaffelser, og i tilfælde hvor Regionen indkøber større partier, skal EUs udbudsregler anvendes.

Det anbefales, at Indkøbskontoret i Center for Administration samt Kontor for Jura og forsikring kontaktes, hvis der er behov for EU-udbud eller ved vurdering af, om der skal gennemføres EU-udbud.

### **Indtægtsdækket virksomhed**

Institutioner i Region Nordjylland har mulighed for at iværksætte eksternt finansierede aktiviteter i form af indtægtsdækket virksomhed.

Hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed kan gives, når følgende betingelser er opfyldt:

- Der må ikke for kredsen af aftagere bestå en pligt til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige opgaver.

**Bilag 1: Kompetencefordeling på økonomiområdet**

<b>B = Besluttende instans I = Indstillende instans</b>	<b>Regionsrådet</b>	<b>Forretningsudvalget</b>	<b>Stående udvalg</b>	<b>Administrationen</b>
<b>Økonomi og budget</b>				
<b>Budget</b>				
Fastlæggelse af budgetprocedurer		B		I
Bevillingsniveau	B	I		I
Års- og flerårsbudget	B	I		I
Kvartalsrapportering	B	I		I
Forbrugsopfølgning		B		I
Overførsel af uforbrugte midler	B	I		I
Fritagelse for overførsel af merforbrug	B	I		I
Tillægsbevillinger- herunder DUT-ændringer eller lovændringer mv., som betyder ændrede udgifter/indtægter	B	I		I
Omplacering mellem bevillingsniveauerne herunder mellem drifts- og investeringsiden	B	I		I
Udmøntning af forligspuljer	B	I		I
Udmøntning af puljer mv. med delegeret kompetence (både budgetforlig og kommissorier)			B	I
<b>Regnskab og revision</b>				
Regnskab for regionen	B	I		I
Regnskaber vedr. investeringsprojekter over 10 mio. kr.	B	I		I
Revisionsberetninger	B	I		I
Antagelse af revision	B	I		I
<b>Særligt vedrørende investeringsiden</b>				
Investeringsoversigt inkl. anskaffespuljen	B	I		I
Omprioritering mellem projekter og udmøntning af pulje på investeringsoversigten	B	I		I
Bevillinger til nye projekter i budgetåret i forhold til investeringsoversigten og tillægsbevillinger til projekter	B	I		I
Udmøntning af bevillinger til projekter og anskaffelser opført i investeringsoversigten med totaludgift på 5 mio. kr. eller derover	B	I		I

<b>B = Besluttende instans I = Indstillende instans</b>	<b>Regionsrådet</b>	<b>Forretningsudvalget</b>	<b>Stående udvalg</b>	<b>Administrationen</b>
<b>Økonomi og budget</b>				
Køb og salg af fast ejendom <sup>3</sup>	B	I		I
<b>Særligt vedrørende driftssiden</b>				
Udmøntning af vedligeholdelses- og arbejdsmiljøpuljer				B
Modtagelse af donationer i form af arv eller gaver af værdi 100.000 kr. eller derover, som ikke kræver tillægsbevilling		B		I
Modtagelse af donationer i form af arv eller gave af værdi under 100.000 kr., som ikke kræver tillægsbevilling				B
Modtagelse af donationer i form af tilskud e.l. til forskning og udvikling fra private midler, som ikke kræver tillægsbevilling				B
Eksternt finansierede projekter med øget personalenormering - eksempelvis via statslige midler			(B) <sup>4</sup>	I
Eksternt finansierede projekter uden øget personalenormering				B
Indtægtsdækket virksomhed med øget personalenormering		B		I
Indtægtsdækket virksomhed uden øget personalenormering				B
<b>Væsentlige økonomiske dispositioner</b>				
Indgåelse af lejemål over tærskelgrænsen <sup>5</sup>	B	I		I
Indgåelse af lejemål under tærskelgrænsen, bortset fra de i punkt 47-49 anførte undtagelser		B		I
Indgåelse af lejemål til regionsdrevne klinikker, hvor huslejen ikke overstiger 20.000 kr. pr. måned, og hvor varigheden ikke væsentligt overstiger 6 måneder				B
Indgåelse af lejeaftaler eller tillæg til eksisterende lejeaftaler, hvor regionen lejer sig ind, og hvor huslejen eller tillægshuslejen ikke overstiger 10.000 kr. pr. måned				B
Udleje af regionens ejendomme, hvor huslejen ikke overstiger 10.000 kr. pr. måned				B
Leasingkontrakter over tærskelværdien <sup>6</sup>	B	I		I

<sup>3</sup> Salg af regionens faste ejendomme gennemføres i henhold til den af Regionsrådet vedtagne salgspolitik (gældende fra oktober 2019)

<sup>4</sup> Psykiatri og Socialudvalget – se også punkt 100 i kapitel 7 Det specialiserede socialområde i den samlede kompetenceplan.

<sup>5</sup> Dvs. lejemål, hvor den skønnede opførelsesudgift - eller offentlige ejendomsvurdering med tillæg af udgifter til ombygning af lejemålet - overstiger 5 mio. kr. og dermed udløser deponeringspligt jf. lånebekendtgørelsen.

<sup>6</sup> Dvs. leasingkontrakter, hvor den samlede værdi af de leasede genstande overstiger 5 mio. kr.

<b>B = Besluttende instans I = Indstillende instans</b>	<b>Regionsrådet</b>	<b>Forretningsudvalget</b>	<b>Stående udvalg</b>	<b>Administrationen</b>
<b>Økonomi og budget</b>				
Driftsoverenskomster med og vedtægter for selvejende institutioner <sup>7</sup>	B	I		I
Lånoptagelser garantiforpligtelser o.l.	B	I		I
<b>Fastsættelse af generelle politikker og retningslinjer på det økonomiske område</b>				
Kasse- og regnskabsregulativet	B	I		I
Politik for forsikringstegning og risikostyring	B	I		I
Fastlæggelse af indkøbspolitik	B	I		I
Byggestyringsregler			B	I
Principper for fastlæggelse og administration af takster vendt mod borgerne	B	I		I
Fastlæggelse af afgifter, gebyrer o.l. vendt mod borgerne	B	I		I

<sup>7</sup> Mindre væsentlige ændringer i gældende driftsoverenskomster og vedtægter kan besluttes af administrationen.

### Bilag 1 (fortsat): Kompetencefordeling i forhold til udbud

Ved *udbud* forstås i dette afsnit udbud<sup>8</sup>, der skal gennemføres i henhold til Tilbudsloven eller Udbudsloven<sup>9</sup>.

Ved udbud af *principiell karakter* forstås udbud, der skønnes at være principielle pga. økonomisk eller indholdsmæssigt omfang, herunder udbud, der i væsentlig grad kan ændre eller få betydning for serviceniveauet for regionens borgere eller for kliniske eller administrative arbejdsgange.

Udbud, der gennemføres til opretholdelse af regionens drift, genudbud af tidligere udbudte ydelser, og udbud til indkøb af ydelser, hvortil der er givet bevilling og/eller er medtaget på apparaturhandlingsplanen, betragtes ikke som principielle udbud.

<b>B = Besluttende instans</b> <b>I = Indstillende instans</b>  <b>Udbud af varer og tjenesteydelser</b>		Regionsrådet	Forretningssudvalget	Stående udvalg	Administrationen
<b>Udbud af varer og tjenesteydelser</b>					
Udbud, der ikke er af principiell karakter					B
Udbud der medfører, eller kan medføre, udlicitering <sup>10</sup> eller hjemtagelse af opgaver	Beslutningen om udbud, herunder kontraktlængde, udbudsform og optioner. Ligeledes beslutning om eventuel kontrolberegning eller kontrolbud.	B	I		I
	Beslutning om kontraktindgåelse.	B	I		I
Udbud af principiell karakter med en økonomisk værdi på maksimalt 20 mio. kr.	Beslutningen om udbud, herunder kontraktlængde, udbudsform og optioner.		B		I
	Beslutning om kontraktindgåelse.		B		I
Udbud af principiell karakter med en økonomisk værdi på over 20 mio. kr.	Beslutningen om udbud, herunder kontraktlængde, udbudsform og optioner.	B	I		I
	Beslutning om kontraktindgåelse.	B	I		I

<sup>8</sup> Udbud er en konkurrenceudsættelse, hvor eksterne leverandører gives mulighed for at afgive tilbud på varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsopgaver.

<sup>9</sup> Tilbudsloven regulerer indgåelsen af bygge- og anlægskontrakter under tærskelværdien på ca. DKK 40,1 mio. Indgåelse af øvrige kontrakter, dvs. bygge- og anlægskontrakter over tærskelværdien og varer og tjenesteydelser, reguleres i Udbudsloven.

<sup>10</sup> Ved udlicitering forstås overdragelse af en opgave, der hidtil har været udført af regionen selv, til én eller flere eksterne leverandører. Udlicitering involverer typisk medarbejdere, der overdrages eller på anden måde berøres af overdragelsen. Ved hjemtagelse forstås hjemtagelse af opgaver, der hidtil har været udliciteret.

**Bilag 1 (fortsat): Kompetencefordeling i forhold til anlægsområdet**

<b>B = Besluttende instans</b> <b>I = Indstillende instans</b>  <b>Udbud – anlæg og bygning</b>	Regionsrådet	Forretningssudvalget	Stående udvalg eller Byggeudvalg	Administrationen
<b>Projekter under 5 mio. kr. i samlet værdi, som er medtaget på investeringsoversigten og dermed kan udmøntes uden politisk godkendelse</b>				
Alle beslutninger inkl. valg af udbudsmodel, prækvalificering af rådgiver, prækvalificering af entreprenør og godkendelse af licitationsresultat				B
<b>Projekter, som ikke er medtaget på investeringsoversigten, eller som har en samlet værdi på 5 mio. kr. eller mere</b>				
Valg af udbudsmodel for antagelse af eventuelle rådgivere, valg af entreprisform og udbudsmodel				B
Godkendelse af administrationens indstilling til eventuel prækvalifikation af rådgiver eller entreprenør		B <sup>11</sup>	B <sup>12</sup>	I
Godkendelse af administrationens indstilling til valg af rådgiver eller af entreprenør, såfremt der er givet bevilling		B	B	I
Godkendelse af administrationens indstilling til valg af rådgiver eller af entreprenør, såfremt der ikke er givet bevilling	B	I		I

<sup>11</sup> Forretningsudvalget: Alt, der ikke vedrører Regionshospital Nordjylland, Psykiatri eller Speciaalsektoren i de nævnte sager

<sup>12</sup> Politisk Byggeudvalg Regionshospital Nordjylland: Alt, der vedrører Regionshospital Nordjylland i de nævnte sager  
 Psykiatri- og Socialudvalget: Alt, der vedrører Psykiatri eller Speciaalsektoren i de nævnte sager

## Bilag 5 – Takster – Sundhedsområdet

### Salg til private

Reglerne om salg af sundhedsydelser til privatpersoner er reguleret i bekendtgørelse nr. 657 af 28. juni 2019, og mulighederne for salg af sundhedsydelser til privatpersoner er meget begrænsede.

Bekendtgørelse nr. 170 af 5. februar 2017 regulerer i hvilket omfang regionens hospitaler kan drive patienthoteller, cafeteria og kiosker. Driften skal ske på markedsvilkår.

Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforvarsligt og/eller uhensigtsmæssigt at undlade at sælge ydelser, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til private:

Overnatning			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel	Incl. morgenmad	Gratis	
Pårørende, Patienthotel, voksen	Incl. morgenmad	300,00	Pr. overnatning
Pårørende, Patienthotel, barn 4-12 år	Incl. morgenmad	150,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Uden opredning	200,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Med opredning	300,00	Pr. overnatning
Pårørende med patient, Sdr. Skovvej	Incl. morgenmad	300,00	Pr. overnatning
Regionshospital Nordjylland			
Værelse, Frederikshavn		200,00	Pr. overnatning
Mad			
Ydelse		Takst (kr.)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel		*	
Pårørende, Patienthotel		*	
Mad til fædre med børn indlagt på neonatalafdeling		*	
Aalborg Universitetshospital, Hobro og Farsø			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Aalborg Universitetshospital, Thisted			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Regionshospital Nordjylland, Hjørring			
Fædre på børneafdeling og fødeafdeling		*	
Psykiatrien			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
<b>Hvis pårørende er benævnt som ledsager, er bespisning gratis</b>			
<b>*Takster for mad er beregnet ud fra kostpris samt typen af mad, og kan derfor variere</b>			

### Salg til erhvervsdrivende og myndigheder

Bekendtgørelse nr. 170 af 5. februar 2017 regulerer i hvilket omfang regionens hospitaler kan sælge ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder. Der kan ske salg af

- Undersøgelser og prøver m.v. til omkostningspris
- Forskning, udvikling, efter- og videreuddannelse og rådgivning til omkostningspris
- Udleje af overkapacitet i form af udstyr og lokaler til markedsværdi

Salg af undersøgelser og prøver mv. er begrænset af, at der ikke må være private virksomheder i regionen, der kan dække efterspørgslen.

Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforvarsomt og/eller uhensigtsmæssigt at undlade at sælge ydelser, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder:

<b>Varmtvandsbassiner</b>		
<b>Ydelse</b>	<b>Takst (kr., excl. moms)</b>	<b>Enhed</b>
Skagen	458,00	Pr. time
Hjørring	466,00	Pr. time
<b>Gymnastiksal</b>		
<b>Ydelse</b>	<b>Takst (kr., excl. moms)</b>	<b>Enhed</b>
Hjørring	463,00	Pr. time
<b>Ligsyn</b>		
<b>Ydelse</b>	<b>Takst (kr., excl. moms)</b>	<b>Enhed</b>
Ligsyn	246,00	Pr. opgave
<b>Kisteilægning</b>		
<b>Ydelse</b>	<b>Takst (kr., excl. moms)</b>	<b>Enhed</b>
Hverdage 8.00 - 15.00	386,00	Pr. opgave
Øvrige tidspunkter	726,00	Pr. opgave
<b>Balsamering</b>		
<b>Ydelse</b>	<b>Takst (kr., excl. moms)</b>	<b>Enhed</b>
Balsamering	2.180,00	Pr. opgave
<b>Lodning af zinkkiste</b>		
<b>Ydelse</b>	<b>Takst (kr., incl. moms)</b>	<b>Enhed</b>
Lodning af zinkkiste	1.019,00	Pr. opgave
<b>Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet</b>		
<b>Ydelse</b>	<b>Takst (kr., incl. moms)</b>	<b>Enhed</b>
Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet	2.427,00	Pr. opgave

## Bilag 6 – Takster – Specialsektoren

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Pladsantal 2024	Takst 2024	Enhed
<b>Området for Kommunikation og Specialpædagogik</b>					
Botilbud for Voksme med Døvblindhed	Danalien - Døgnophold	SEL § 108	14	4.233	Døgn
Botilbud for Voksme med Døvblindhed	Danalien - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	-	3.771	Døgn
Botilbud for Voksme med Døvblindhed	Danalien - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	-	4.919	Døgn
Botilbud for Voksme med Døvblindhed	Danalien - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	-	7.354	Døgn
Botilbud for Voksme med Døvblindhed	Kloden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	7	3.771	Døgn
Botilbud for Voksme med Døvblindhed	Kloden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	11	4.919	Døgn
Botilbud for Voksme med Døvblindhed	Kloden - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	6	7.354	Døgn
Center for Sansenedsættelse	1A Generel rådgivning og information - Høre	SEL § 5 10-12	1	1.332.455	Styk
Center for Sansenedsættelse	1A Generel rådgivning og information - Syn og ASK	SEL § 5 10-12	1	1.192.205	Styk
Center for Sansenedsættelse	2A Småbørn (0-6 år) - Syn og ASK	SEL § 5 10-12	2.000	985	Time
Center for Sansenedsættelse	2B Skolebørn (6-18 år) Syn og ASK	FSL § 20	900	985	Time
Center for Sansenedsættelse	2C Unge & voksne - Høre	SEL § 5 10-12	7.800	985	Time
Center for Sansenedsættelse	2C Unge & voksne - Syn og ASK	SEL § 5 10-12	9.800	985	Time
Center for Sansenedsættelse	2D Børn & voksne - Medicinsk-optisk øjenlidelser	SEL § 5 10-12	960	985	Time
Center for Sansenedsættelse	2E Voksne med høre-, syns- eller ASK-problemer	LSV § 1	1.027	985	Time
Center for Sansenedsættelse	3A Hjælpemiddelpulje - Optiske og IThjælpemidler	SEL § 112	1	14.371.138	Styk
Center for Sansenedsættelse	3B Hjælpemiddelpulje - Øvrige synshjælpemidler	SEL § 112	1	1.510.297	Styk
Center for Sansenedsættelse	3C Hjælpemiddelpulje - Uv.mat. og tek.hjælpemidler	FSL § 20	1	632.561	Styk
Center for Sansenedsættelse	Skoleafd. - Børn med høretab	FSL § 20	3	1.199	Dag
Center for Sansenedsættelse	Skoleafd. - Børn med høretab (obj. finansieret)	FSL § 20	1	895.979	Styk
Center for Sansenedsættelse	Skoleafd. - Børn med høretab m. ydr. funk.nedsæt.	FSL § 20	6	2.025	Dag
Center for Sansenedsættelse	Undervisning - Voksne med høretab	LSV § 1	2.520	367	Styk
Center for Sansenedsættelse	Skoleafd. for døvblinde børn	FSL § 20	6	2.058	Dag
Center for Sansenedsættelse	Skoleafd. for døvblinde børn (obj. finansieret)	FSL § 20	1	780.335	Styk
Center for Sansenedsættelse	Undervisning - Døvblinde voksne	LSV § 1	36	203	Dag
Center for Sansenedsættelse	STU Døvblindhed - Takst 1		1	1.284	Døgn
Center for Sansenedsættelse	STU Døvblindhed - Takst 2		1	1.836	Døgn
Center for Sansenedsættelse	STU Høretab - Takst 1		4	830	Døgn
Center for Sansenedsættelse	STU Høretab - Takst 2		6	1.222	Døgn
Neurocenter Østerskoven	Erhvervet hjerneskade	SEL § 107	14	6.534	Døgn
Neurocenter Østerskoven	Medfødt hjerneskade	SEL § 107	6	5.299	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1		4.403	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1		4.898	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 1.3	SEL § 66, stk. 1		7.636	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1		3.417	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1		4.403	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1		5.223	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 2.4	SEL § 66, stk. 1		7.678	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 1.1	SEL § 84		3.657	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 (hverdag)	SEL § 84		3.318	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 1.2	SEL § 84		4.037	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 (hverdag)	SEL § 84		3.589	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 1.3	SEL § 84		7.131	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 (hverdag)	SEL § 84		6.883	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.1	SEL § 84		3.283	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 (hverdag)	SEL § 84		3.045	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.2	SEL § 84		3.657	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 (hverdag)	SEL § 84		3.318	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.3	SEL § 84		4.588	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 (hverdag)	SEL § 84		4.117	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.4	SEL § 84		6.021	Døgn
Specialbørnehjemmene	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 (hverdag)	SEL § 84		5.155	Døgn
Specialbørnehjemmene	Døgnophold, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	10	4.559	Døgn
Specialbørnehjemmene	Døgnophold, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	2	5.020	Døgn
Specialbørnehjemmene	Døgnophold, Målgruppe 1.3	SEL § 66, stk. 1	6	7.751	Døgn
Specialbørnehjemmene	Døgnophold, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	1	3.648	Døgn
Specialbørnehjemmene	Døgnophold, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	10	4.559	Døgn
Specialbørnehjemmene	Døgnophold, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	2	5.276	Døgn
Specialbørnehjemmene	Døgnophold, Målgruppe 2.4	SEL § 66, stk. 1	6	7.731	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Bøgehuset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	6	5.827	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Bøgehuset - Aflastning	SEL § 66, stk. 1	-	5.202	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Planethuset - Aflastning	SEL § 66, stk. 1	-	4.158	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Planethuset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	-	4.791	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Planethuset - Takst 1	SEL § 107	2	1.489	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Planethuset - Takst 2	SEL § 107	2	1.899	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Planethuset - Takst 3	SEL § 107	2	2.303	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Planethuset - Takst 4	SEL § 107	3	2.669	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Planethuset - Takst 5	SEL § 107	3	3.085	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Akt.- og samværstilbud (gl)	SEL § 104	31	960	Dag
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Akt.- og samværstilbud Takst 1	SEL § 104	5	965	Dag
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Akt.- og samværstilbud Takst 2	SEL § 104	7	1.249	Dag
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Akt.- og samværstilbud Takst 3	SEL § 104	5	2.114	Dag
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold	SEL § 107	11	4.990	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	-	5.827	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold (§108)	SEL § 108	-	4.990	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold Takst 1	SEL § 107	-	3.771	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	-	3.771	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold Takst 2	SEL § 107	-	4.919	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	-	4.919	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold Takst 3	SEL § 107	-	7.354	Døgn
Tilbud for Børn og Voksme med Døvblindhed og Høretab	Ungdomshjemmet - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	-	7.354	Døgn

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Pladsantal 2024	Takst 2024	Enhed
<b>Området for Rehabilitering af Socialt udsatte borgere</b>					
Den Sikrede Institution Kompasset	A conto-betaling (obj. finansieret)	SEL § 66, stk. 1	1	5.746.760	Styk
Den Sikrede Institution Kompasset	Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	10	4.527	Døgn
Den Sikrede Institution Kompasset	Døgnophold (sociale pladser)	SEL § 66, stk. 1	-	7.327	Døgn
Den Sikrede Institution Kompasset	Undervisning	FSL § 20	5	687	Dag
Forsorgshjemmet Aas	Aas - Forsorgstilbud	SEL § 110	15	2.322	Døgn
<b>Området for Socialpsykiatri</b>					
Bostedet Brovst	Brovst - Døgnophold	SEL § 107	20	3.732	Døgn
Bostedet Brovst	Døgnophold (inkl. kost & vask)	SEL § 107		3.804	Døgn
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	18	2.018	Døgn
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	22	2.899	Døgn
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 3	SEL § 108		3.708	Døgn
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 4	SEL § 108		4.517	Døgn
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 5	SEL § 108		5.327	Døgn
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 6	SEL § 108		7.351	Døgn
Bostedet Kærvang	Fjorden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	2	1.969	Døgn
Bostedet Kærvang	Fjorden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	22	2.829	Døgn
Bostedet Kærvang	Fjorden - Døgnophold Takst 3	SEL § 108		3.628	Døgn
Bostedet Kærvang	Fjorden - Døgnophold Takst 4	SEL § 108		4.427	Døgn
Bostedet Kærvang	Fjorden - Døgnophold Takst 5	SEL § 108		5.226	Døgn
Bostedet Kærvang	Fjorden - Døgnophold Takst 6	SEL § 108		7.229	Døgn
Bostedet Kærvang	Midtbyen - Døgnophold (almen)	ABL § 105	9	2.196	Døgn
Bostedet Kærvang	Midtbyen - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	3	1.748	Døgn
Bostedet Kærvang	Midtbyen - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	8	2.508	Døgn
Bostedet Kærvang	Midtbyen - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105		3.275	Døgn
Bostedet Kærvang	Midtbyen - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105		4.122	Døgn
Bostedet Kærvang	Midtbyen - Døgnophold Takst 5 (almen)	ABL § 105		4.938	Døgn
Bostedet Kærvang	Midtbyen - Døgnophold Takst 6 (almen)	ABL § 105		6.978	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglgården - Døgnophold (almen)	ABL § 105	4	2.083	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglgården - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	3	1.806	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglgården - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	2.590	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglgården - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105		3.368	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglgården - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105		4.173	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglgården - Døgnophold Takst 5 (almen)	ABL § 105		4.977	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglgården - Døgnophold Takst 6 (almen)	ABL § 105		6.988	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	6	1.951	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	20	2.803	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 3	SEL § 108		3.604	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 4	SEL § 108		4.405	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 5	SEL § 108		5.205	Døgn
Bostedet Solsiden	Teglhaven/Odinsvej - Døgnophold Takst 6	SEL § 108		7.207	Døgn
Bostedet Aars	Aars - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	15	2.021	Døgn
Bostedet Aars	Aars - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	25	2.904	Døgn
Bostedet Aars	Aars - Døgnophold Takst 3	SEL § 108		3.707	Døgn
Bostedet Aars	Aars - Døgnophold Takst 4	SEL § 108		4.517	Døgn
Bostedet Aars	Aars - Døgnophold Takst 5	SEL § 108		5.327	Døgn
Bostedet Aars	Aars - Døgnophold Takst 6	SEL § 108		7.354	Døgn
<b>Området for Voksne med Udviklingshæmning - Sødlsbakke</b>					
Aktivitets- og Samværstilbud - Sødlsbakke	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	52	591	Dag
Aktivitets- og Samværstilbud - Sødlsbakke	Dagcenter - Takst 1	SEL § 104	7	985	Dag
Aktivitets- og Samværstilbud - Sødlsbakke	Dagcenter - Takst 2	SEL § 104	4	734	Dag
Aktivitets- og Samværstilbud - Sødlsbakke	Dagcenter - Takst 3	SEL § 104	2	566	Dag
Aktivitets- og Samværstilbud - Sødlsbakke	Dagcenter - Takst 4	SEL § 104	2	398	Dag
Autismespektrumforstyrrelser - Sødlsbakke	Kuben - Døgnophold	SEL § 108	2	8.744	Døgn
Autismespektrumforstyrrelser - Sødlsbakke	Kuben - Døgnophold (gl.)	SEL § 108	2	3.683	Døgn
Autismespektrumforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	8	7.709	Døgn
Autismespektrumforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	4	5.629	Døgn
Autismespektrumforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	12	3.808	Døgn
Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødlsbakke	Bakkebo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	2	7.941	Døgn
Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødlsbakke	Bakkebo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	5.552	Døgn
Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødlsbakke	Bakkebo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	9	3.959	Døgn
Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødlsbakke	Bakkebo - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	3	3.163	Døgn
Domfældte og Kriminalitetstruede - Sødlsbakke	Vestergade 18 - Døgnophold	SEL § 108	6	1.827	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Kastanien - Døgnophold	SEL § 108	7	6.143	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbrynet - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	1	8.140	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbrynet - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	6.691	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbrynet - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	1	4.303	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbrynet - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	1	3.517	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbrynet - Døgnophold Takst 5	SEL § 108	1	3.125	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbrynet - Døgnophold Takst 6	SEL § 108	8	2.731	Døgn
Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødlsbakke	Skovbrynet - Døgnophold Takst 7	SEL § 108	2	2.339	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	2	3.734	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	8	3.164	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	3	2.777	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	2	2.389	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Bøgedal Aflastning (Almen)	ABL § 105	1	4.138	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Højbo - Døgnophold (almen)	ABL § 105	9	2.613	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Højbo - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	3	3.734	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Højbo - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	3.164	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Højbo - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	1	2.777	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Højbo - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	2	2.389	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Skrænten - Døgnophold (almen)	ABL § 105	8	2.946	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 1	ABL § 105	1	4.977	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 2	ABL § 105	2	2.933	Døgn
Psykiatri og Udviklingshandicap - Sødlsbakke	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 3	ABL § 105	1	2.421	Døgn
Særforanstaltninger	Løvhøj - Døgnophold	SEL § 108	4	9.910	Døgn
Særforanstaltninger	Tårnly - Døgnophold (gl.)	SEL § 108	5	8.576	Døgn
Særforanstaltninger	Tårnly - Døgnophold (ny)	SEL § 108	5	8.937	Døgn

## Bilag 7 – Løn- og prisfremskrivning

### Lønfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet en lønfremskrivning på 2,94%.

### Prisfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet følgende prisfremskrivninger:

- Hospitalsområdet og Administrationen 5,07%
- Praksis (Sygesikringsområdet) 4,11%
- Regional udvikling 4,95%